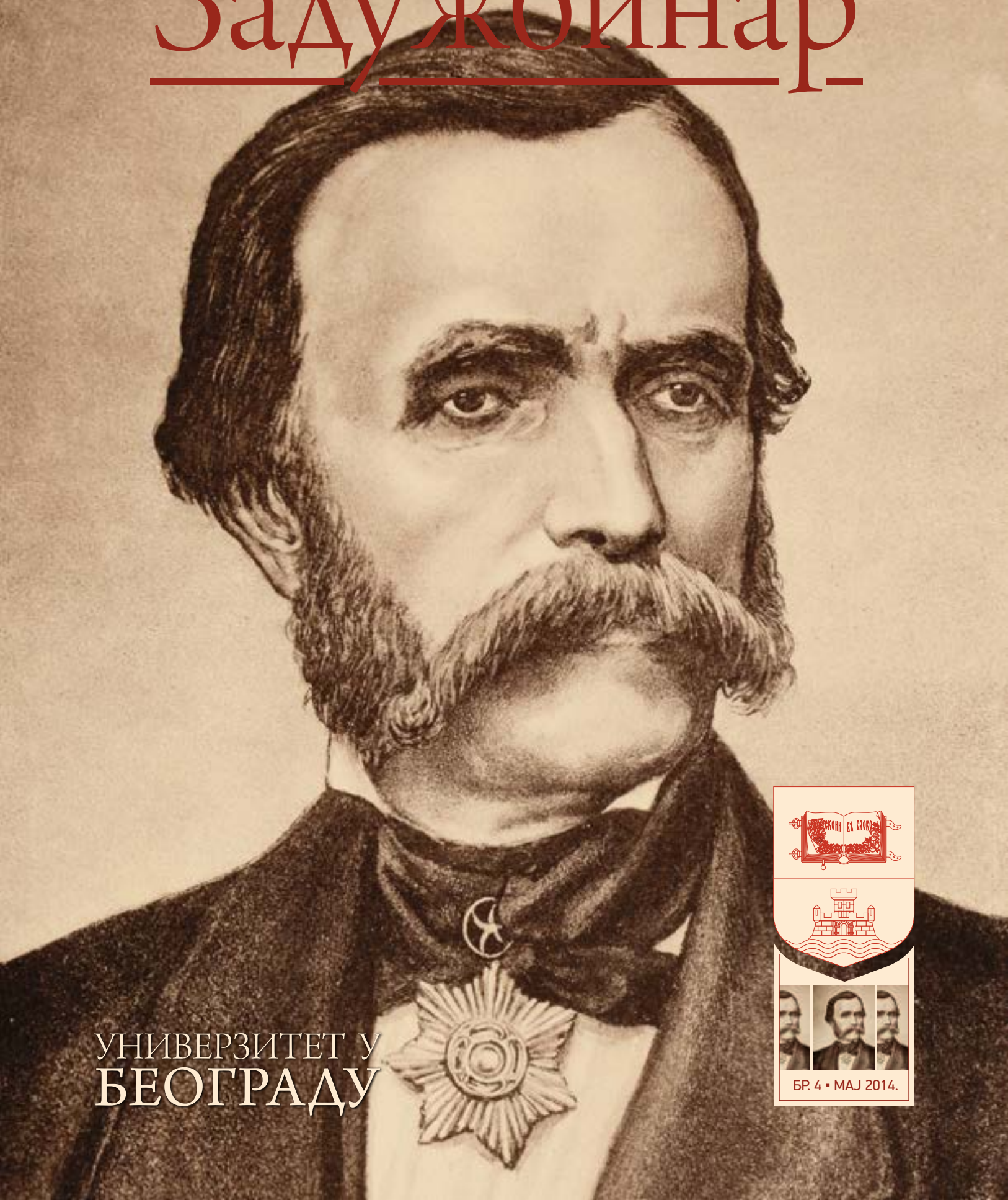
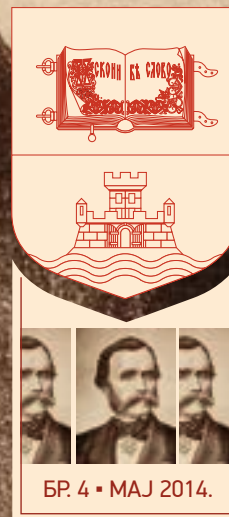

Задужбинар

УНИВЕРЗИТЕТ У
БЕОГРАДУ

БР. 4 • МАЈ 2014.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Задужбинар

Издавач

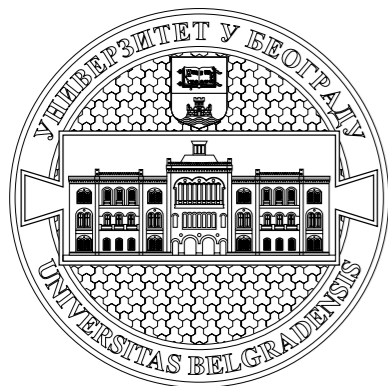
Универзитет у Београду
Студентски трг 1
Београд

За издавача

проф. др Владимир Бумбаширевић,
ректор Универзитета у Београду

Главни и одговорни уредник

проф. др Миодраг Поповић,
проректор Универзитета у Београду

Заменик главног уредника

Јасмина Кабадаја,
руководилац Сектора за инвестиције
и управљање имовином Универзитета,
задужбина и фондова Универзитета

Аутори текстова

Проф. др Мира Радојевић
Бранислава Јордановић
Урош Татић
Вера Петровић
Весна Босанац
Јасмина Кабадаја
Гордана Илић Поповић

Лектура и коректура

Невена Томовић

Фотографије

Небојша Борић
Душан Ткаченко
„Orange studio“
Душан Петровић

Дизајн и прелом

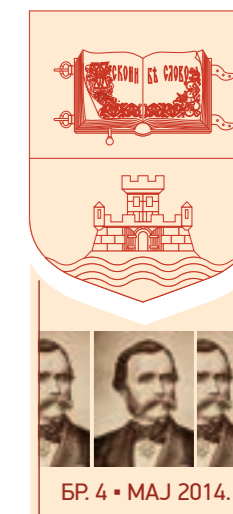
„Orange studio“

Тираж 500 примерака

Штампа

„Dexin“

Задужбинар | УНИВЕРЗИТЕТ У
БЕОГРАДУ

05	Реч ректора Универзитета
07	Национална идеја, Београдски универзитет и Аустроугарска
09	Сто година после
12	Бомбардовање/Гранатирање/Универзитета у Београду
24	Биографија М. Ђ. Станојевића
27	Десет година додељивања награда задужбине Веселина Лучића
52	Управљање задужбинама и фондацијама Универзитета у 2014. години
54	Задужбина Веселина Лучића
56	Задужбина Ђоке Влајковића
58	Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића
62	Задужбина Драгољуба Маринковића
66	Задужбина Влајка Каленића
68	Задужбина Раде и Милана Вукићевића
70	Задужбина Љубице М. Здравковић
71	Фондација Косте Мигрића
73	Фондација Милана Стефановића - Смедеревца и супруге Даринке
75	Фондација „Сестре Булајић“
76	Одлуке о усвајању извештаја о финансијском пословању задужбина за период 01.01.2014. - 31.12.2014. године
80	Мапа Задужбина

РЕЧ РЕКТОРА

Ово је година, у којој Универзитет у Београду издаје четврти број часописа „Задужбинар“, који се као што се већ из наслова види бави промовисањем задужбинарства. Истовремено ово је и прилика да се подсетимо задужбинара наше школе, историје Универзитета, али и упознамо са савременим догађањима везаним за статус и управљање задужбинама и фондацијама које су нам оставили наши преци...

...Морамо увек да имамо на уму да су наши задужбинари, занатлије, трговци, адвокати, крунисане главе и многи други, схватили да су носиоци напретка друштва образовани људи, те су у том смислу завештавали своју имовину, или њен део, за стипендије за најбоље и сиромашне студенте, награђивање студентских стручних и научних радова, специјалне научне сврхе и опште универзитетске потребе. Тако, скоро да нема значајније образовне, музејске, библиотечке и културне установе која није основана појединачним допрочином. Према подацима из децембра 1939. године Универзитет је располагао са 75 задужбина и фондова и био један од три најбогатијих у Европи, а његова имовина износила је више од милијарду тадашњих долара.

У току Другог светског рата имовина универзитетских задужбина је претрпела велике штете – бројне зграде су срушене, другима је опала вредност, а новчани фондови су се гасили због обезвређивања новца. Дуго времена након Другог светског рата Универзитет није имао право управљања својим задужбинама и фондацијама.

У складу са важећим законским прописима Универзитет је од 1995. године до данас обновио рад 11 задужбина и 3 фонда и улаже велике напоре за враћање преосталих задужбина. После Другог светског рата Универзитет је имао срећу да су добротвори и даље препознали снагу интелектуалне елите и своју имовину завештали са циљем да се стипендирају студенти Универзитета у Београду, тако да данас у 2014. години Универзитет управља са 12 задужбина и 5 фондација.

Часопис Задужбинар покренут је 2011. године. У овом броју упознаћете се детаљније са свим задужбинама и фондацијама којим сада Универзитет управља и именима свих стипендиста и награђених професора и студената по конкурсима објављеним у 2014. г. у складу са циљевима задужбина. Једно поглавље часописа посвећено је Ђорђу Станојевићу, ректору Универзитета у периоду 1913-1921., „човеку који

је осветлио Београд“. Био је један од најученијих људи у Србији, велики патриота који је веровао у свој народ. Као научник и хуманиста бавио се разним областима физике - првенствено електрификацијом, затим астрономијом, научном и документарном фотографијом (направио је прву фотографију у боји у Србији), а заслужан је и за увођење првог електричног осветљења у Београду и изградњу првих хидроелектрана у Србији, донео први рентген апарат, инсталисао прву радиотелеграфску станицу, донео прве расхладне уређаје.

За време напада на Србију, 1914. покушао је да спасава зграду Универзитета, заводе, лабораторије и библиотеке, и фотографисао је уништавања и разарања Капетан - Мишиног здања. Огорчен, хтео је да упозна светску јавност са варварским чином бомбардовања Универзитета у згради „Капетан Мишино здање“ јула 1914. године. Прикупио је документа и објавио их у књизи „Бомбардовање Универзитета у Београду“, која је објављена 1915. г. у Паризу. Сада, сто година касније објављујемо превод са француског језика књиге са оригиналним фотографијама ректора Ђорђа Станојевића и дирљивим предговором Лисјена Поенкареа, директора за високо образовање у Министарству за јавно образовање Француске.

Такође, објављујемо 22 интервјуа са добитницима награде Веселина Лучића, која је почела да се додељује пре десет година. Кроз текстове и фотографије још једном ћемо освежити успомене на све задужбине и фондације којима сада Универзитет управља, покушавајући да своја права задржи и ојача кроз поступак реституције борећи се за враћање задужбинске имовине. Надам се да ћете уживати читајући Задужбинар, стећи нова сазнања и бити поносни на велике добротворе и мислиоце, припаднике нашег народа.

Академик Владимир Бумбаширевић

Бомбардовање Универзитета у Београду, 1914.године Сто година после

Национална идеја, Београдски универзитет и Аустроугарска

С ећајући се раздобља у историји Краљевине Србије које је почело после Мајског преврата 1903. године, један је савременик писао о енергији народа која је „пробила све бране“ и омогућила „полет каквога није било кроз читаво столеће (...) у свима областима народног живота“. Привредни, културни и национални живот је бујао, а претња државној независности захтевала „немилосрдну“ националну дисциплину из које је, пак, потекло огромно самопоздање с којим је у предстојеће догађаје ступала „национално и социјално једнородна маса“, знајући да корача „раме уз раме“. На тој јединственој слици, доктори наука нису се разликовали од официра, војника, сељака и чиновника, будући да су у друштву, чији су највећи део чинили сељаци и које није имало аристократију, интелектуалци често преузимали водећу улогу. Науци су их усмеравале личне стваралачке склоности, а у политику водила тежња за освајањем и осигурањем демократије, социјалне правде и националне слободе. На прелазу векова и почетком XX столећа политика је у Србији била и страст и национална потреба, којом су били захваћени нараштаји Велике школе и Београдског универзитета, најзначајнијих школских установау којима су ницале идеје и осмишљавани програми, стварани не за једну него за више генерација.

Као ђачко друштво ту је 1902. године поникао и Словенски југ, основан од стране групе страначки неодређених студената, који су као национални циљ свог покрета истакли стварање савеза Србије, Бугарске и Црне Горе, а потом свих Јужних Словена. Врло брзо, успех студентског покрета доказивали су конгреси

српске и бугарске омладине, први југословенски оmlадински конгрес, прва југословенска уметничка изложба. Ширећи акцију, студенти су у помоћ позвали сву српску интелигенцију, а највећу подршку добили од универзитетских професора: Божидара Марковића, Јована Цвијића, Богдана Поповића, Јована Скерлић, Љубомира Стојановића и других. Залажући се за југословенску идеју, а „у даљој будућности“ и идеју „балканске узајамности и организовања рада у томе смислу“, Словенски југ је пратио збивања у Војводини, Македонији и Старој Србији, Босни и Херцеговини, Црној Гори, Хрватској, Далмацији, Славонији, Словенији и Бугарској. Не престајући да буде студентски покрет, сарађивао је са оmlадинцима из свих југословенских покрајина и покушавао да организује јединствену југословенску оmlадину. Његовом заслугом у Београд су притицали оmlадинци с целог Балкана, састајали се, упознавали са србијанском оmlадином, дискутовали о заједничким проблемима и припремали поли-

тичке акције, проповедајући јужнословенско заједништво, отпор туђинској, аустроугарској власти и југословенски национализам. Према сећањима учесника и сведока, била је то прва национална организација која се простирала на целом Словенском Југу, потврђујући да је у Београду, једној од најмањих балканских престоница, сабрана безмерна политичка и национална енергија, кадра да својом снагом уздрма Двојну монархију.

Словенски југ је понајвише из тих разлога био предмет посебне пажње аустроугарске полиције и њених служби, те је – почев од „Велеиздајничког процеса“ из 1909. године и низа других којима се Аустроугарска обрачунавала са националним покретима, помињан као важан извршилац српске националне политике и подстрекач немира у Хабзбуршкој царевини. Уз то, његови су циљеви изједначавани с тежњама Народне одбране и „Црне руке“.

Узмирана бујањем националне мисли у Србији и растућим угледом „Моравске краљевине“ на Балкану и међу Јужним Словенима, Аустроугарска није грешила у погледу процене улоге коју је у том процесу имао Београдски универзитет. У атмосфери у којој се наслућивао тренутак судбоносног окршаја с великом царевином, доиста је било тешко одредити где су биле границе између делатности Словенског југа и других патриотских удружења. Млађи нараштаји у Србији изражавали су свој национални занос стиховима Милана Ракића из песме На Гази Местану, преко које је српска омладина поручивала савременицима да је достојна историје и предака, да није истина како ју је захватила „западњачка река“ и да јој се „душе опасности плаше“. У време анексионе кризе 1908–1909. године позивала је на рат против Аустрије, а по њеном завршетку остала у напетом ставу ишчекивања следећег удара с те стране и са „стиснутом песницом у цепу“. Уједно, наглашавала је да у њеном национализму нема више романтизма већ реално постављених циљева.

Тумачећи такве ставове студентске и друге омладине, Јован Скерлић је пророчки упозоравао да „човечанство улази у један од оних безумних вртлога када се у потоцима крви мењају границе држава и будућност народа“, петстогодишња царства „крхкају као црвоточна дебла“ и сваки народ страхује за своју сутрашњицу.

„Данас су наши видици мрачнији, ужи и нижи“, писао је, „и свако јасно види да је потребно прво истрајати и живети као народ (...) Национализам новог нараштаја не треба узети у уском смислу једног политичког правца, ни у смислу оног романтичарског, антизападњачког и више вербалног национализма од пре пола века. Нови национализам (...) је у ствари животни нагон једне за живот способне расе, самоодбрана једног снажног националног организма, манифестација неодвојивог права једног народа да живи својим животом и да буде господар своје судбине, високо осећање солидарности која у једну складну целину сједињује све нараштаје и све делове једног народа.“

Историјски извори сведоче коликом је пажњом Аустроугарска анализирана таква расположења српске нације и њених млађих генерација, осећајући ово убрзано врење и сазревање уверења о спремности на довршење једновековне националне мисије. Будући да је Београдски универзитет уочи Првог светског рата предњачио у неговању и ширењу таквих идеја, намера да као средиште националне мисли буде погођен већ у првим нападима на Србију била је саставни део ратних циљева. Гранатирајући универзитетско здање, аустроугарска војска је настојала да истовремено уништи и темеље и главу српске државе. Њен ударац, међутим, није могао да разбије оно што су савременици видели већ током битке на Церу, прве велике савезничке победе, од које се затрело некада моћно царство: на брзину мобилисани и униформом још неуједначени, „са сламним шеширима и белим сељачким кошуљама на плећима“, заједно су наступали сељаци и њихови трибуни, срески капетани из Нушићевих драма, „ћате, надриадвокати и доктори са париске Сорбоне“, спремни да заједно „туку царску војску“.

Мира Рагојевић

Бомбардовање /Гранатирање/ Универзитета у Београду 1914. године

Сто година после

Покретањем часописа Задужбинар Универзитет у Београду је желео да данашње и будуће генерације упозна с временом прошлим кроз поруке наших предака за време будуће. Отуда су прва три броја часописа била посвећена сећању на велике добротворе, упознајући читаоце са дародавцима који су своју имовину оставили Универзитету. Уз њихове биографије забележени су и напори Универзитета да поврати своја добра и њима управља у складу са жељама задужбинара, а за добробит српског народа.

Руковођен идејама с којима је часопис покренут и желећи да подсети на „поруке наших предака“, часопис Задужбинар у свом броју 4 уводне странице посвећује обележавању стогодишњице почетка Првог светског рата, страдању и уништавању зграде Београдског универзитета.

Међу бројним савременицима који су оставили сведочанства о бомбардовању Београда 1914. године и данима разарања био је и публициста Џон Рид. Пишући књигу Рат у Србији 1915, у поглављу Београд под аустријским топовима, суморно је закључио: „Скоро ништа у овом граду није избегло артиљеријској ватри – куће, шупе, штале, хотели, ресторани, радње и јавне зграде – а било је много нових рушевина од последњег бомбардовања, свега десетак дана раније [...] Београдски универзитет представљао је масу рушевина које су зјапиле. Аустријанцима је он био специјалан циљ, јер је ту била колевка пансрпске пропаганде, а међу његовим студентима образовано је тајно удружење чији су чланови убили надвојводу Франца Фердинанда.“

У чланку објављеном у Политици од 12. јануара 1915. године истакнуто је да је током бомбардовања Београда 6, 7, 8. и 9, а посебно 13. августа поподне, топовским мецима веома оштећена зграда Универ-

Фотографија са изложбе /Педагошки музеј Београд

зитета: „Само једног јединог дана (после) пале су [...] четири тешке аустријске гранате. Све четири удариле су у кров универзитетске зграде, пробиле су кроз један спрат собу где је био Српски семинар, затим кроз други, собу где је био Географски семинар, затим се сручило на приземни спрат и пало [...]“

Данас, сто година после, као подсећање на време болних искушења за Србију и трагичне дане у историји младог Универзитета – уточништа науке, послужило нам је сведочење речју и сликом тадашњег ректора Универзитета, једног од наших најзнаменитијих физичара Ђорђа М. Станојевића. Забележено сведочанство је драгоцено не само због своје „диријиве речитости и оправданог бола“, већ и због „импресивних фотографија, које изазивају негодовање свих оних који искрено воле и поштују науку“.

Током Балканских ратова и Првог светског рата (1912–1918) Универзитет је обуставио рад, трпео велике материјалне губитке и поднео многобројне људске жртве. Према постојећим историјским изворима,

погинуло је седам наставника и око три стотине студената. Грмљавина топова и експлозије аустријских граната изазвале су тешка разарања града и самог Универзитета (зграде и учионице су оштећене, а семинари, лабораторије, научне збирке и библиотеке су делом растурене и опљачкани).

Албум Ђорђа М. Станојевића Бомбардовање /Гранатирање/ Универзитета у Београду с предговором Лисјен Поенкареа, директора за високо образовање Француске, с 21 фотографијом, настао је за време напада на Србију и Београд 1914. године, када је ректор покушао да

спасава зграду Универзитета, заводе, лабораторије и библиотеке, фотографишући притом последице разарања. Објављен је у часопису *L'Illustration* у Паризу у издању М.Вермота, 1915. године.

Пред нама је својеврсно сведочење професора Ђ. М.Станојевића о страдању зграде Универзитета, које – кроз документарну грађу, реч и слику – истовремено оптужује одговорне и подсећа на прекинуто одзивање гласова студената и наставника ходницима и зградама Београдског универзитета. Бранислава Јордановић

Бранислава Јордановић

Фотографија са изложбе /Педагошки музеј Београд

G. M. STANOÏEWITCH
RECTEUR DE L'UNIVERSITÉ DE BELGRADE

LE
BOMBARDEMENT
DE
L'UNIVERSITÉ DE BELGRADE

Avec Préface
DE
LUCIEN POINCARÉ
DIRECTEUR DE L'ENSEIGNEMENT SUPÉRIEUR
AU MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE DE FRANCE

PARIS
M. VERMOT, ÉDITEUR
6 et 8, RUE DUGUAY-TRUIN, 6 et 8

1915

ЂОРЂЕ М. СТАНОЈЕВИЋ
РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

БОМБАРДОВАЊЕ /ГРАНАТИРАЊЕ/ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предговор

ЛИСЈЕН ПОЕНКАРЕ
(Lucien Poincaré)

Директор за високо образовање
Министарство за јавно образовање

Париз

М. Вермот, издавач

1915

ПРЕДГОВОР

Један њлеменићи народ, који је јуначким бићкама сѝекао своју независносѝ, ревносно је развијао своје делатносѝи у миру; ѝрадио је школе, ширио свој млади Универзитѝеѝ, обезбеђујући му и добро оѝремљене лабораторије.

Изненада је дошло до дивље аѝресије: без икакве војне корисѝи, бескруѝулозни неѝријатѝељ најо је мирно уѝочишиѝе науке; досѝојни савезник оних који су ѝалили белѝијске библиотеке, рушили француске катѝедрале ѝде је ѝолико ѝенерација долазило да би размишљале и расѝрављале о вечним ѝемама, Аусѝрија је исѝалила кишу ѝоѝовских ѝранатѝа на овај Универзитѝеѝ на коме су млади Срби слушали ѝредавања еминенѝних насѝавника.

У једном ѝрезвеном саоѝишѝењу, уважени рекѝор ѝоѝ Универзитѝеѝа, ѝознатѝи физичар, ѝ. Ђорђе Сѝанојевић нас уѝознаје, дирљивом речѝиошѝу, са својим оѝравданим болом. Имѝресивне фотѝографије изазваѝе неѝодовање свих оних који искрено воле и ѝошѝују науку.

Добро је шѝио је, на овај начин, забележено заувек несѝорно сведочансѝиво о ѝосѝуѝицима наших заједничких неѝријатѝеља. Ускоро ће у ѝобедоносном миру, леѝо здање у Беоѝраду васкрснуѝи из ових рушевина, али сећање на ужасе којима је било изложено неће никад избледѝи.

Француски универзитѝеѝи желе данас да ѝоздраве овај млади ѝаћенички браѝски универзитѝеѝ; они му ѝружају ѝријатѝељску руку ѝреко ѝраница варварских земаља. Светѝа веза сѝаја данас велике куће ѝде се ѝаје заједничка осећања, ѝде се воли ѝрава наука, ѝде смо сви вођени исѝим идеалима. Убудуће, кроз све чешће размене ѝрофесора и сѝуденатѝа, Србија и Француска радиће заједно за добробѝиѝ цивилизације и ѝудскоѝ најреѝка.

Јун 1915. Париз

ЛИСЈЕН ПОЕНКАРЕ
(Lucien Poincaré)
Дирекѝор за високо образовање
Минисѝарсѝиво за јавно образовање

УВОД

Документѝа које овде објављујем, ѝрикуѝљао сам ѝод скоро неѝрекидном ѝрмљавином ѝоѝова и ексѝлозијама аусѝријских ѝранатѝа. Они ће указаѝи, боље неѝо било какве речи, на намере савремених варвара и ѝихову жељу да унишѝе мало жарѝишѝе, ѝек расѝаљено, срѝске науке и кулѝуре. Окружен ѝоломљеним осѝаѝима научних уређаја и инсѝтрументѝа, налазим се усред најсѝрашњѝеѝ криша ѝроизведеноѝ шраѝнелима и ексѝлозијама ѝранатѝа које исѝаљује неѝријатѝељ на наш Универзитѝеѝ, усѝанову основану ѝек ѝре неколико ѝодина. Јер, будући убеђени, као уосѝалом и цео ѝраћане у ѝрадовима и селима, да ће своју арѝиљеријску ваѝѝру усмерѝи на уѝврђена и војно зашѝићена уѝоришѝа, а не на сѝамбене и јавне зѝраде, на цркве, школе и образовне усѝанове, нисмо нишѝа склонили, зашѝићѝили, нишѝи ѝресе-лили. Све је осѝало на свом месѝу, да би доцније – на жалосѝ – ѝосѝало маѝеријални и несѝорни сведок зверсѝава која су ѝочинили они који су били најѝласнији у ѝврђењу да су ѝредсѝавници цивилизације и најреѝка.

Слично својим варварским савезницима, којима друђемо унишѝавање Мехелена, Иѝра, Лувена и Ремса, Аусѝријанци су ѝрименили исѝи мѝѝод и исѝе сисѝеме зверсѝава свих врсѝа у најадима на Шабац, Лозницу, Смедерево и нарочиѝо Беоѝрад, ѝресѝионицу краљевине. Својим арѝиљеријским бомбардовањем унишѝили су све шѝио је имало одређену вредносѝи: Народни музеј, Еѝноѝрафски музеј, Народно ѝозоришѝе, Народну библиотеку и ѝрвенсѝвено Универзитѝеѝ.

Раѝи који је Аусѝрија објавила Србији 15/28 јула 1914, ѝочео је исѝе ноћи бомбардовањем Беоѝрада. Моѝло би се рећи да су ѝрве ѝранатѝе биле исѝаљене на Универзитѝеѝ. Првих дана био је ѝоѝођен са десѝѝак хѝѝаѝа исѝаљених са друѝе обале Дунава, одакле је зѝрада Универзитѝеѝа ѝредсѝављала изванредну видљиву мѝѝу. Заѝим, ѝриликом свакоѝ даљеѝ бомбардовања, Универзитѝеѝ је добио своју веђу или мађу ѝорцију ѝранатѝа, с ѝим шѝио је једина разлика била у кали-

бру исѝаљених ѝранатѝа: у ѝочѝѝку су биле калибра 120, да би доцније биле замењене или доѝуњене ѝранатѝама калибра 280 мм. Па и сада, у ѝренуѝку док ово ѝишем, неѝријатѝељ, бомбардујући нашу ѝресѝионицу, скоро никад не ѝроѝушѝа да ѝошаље Универзитѝеѝу своје рушилачке ѝоздраве.

Фотѝографије које дајем на увид јавносѝи, ѝоказаѝе само делић шѝѝѝе изазване аусѝријским бомбардовањем. Али коначни биланс дивљих и рушилачких ѝосѝуѝаѝа Аусѝријанца је следећи: оѝроман гео наших научних збирки је ѝошѝуно унишѝен; наше лабораторије, оѝремљене оѝромним ѝѝрудом и ѝо цену највећих жрѝава за ѝлодан рад, сада су само ѝомила рушевина; кроз наше слушаонице, које су само ѝре неколико месеци одзвањале ѝласовима сѝуденатѝа и насѝавника на ѝредавањима из хуманисѝичких и ѝприродних наука, сада, оѝусѝошене и разваљене, одзвањају само ближе или даље ексѝлозије неѝријатѝељских ѝранатѝа, које свуда сеју унишѝење, ѝроѝасѝи и смрѝи.

26. окѝобар 1914. Беоѝрад

И у средњем веку, за владавине краљева Милутина и Стефана Дечанског, а поготово у доба великог српског цара Душана, који је ујединио у један народ Словене са Балкана и Јадранског мора, напредак, култура и наука подигнути су у Србији на веома висок степен. Али тек што је била створена та велика држава, иако веома напредна, постала је жртва агресије једног моћног непријатеља, који је са војног становишта био далеко боље организован него било која тадашња европска држава. Турци су силовито и необуздано кренули у продор, долазећи из Мале Азије. Пошто су заузели Цариград, на свом путу ка централној Европи наишли су на српску државу која је била недовољно организована да би издржала велики напад који јој је претио. После већег броја sukoba, а нарочито после чувене битке на Косову крајем XIV века, Срби су убрзо били поражени и подјармљени од овог дивљег и варварског народа који је свуда сејао страхоте и ужасе.

Турци су заиста били стравичан непријатељ од кога је дрхтава читава Европа. Али непрекидне битке које су морали да воде суочени са српским отпором, толико су их исцрпле да им је продор морао коначно да се заустави на обалама Дунава и Саве. Европа је била спасена, али Србија је остала под турском влашћу.

Битка на Косову одиграла се 1389; Србија је била коначно поражена тек 1459; тада је српска држава престала да постоји. Остао је међутим српски народ, и у том народу нешто што варвари нису могли ни да униште ни да искорене: остало му је сећање на славну прошлост, и у срцу сваког Србина неизбрисива успомена на величину његове земље и на њено јунаштво. У рушевинама својих манастира, посејаних у свим подручјима и крајевима Старе Србије, Македоније и Босне и Херцеговине; у старим књигама, у свим сачуваним документима националне историје, у епским народним песмама, сачуваним кроз усмену традицију, које је сваки Србин знао напамет и које је усмено преносио својим потомцима, цео народ је имао пред очима живу слику своје прошлости, своје културе и своје снаге. Тако су протицали векови ропства, и што су удаљенији били прошли

доживљени догађаји, то су те слике, те визије, уместо да се бришу и да слабе, постајале живље и величанственије.

И онда се дешавало нешто сасвим природно. Осећање националне вредности, будући да је било добро сачувано, постављало је, с времена на време, следећа питања: Можемо ли поново доживети та херојска времена? Можемо ли обновити славну прошлост? Можемо ли осветити пораз на Косову и ослободити се ропства које тако сурово оптерећује земљу? И као одговор на сва та питања, повремено је долазило до буна, до устанака, до револуција, што је све угрожавало неиздржив турски јарам.

Али, непријатељ је био сувише моћан да би му се директно пружио отпор. Зато су стваране мање групе устаника, скупине бунтовника названих „хајдуци“, које су кажњавале Турке за сва злодела почињена ненаоружаном народу. Само постојање хајдука, које Турци никад нису успели да искорене, очевидно доказује да Срби неће никад мирно прихватити ропство, онако како су то прихватили други балкански народи.

Ова неравноправна битка коју је водио један мали народ против моћног угњетача трајала је непрекидно више векова и никад није попустила. Понекад је та борба малобројних група хајдука добијала размере значајнијег устанка, да би затим била сурово угушена. Јер Турци су још увек били веома јаки. Они су одолевали не само скромно наоружаним Србима, већ и свим силама Европе.

Пошто су доживели више пораза, али се никад нису предали, Срби се још једном подигоше на устанак 1804. под вођством Карађорђа Петровића. Овај устанак је од самог почетка био крунисан успехом. Знатан део српске територије био је ослобођен од Турака и већ се приступило организовању мале српске државе, када су, из доста сложених разлога, Срби поново потучени 1813. Али то је био њихов последњи пораз.

Две године доцније, 1815, поново је почео устанак, који у ствари никад није био ни прекидан, под Милошем Обреновићем, али овај пут да се више никад Срби не врате под турску власт. Треба, међутим, приметити да Милошев устанак није могао да доведе до ослобађања свих Срба. Највећи део територије на којој су живели Срби, а нарочито Стара Србија, Македонија,

Босна, Херцеговина, остао је под турским јармом, а последње две области пале су 1876.¹ под аустроугарску власт. Ипак, мали ослобођени део, поставши мала држава, прво као зависна кнежевина, а затим проширујући се мало 1876² и постајући независна краљевина, представљао је језгро, слободно жариште из кога је зрачила нада, која је све више расла, да ће моћи да му се прикључе, раније или доцније, све српске земље и да ће на тај начин моћи да се оствари вековни сан о коначном васпостављању велике Душанове државе. Надајмо се да ће после успеха 1912-1913, а поготово после сигурне победе старих и нових савезника у тројној антанти против две централне државе и Турске, тај тренутак ускоро доћи.

Тек што је створена, млада кнежевина суочила се с новим тешкоћама. Турска, вековни непријатељ, још увек је била присутна како би постављала све могуће препреке и спутавала сваки развој. Али истовремено са успешним сузбијањем турског непријатељства, растао је, на хоризонту веома удаљеном од Велике Србије, један други много опаснији и још више застрашујући облак: *Drang nach Osten*, који су формулисали Аустријанци и Немци. Две земље из Централне Европе, водећи империјалистичку политику и предвиђајући да ће, раније или доцније, Турци бити протерани из Европе, сматрале су да ће оне бити њихове наследнице на Балкану. Истина је да је млада српска држава, са значајним развојем и напретком, била главна препрека за остварење тако амбициозно формулисаних аустријских и немачких планова. Напредак Србије јачаће и њену моћ и затвориће им занавек слободан пут на Егејско море. Поред тога, једна напредна Србија постаће привлачна сила за многобројне Србе који су настањивали, скоро искључиво, Босну, Херцеговину, Далмацију, Срем, Бачку, Банат, и представљала би рђав пример за Хрватску, Славонију и друге словенске земље под аустроугарском влашћу. Стога је хитно израђен програм који је Аустрија, уз подршку Немачке, желела да оствари: по сваку цену: треба спречити развој и напредак Србије, користећи прво сва мање или више дозвољена средства, а затим, ако то не буде успешно,

1 Грешка у оригиналу; треба: 1878.

2 Грешка у оригиналу; треба: 1878.

прибећи сили и насиљу.

Један од првих корака Аустрије, за остварење овог циља, био је њено окупирање Босне и Херцеговине 1878³, после рата који је Србија, још увек као турски вазал, повела, заједно са Црном Гором, да би стекла пуну независност, а такође и да би смакла отомански јарам са две српске области, Босне и Херцеговине.

Коначна анексија Босне и Херцеговине, остварена 1908, уз сагласност свих сила, упркос оштром противљењу Срба, означила је, такорећи званично, Аустрију као наследницу Турске у овој тиранској доминацији.

Да би зауставила напредак Србије и да би је онемогућила у спречавању спровођења својих империјалистичких планова, Аустрија је наметнула Србији низ привредних препрека, улажући напоре да је потпуно подреди својим сопственим интересима, јер једна земља, привредно уништена, увек је изложена на милост и немилост свог угњетача. С обзиром да смо имали само један излаз, преко Аустро-Угарске, за извоз наших пољопривредних производа и стоке, Аустријанци су нам, било трговинским уговорима, било другим мање или више правним мерама, наносили велике материјалне губитке. Када су желели да постигну било какав политички или привредни циљ, измишљали су да у Србији постоји нека сточна зараза и затварали би нам границу за цео наш извоз. Током више десетина година, Србија, независна краљевина са политичког становишта, била је на привредном плану само аустроугарски вазал. Када је последњи трговински споразум истекао пре неколико година, у преговорима за његову обнову, после анексије Босне и Херцеговине, Аустрија је поставила апсолутно неприхватљиве услове па је дошло до прекида разговора и уследио је економски рат.

Лако се може разумети да је овај рат пао веома тешко Србији. Међутим, улажући напоре да нађемо други излаз, мада мање повољан, за свој извоз преко Солуна, и налазећи нове могућности у Италији, Египту, Француској и другим средоземним земљама, успели смо да докажемо Аустро-Угарској да је њен план пропао и она је била принуђена да прихвати трговински споразум који је био повољнији за нас.

Овај кратки приказ наших односа са Аустро-Угарском доводи

нас до 1912. Политички услови у балканским земљама постајали су све сложенији. Већ се са сигурношћу сматрало да је рат између Срба, Бугара и Грка, с једне стране, и Турске, с друге, неизбежан. Аустрија је то потајно прижељкивала. Сматрала је да је Србија привредно исцрпљена и војнички слаба – мада је трошила годишње милионе на шпијунажу у Србији – па је стога сматрала да ће Србија сигурно изаћи из рата поражена и потпуно уништена. Због тога је званично обнародовала свим силама да ће остати као незаинтересовани посматрач, без обзира на исход сукоба.

Резултати два балканска рата, а поготово рат Срба и Грка против Бугара, показали су да се Аустрија гдно преварила. Не само да Србија није била поражена, већ је, напротив, из рата изашла морално ојачана и територијално проширена. Уједињењем Србије са братском земљом Црном Гором преко Новопазарског санџака, Аустрија и Немачка су схватиле да су им се сви планови распали и снови распршили, и да им се пут за Егејско море заувек затвара. Истовремено, сви јужни Словени, Југословени, а нарочито Срби који су били под аустроугарском доминацијом, бучно су поздравили Нову Србију као жариште свог окупљања и свог, толико жељеног, уједињења са херојским народом, браћом по крви.

А онда, пред грозничавим очима раздражене и помамљене Аустрије појавио се у свој својој величини пансрпски спектар као стравични и претећи баук. Прогањана визијом једне велике Србије, састављене не само од територија којима је Србија већ располагала, већ и од српских области под њеном управом, Аустрија је одмах приступила изради коначног плана: одлучила је да оконча за свагда ширење пансрпских идеја присвајајући дефинитивно Србију, а ако то не буде могла да уради првим ударцем, онда бар да сведе малу краљевину на обичну провинцију која би била потпуно зависна од воље и ђуди свог великог и моћног суседа. Аустрија је хтела сама да од Србије учини оно што није успело ни Турској ни Бугарској. У стању сталне раздражености изазване бауком српске тежње за уједињењем, под сталним притиском неиздрживог војног шовинизма, убеђена у своју моћ велике силе, желећи подло да искористи слабост непријатеља исцрпљеног у два узастопна рата, Аустрија упућује Србији добро познати ултиматум. Шта је из тога следило, добро је познато свима.

II

Чим су се услови живота, после нашег Првог устанка 1804, мање више стабилизовали, створен је одређен број основних школа како би се обезбедило најпотребније образовање млађим грађанима ослобођене отаџбине. Затим је, 1808, основана „Велика школа“, нека врста гимназије, која је, као и све друге установе из тог периода опстала само до 1813. То је година када су ослобођене области поново окупирале турске хорде.

После Другог устанка 1815, поново је поклоњена пажња обновни основних школа, али је „Велика школа“ поново основана тек 1830, после потписивања Једренског уговора, на основу кога су нека аутономна права призната малој кнежевини која је још увек била вазал Отоманског царства. Та „Велика школа“ основана је у Београду да би, крајем 1833, била премештена у Крагујевац, град који је био више у средишту ослобођених области, али је она тамо остала само до 1841. Тада је поново премештена у Београд, где је коначно и остала. Истина је да у Београду „Велика школа“ није била у средишту ослобођених области, али пошто се велики део српских области налазио с друге стране Саве и Дунава, под Аустро-Угарском, она је у Београду била више у центру свих територија у којима су живели Срби и где се говорило српски.

Године 1838, основе „Велике школе“ су значајно проширене и истовремено је добила званични назив „Лицеј“.

У овом Лицеју, који није имао специјалну организацију, предавале су се основе права, као и природних наука са философијом и историјом. Полазници су долазили из гимназија. Само се по себи разуме да ни на који начин нису излагане научне основе предмета који су се предавали: без специјалних библиотека, без збирки потребних за методичну наставу, без лабораторија и, нарочито, са професорима општег образовања чија је помоћ тражена, све се сводило само на најпотребније. Главни циљ Лицеја је уосталом и био да образује службенике за различите службе и потребе државе.

Постоји, међутим, нешто што треба посебно нагласити. Видели смо да су научне основе и методе у потпуности недостајале

у настави на Лицеју; уместо тога одржавана су само теоријска предавања. Али оно на шта треба указати јесте да се ово образовање одвијало истовремено у класичном и националном правцу. Наши полазници Лицеја нису црпели своје знање у библиотекама, семинарима и лабораторијама научно организованим, али су познавали добро све значајне догађаје из историје Грка и Римљана, као и из савременог доба. Они су то усвајали инстинктивно их повезујући са догађајима из наше историје. На тај начин су наши службеници и запослени у државној управи, управници школа, професори, судије итд, образовали већ после неколико година малу армију интелектуалаца, који су прожети националним патриотизмом, подржавали и ширили идеју да уједињење свих српских земаља није тако далеко. Међутим, на основу онога што је горе речено схватамо зашто тај сан није могао да буде остварен онако лако како је то претпостављала генерација образована на Лицеју. Поред Турака, који су више или мање западали у декадентију, али су имали подршку неколико Великих сила, у Аустрији смо се суочили са једним непријатељем који је био много опаснији, образованији и лукавији. Располажући далеко већим средствима и са амбицијом да замени Турке на Балкану, Аустрија се супротстављала, понекад тајно, понекад јавно, нашим патриотским сновима. За борбу против таквог непријатеља патриотизам сам по себи није био довољан.

Наш Лицеј, као установа која је представљала зачетак једног универзитета, прошао је кроз неколико промена. Не може се рећи да је овај преображај био методолошки заснован. Прво је законом из 1844. одређено, између осталог, да професори треба да буду „образовани људи“. Затим је 1850. уопотпуњено образовање у области права. Године 1853. настава је била подељена у три групе: правне науке, природне и техничке науке, и хуманистичко опште образовање.

Значајнија реформа извршена је 1863. Име „Лицеј“ замењено је именом „Велика школа“, односно школа за високо образовање, састављена од три факултета: Филозофског факултета, Правног факултета и Техничког факултета. образовање је трајало три године на Филозофском факултету и четири године на друга два. Године 1871. одређено је да је услов за професора „Велике школе“

био или диплома једног од факултета српске „Велике школе“ или неког иностраног факултета, или објављени сопствени научни радови из области коју је желео да предаје. Затим је Филозофски факултет био подељен на Одсек за историју са филологијом и на Одсек за математичке и природне науке. Године 1880. је одлучено да студије на Филозофском факултету трају четири године као и на друга два.

Унутрашња организација Лицеја као и Велике школе била је слична организацији других државних институција, што ће рећи да ова установа за високо образовање није имала никакву аутономију и у потпуности је зависила од Министарства за јавно образовање. Унутрашња политика је у складу с тим играла велику улогу у постављању наставног кадра. Ови услови, као и неколико других, подстакли су жељу да се промени организација Велике школе у једном више универзитетском смеру. То је и учињено на основу закона из 1896.

Почев од тог периода настава на нашој Великој школи одвијала се мање више као на сваком универзитету. Три факултета су била подељена на 12 посебних научних одсека. Студентима је уведена обавеза да раде у лабораторијама, семинарима и институтима. Факултети су постали међусобно независнији и сваки је имао своје посебно веће. Избор наставног особља свих категорија обављала су та факултетска већа, или Веће Велике школе. Овде смо навели само најзначајније реформе, али и поред свега тога универзитет у правом смислу те речи још увек није постојао.

Да не помињемо жеље изражаване с времена на време током прве половине прошлог века за оснивање српског универзитета; ово питање је озбиљно размотрено први пут 1859, а затим и каснијих година. Расправе и разматрања из тог периода, било у *Службеним новинама* или на саветовањима професора Лицеја о корисности и могућности образовања такве установе довеле су до реформе 1863. о којој смо већ говорили. Али када се видело да су сви наши суседи, Мађари, Румуни, Грци и Хрвати имали своје универзитете, с једне стране, а с друге каква је била преовлађујућа улога универзитета у Италији и Немачкој у остварењу националног уједињења у те две земље, универзитетско питање је поново почело да се разматра 1892. и 1893. У тој последњој

години припремљен је чак и за Народну скупштину нацрт закона о универзитету, али тај документ јој није био поднет. Године 1898. седамдесет посланика у Народној скупштини поднело је предлог за оснивање универзитета. Неколико комисија је образовано које су 1899. и 1900. радиле на припреми нацрта закона; али је универзитет, после неколико узалудних покушаја 1901. и 1902, коначно основан тек 1905. године. Посебан закон о универзитету изгласан је у Народној скупштини 27. фебруара (12. марта) 1905. Велика школа је угашена и заменио ју је нови универзитет.

Универзитет је свечано отворен 2/15. октобра 1905. у присуству краља, престолонаследника, дипломатског кора, министра и других високих државних званичника, као и делегата неких страних универзитета и научних кругова. Телеграме и писма са честиткама послале су све земље света. Али, можда није не-

интересантно указати овом приликом на једну доста чудну и значајну чињеницу. Из Аустрије, која има више чисто немачких универзитета, поред оних из словенских подручја, и који су сви позвани на ову свечаност, од свих немачких универзитета стигло је само једно поздравно писмо – од Универзитета у Прагу. Да ли је то знак да се у Аустрији није благонаклоно гледало на стварање једног српског универзитета? Или можда Аустријанци, као наши најближи суседи, нису желели да поздраве наш универзитет на уобичајен начин који би сматрали сувише баналним: слањем делегата, телеграма или писама? Видимо сада да су они више волели да нам пошаљу своје срдачне поздраве, своје „*Vivat, crescat, floreat Alma Mater Serbica*“ у једном новом и оригиналном облику, који није коришћен до сада: у чисто аустријском облику, пројекцима свих врста, шрапнелима, гранатама и бомбама!

Слика 1 - Универзитет у Београду пре бомбардовања

III

Од 1863, „Велика школа“ а затим и Универзитет били су смештени у једном великом и пространом здању, које је поклонио један велики српски родољуб и које је на главној фасади имало посвету: *Миша Анастјасијевић своје Оћечесћву*.

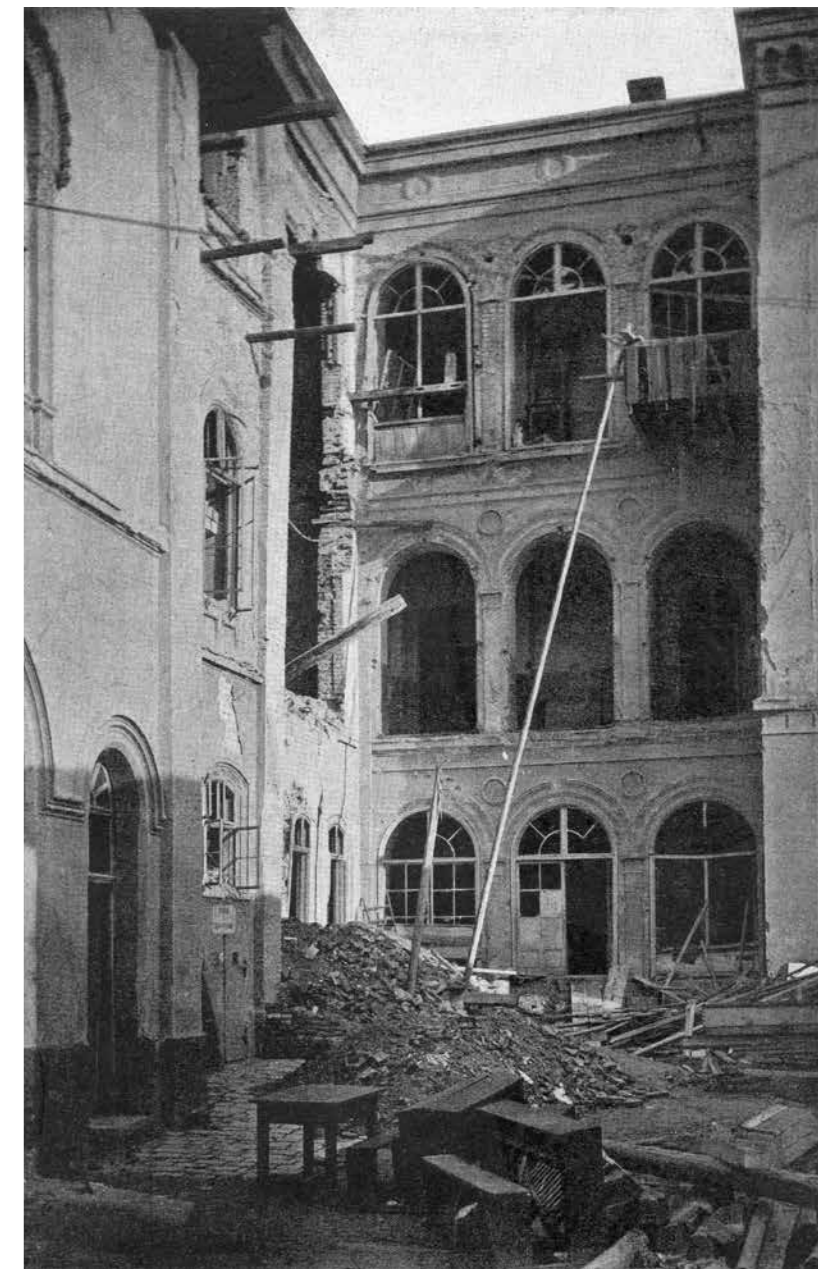
То здање, представљено на слици 1, бомбардовали су

Слика 2 - Слушаонице и степенице Филозофског факултета

Аустријанци. Главна фасада окренута је према Дунаву и потпуно је отворена у односу на суседне зграде. Велики број граната испалиених из аустријских батерија на другој обали Дунава пробио је ову фасаду и експлодирао у унутрашњости зграде.

Другу страну овог здања, са стране дворишта, погодило је више граната великог калибра, углавном 280 милиметара, које су, долазећи из правца Саве, демолирале више слушаоница Филозофског факултета, чији је један део приказан на сликама 2 и 3.

Слика 3 - Лево крило зграде, страна ка дворишту

Слика 4 - Велико степениште, стање из високог партера

Велико степениште од црвеног мермера на левом крилу потпуно је уништено; његово садашње стање на висини партера приказано је на слици 4, а на висини првог спрата на слици 5.

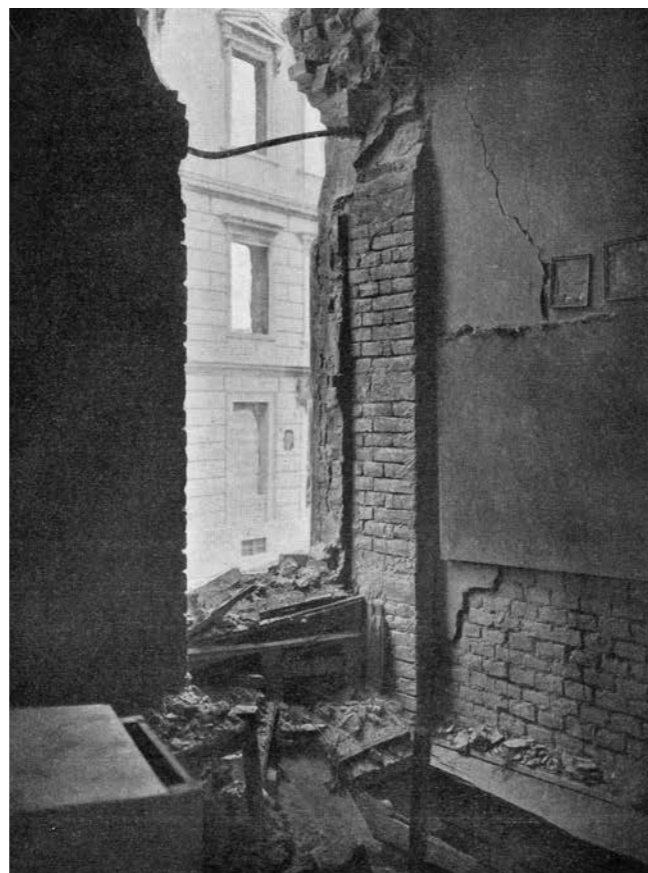
У партеру, демолирано је више просторија и слушаоница. Показујемо само салу у којој је била збирка геодезијских инструмената (слика 6) и математички семинар (слика 7).

Слика 6 - Слушаоница са геодезијским инструментима техничког факултета

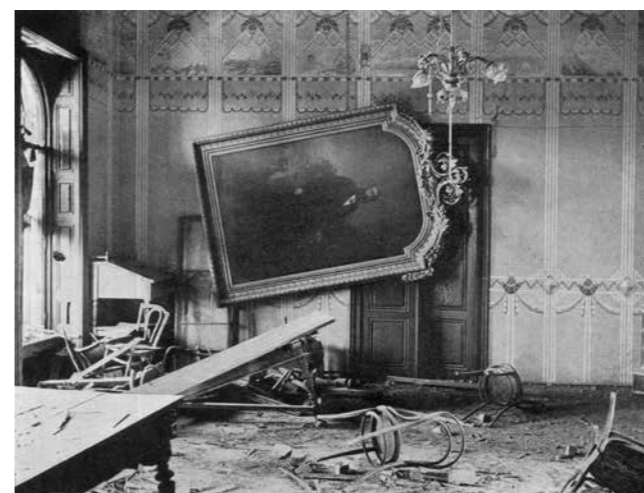

Слика 5 - Велико степениште, стање на висини првог спрата

Слика 7 - Математички семинар

На првом спрату, штета је разноврснија. На фотографији (слика 8) види се сала за седнице Универзитетског већа. У дну, види се оборен велики портрет задужбинара Мише Анастасијевића.

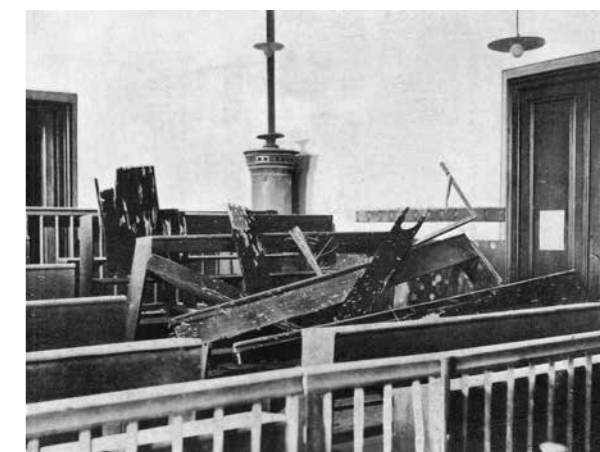

Слика 8

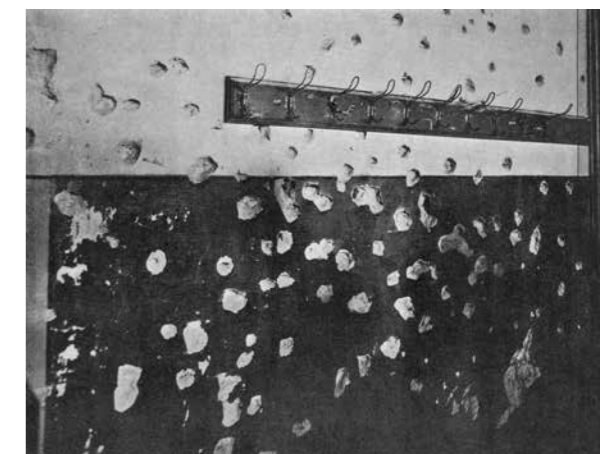
На слици 9 види се гомила шута пред улазом у ову салу. На слици 10 видимо слушаоницу са преврнутим и поломљеним клупама, а на слици 11 један зид ове слушаонице изрешетан шрапнелима.

Слика 9

Слика 10

Слика 11

Слика 12 је приказ радног кабинета аутора, који је истовремено служио, у недостатку другог простора, за смештај једног дела збирке инструмената за експерименталну физику. Граната које је експлодирала пред једном витрином у којој су били и неки хемијски производи, изазвала је пожар који је захватио и суседне витрине са апаратима за експерименталну физику, који су сви потпуно изгорели.

Слика 12

Слика 13 нам показује слушаоницу катедре за експерименталну физику. Сlike 14 и 15 приказују два угла једне од лабораторија за експерименталну физику. Занимљиво је приметити да је једна граната пречника 12 цм и дугачка 40 цм – приказана на слици

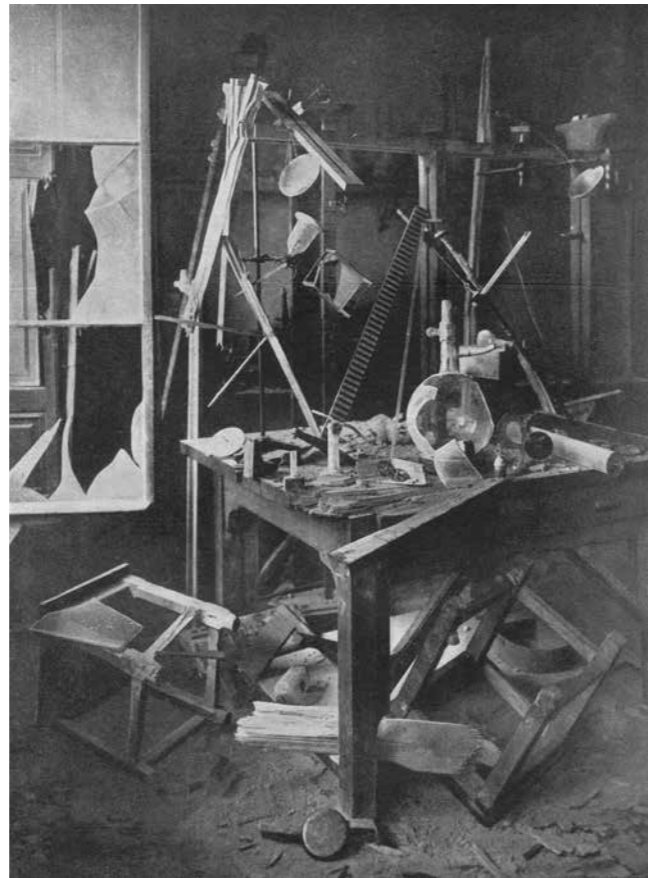

Слика 13

Слика 15

15 – пошто је пробила зид од цигала дебљине 70 цм изнад патоса, ушла у лабораторију пробивши патос, и направивши више од полукруга око стола, завршила у положају у коме је на слици не експлодирала.

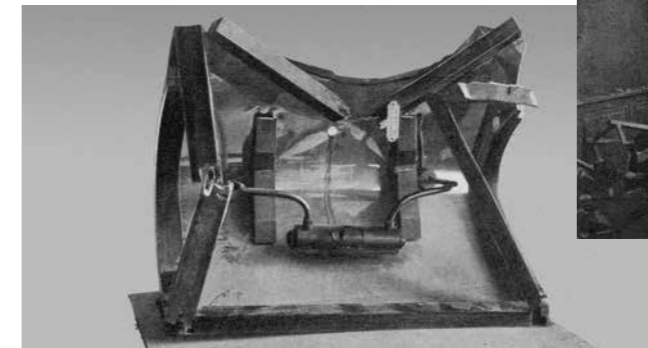

Слика 14

На слици 16 види се неколико потпуно спаљених апарата из физичког кабинета који су извучени из рушевина; велики број ових апарата је потпуно изгорео. Слика 17 нам показује у каквом стању је пронађен Ригијев уређај за демонстрацију Херцових електричних таласа, а на слици 18 видимо неке Хелмхолдове резонаторе демолиране шрапнелима.

Слика 18

Слика 17

Најзад, на слици број 21 види се једна чудна ваза, од доњег дела гранате, са једним још чуднијим букетом сачињеним од остатака разних уређаја за наставу физике, рендгена, крукса, итд...

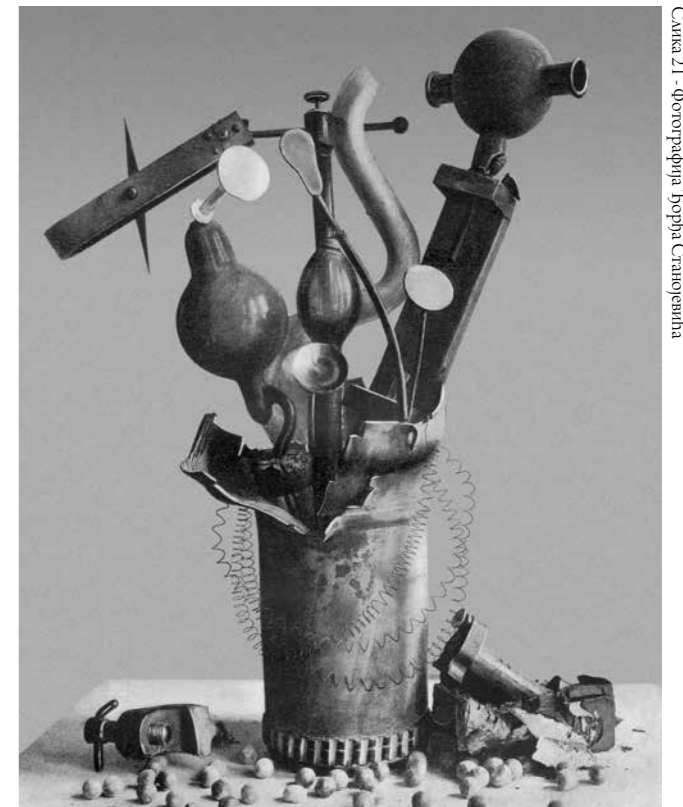
То је био начин на који су се варвари централних царстава, хвалишући се да су нација „Културе“, понашали према установи чији је једини циљ настава и преношење највиших достигнућа људског ума.

Цивилизовани свет ће о њима судити на основу овог дивљачког разарања, које се може повезати са онима што су учинили у Француској и у Белгији, где су рушевине једини траг њиховог проласка.

На другом спрату, више кабинета и слушаоница је такође уништено. Пошто су, нажалост, све рушевине посматране оком фотографског апарата веома сличне, ограничићемо се да покажемо само две слушаонице Правног факултета: ону на слици 19, као и ону на слици 20, између којих је преградни зид делимично порушен. У првом плану се виде дирке клавира који је припадао студентском хору *Обилић*.

Слика 19

Слика 21 - Фотографија Ђорђа Станојевића

ЂОРЂЕ М. СТАНОЈЕВИЋ

Професор физике; ректор од 1913/14. до маја 1918/19. године

Ништа није грешније него знати неку истину а не хтети је казати и друго-ме, који је не зна и у свом незнању лута тамо-амо, машући се често и за највећу погрешку. Било је то животно уверење проф. Станојевића и мисао водиља у његовом научном, педагошком и практичном раду. (из Предговора Звездано небо независне Србије, 1882). Ђорђе М. Станојевић био је визионар и један је од најзначајнијих представника наше науке у чијој је примени видео будућност. Живео, је радио и стварао крајем 19. и почетком 20. века, у времену које је академик Радован Самарџић с правом назвао добом када су малом Србијом корачали велики људи.

Рођен је 7. 1858. у Неготину, где је завршио основну школу и нижу гимназију, а више разреде гимназије и Природно-математички одсек Филозофског факултета Велике школе у Београду 1881, када је изабран за асистента приправника на Катедри за физику. За време студија водио је рубрику Научна хроника у часопису Просветни гласник а као студент треће године написао је своју прву књигу - прву српску астрономију Звездано небо независне Србије. Године 1883. положио је професорски испит из физике, механике и Изнемачког језика и постављен је за професора физике у Првој београдској гимназији. Као одличан студент и са објављеним радовима у гласилима Србије добио је благодетану (стипендију) Министарства војног за даљу специјализацију из астрономије, физике и механике на најпознатијим астрономским и метеоролошким опсерваторијама и установама. Европе. Од 1883. до 1887. боравио је на Универзитету у Берлину, у Потсдаму, Хамбургу и Паризу, у Гриничу, Кембриџу, Пулкову. После трогодишњег усавршавања Станојевић се определио за астрофизику и као своју научну област

изабрао физику Сунца, чему је посветио свој први научни рад објављен у Париској академији наука, 1885. Постигнути научни резултати били су повод да Француска влада (Париска астрофизичка опсерваторија у Медону, Сорбона) упуту позив влади Краљевине Србије и замоли да проф. Станојевић буде ослобођен предавања и пође као члан и вођа француске научно-истраживачке експедиције за проучавање помрачења Сунца, прво у Сибир, Петровску, (Јарославска губернија) 1887. а потом и у алжирски део Сахаре, 1889. и 1900. године.

По повратку у Србију 1887. Станојевић је постављен за редовног професора физике и механике у Војној академији, од 1893. по пензионисању проф. Косте Алковића, је постао редовни професор физике у Великој школи, а марта 1905. изабран је за редовног професора физике на Универзитету у Београду. Дужност декана Филозофског факултета обављао је од 1909. до 1913. године, када је у бурним ратним годинама постављен за ректора Београдског универзитета од школске 1913/14. до маја 1918/19. године. За време напада на Србију, 1914. покушао је да спасава зграду Универзитета, заводе, лабораторије и библиотеке, и фотографисао је уништавања и разарања Капетан - Мишиног здања.

Био је управник Физичког института и Опсерваторије Велике школе, као и Катедре за физику. Од јула 1899. до октобра 1900. на челу је Београдске астрономске и метеоролошке опсерваторије. Називали су га и пиониром електрификације, био је члан а потом и председник „нарочите Комисије“ београдске општине за припрему предлога и увођење првог електричног осветљење Београда и Србије, водио је стручну комисију за надзор на изградњи прве јавне електричне централе и електро - мреже 1893. Учествовао је у пројектовању и изградњи првих хидроелектрана у Србији („Под градом“ на реци Ђетињи код Ужица, 1900, „Вучје“ на реци Вучјанки код Лесковца, 1903, Ниш на Нишави) и др. Као пријатељ, поштовалац и популаризатор Теслиног дела објавио је прву књигу о Тесли у Србији, Никола Тесла и његова открића и организовао је једину посету Николе Тесле Београду, 1892. Заслужан је за прву радио станицу у Београду, (предајник се налазио у

Физичком кабинету у Капетан Мишином здању а пријемник у згради Класне лутрије у Васиној улици) 1908. и први рендген апарат у Србији који се налазио у његовом радном кабинету. Зачетник је наше научне и уметничке фотографије и аутор прве сачуване фотографије у боји, аутор је прве фотомонографије са сликама у боји, прве научнопопуларне књиге из области астрономије и прве књиге о ваздухопловству.

Био је члан Међународног удружења за технику хлађења и указивао на значај хладњака и расхлађивања намирница, председник Комисије за индустрију хладноће Србије 1907. Учествовао је на међународним конгресима: у Паризу о физици Сунца, 1889. и о електрицитету 1903, у Бечу за фигурфикацију 1910. године. Писао је уџбенике и чланке из области физике и космографије. Сарађивао је у Српском техничком листу, Отаџбини, Просветном гласнику и Наставнику. Покренуо је Библиотеку за општу и примењену физику. Умро је у Паризу, 24. децембра 1921. године. Дела: Звездано небо независне Србије, 1882; Халејева комета и земља, 1884; Васионска енергија и модерна физика, 1887; Сунчеве фотосферске мреже, 1888; О електричној светлости, 1890; Етар и електрицитет у модерној физици, 1893; Из науке о светлости, 1895; Експериментална физика I-II, 1897. и 1904; Електрична индустрија у Србији, 1901; Београдска опсерваторија и њен извештај за 1899-1903 год., 1905; Електричне сијалице, 1905; Централне силе у природи, 1906; Индустрија хладноће, 1909. и др.

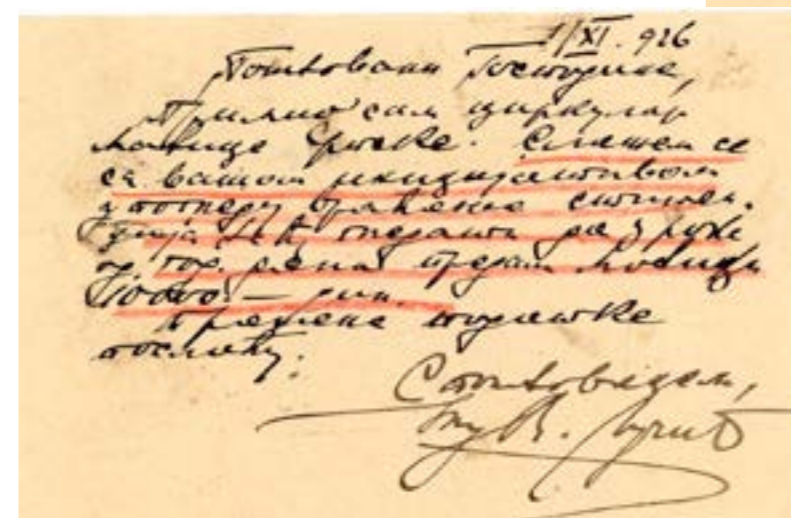
Десет година од додељивања „Награде Веселин Лучић”

ДЕСЕТ ГОДИНА ДОДЕЉИВАЊА НАГРАДА ЗАДУЖБИНЕ ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА

Интервјуи са награђеним професорима

Циљ Задужбине је награђивање научних радника на Универзитету у Београду за најбоље научно и књижевно остварење појединаца. „Награда Веселина Лучића” је установљена 2004. године, а чини је диплома и новчани износ. Почетком године се расписује конкурс чији су критеријуми: да је оригинално научно или књижно дело једног аутора, објављено први пут у претходној години.

Награђено је 21 дело у периоду од 2004. до 2014. године. Награде су уручене у Свечаној сали Ректората уз пригодну свечаност. У складу са приливом средстава награде су се повећавале од 50.000,00 динара у 2004.г. до 250.000,00 динара у 2014.г. Због квалитета пријављених остварења дешавало се неколико година да награду деле два кандидата.

Дописница коју је В. Лучић послао 1926. године др. Милану Косићу адвокату и краљевом јавном бележнику

Добитници Награде Веселин Лучић са Универзитета у Београду

Добитници Награде за најбоље научно остварење

1. За 2004. годину – мр Влада Станковић, асистент Филозофског факултета, за дело Цариградски патријарси и цареви македонске династије.

2. За 2005. годину – др Виктор Недовић, доцент Пољопривредног факултета, за дело Fundamentals of Cell Immobilisation Biotechnology.

3. За 2006. годину – проф. др Жика Бујуклић, редовни професор Правног факултета, за дело *Forum romanum*.

4. За 2007. годину – др Владан Девеџић, редовни професор Факултета организационих наука, за дело *Semantic Web and Education*.

5. За 2008. годину

– др Тања Поповић, редовни професор Филолошког факултета, за дело Речник књижевних термина и

– др Владимир Мако, редовни професор Архитектонског факултета, за дело *The art of harmony*.

6. За 2009. годину

– др Жарко Требјешанин, редовни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, за дело Речник Јунгових појмова и симбола и

– др Сима Аврамовић, редовни професор Правног факултета, за дело *Rhetorike techne* – вештина беседништва и јавни наступ.

7. За 2010. годину – др Мила Павловић, редовни професор Географског факултета, за дело Села сјеничког краја, антропогеографска проучавања.

8. За 2011. годину – др Бранислав Тодић, редовни професор Филозофског факултета, за дело Радови о српској уметности и уметностима XVIII века.

9. За 2012. годину – др Ранко Козић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за дело Рођење романа из духа парафраза.

10. За 2013. годину – др Миодраг Спалевић, редовни професор на Машинском факултету Универзитета у Београду,

за дело *Error Bounds of Gaussian Quadrature Formulae for One Class of Bernstein-Szego Weights*.

11. За 2014. годину – др Данијела Васић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за научну монографију МЕСЕЧЕВА ПРИНЦЕЗА и

– др Душица Тодоровић Лакаве, ванредни професор на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за научну монографију PIRANDELLO IN FABULA.

Добитници Награде за најбоље књижевно остварење

1. За 2004. годину – др Радомир Симић, редовни професор Рударско-геолошког факултета за роман *“Ход по води Јоланде Козловске”*.

Сада у пензији

2. За 2005. годину – награда није додељена.

3. За 2006. годину – др Радиша Јанчић, редовни професор Фармацеутског факултета, за књигу *«Моја маслина»*.

4. За 2007. годину – награда није додељена.

5. За 2008. годину – др Драган Стојановић, редовни професор Филолошког факултета, за књигу *„Месеци”*. Сада у пензији

6. За 2009. годину – награда није додељена.

7. За 2010. годину – др Гордан Маричић, доцент Филозофског факултета, за књигу *„Литерарије”*. Сада ванредни професор

8. За 2011. годину – др Снежана Вељковић, редовни професор Медицинског факултета, за књигу *„Хроника Медицинског факултета у Београду (1920-2010)”*.

9. За 2012. годину – др Михајло Пантић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, за дело *„Too Much Time for Unimportant Things (Превише времена за неважне ствари)”*.

10. За 2013. годину – награда није додељена.

11. За 2014. годину – др Бошко Сувајџић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, за књигу *СОНЕТИ. ВАТРЕ*.

Проф. др. ВЛАДА СТАНКОВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење Задужбине Веселина Лучића за 2004. годину

Професор Влада Станковић је први и најмлађи добитник награде „Веселин Лучић“. Награду је добио 2004. године као асистент на Филозофском факултету, за дело *Цариградски патријарси и цареви Македонске династије*. У књизи се испитују дешавања у Византији у периоду од 9. до половине 11. века, што представља најзанимљивије доба односа између византијске, цариградске цркве и свемоћних царева. То је доба када је црква, у виду неколико моћних патријарха, покушала да преузме примат над световном влашћу. Ово је такође био и период великог културног полета и револуције у образовању. Захваљујући појави писаног писма, у 9. веку је завршено преписивање читавог античког наслеђа. Имајући у виду ове различите елементе и богатство извора из тог периода, професор Станковић је успео да у својој обимној монографији детаљно прикаже један део византијске историје и велике тектонске друштвене поремећаје који су се одиграли током ова два века.

С обзиром да је награду добио за дело које је било његов магистарски рад, професор Станковић каже да му је она значила пуно, „Добио сам награду врло млад, у тренуцима када човек и треба да је добије и када му највише значи.“ Због тога стално подстиче млађе колеге са Факултета да шаљу своје радове у Задужбину „Веселина Лучића“. Захваљујући тој књизи, а једним делом и награди, и даље је врло препознатљив у свету византијских студија као неко ко се бави том темом.

„У сталним покушајима да се Универзитет деградира у систему образовања и друштву уопште, врло је битно препознати институцију задужбинарства као изузетно важну и сачувати је.“ Неговање вредности задужбинарства доприноси обнови сећања на велике добротворе и дародавце, који су имали

Влада Станковић (Београд, 1973) је редовни професор Византологије на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду. Оснивач је и управник Центра за Кипарске студије. Предавао је на Отвореном Универзитету Кипра школске 2009/10. године и држао предавања по позиву на универзитетима у Грчкој, на Кипру, у Немачкој, Мађарској, САД и Бугарској. Члан је редакције, између осталих, часописа *Byzantinische Zeitschrift*, као и међународног Научног већа *Центра за истраживање историје и културе Медитерана и Југоисточне Европе – Церанеум*, Универзитета у Лођу, Пољска. Учествовао је на више десетина научних скупова у иностранству. Аутор је шест књига и више десетина научних радова. Покретач је и уредник едиције *Byzantium: A European Empire and Its Legacy* за америчког академског издавача Lexington Books.

јаку вољу и одлучност да улажу у интелектуални, духовни и друштвени развој. Из тог разлога сматра и да би промовисање и унапређивање рада задужбина требало да буде у првом плану Универзитета, на начин на који се то ради у целом свету. Проф. Станковић је истакао да је познато да универзитети не могу да функционишу без фондација и задужбина, што је нарочито значајно у домену друштвено-хуманистичких наука које немају експлицитно практичну сврху, у смислу да крајњи производ не можемо да опипамо. „Због свега тога би било врло пожељно да знамо више о Веселину Лучићу и осталим добротворима Универзитета, јер су управо то људи којима треба да се, да тако кажемо, метафизички захвалимо.“

Задужбинарство му је поново помогло да 2014. године борави у једном од најбољих светских центара за теоријско и интелектуално истраживање, *The Institute for Advanced Study*.

Ивана Јанковић

Проф. др. ВИКТОР НЕДОВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2005. годину

У оквиру веома богатог научно-истраживачког рада, Виктор Недовић је објавио више стотина научних и стручних радова, и један је од наших најцитиранијих научника средње генерације. Објављује у водећим светским часописима, а писао је и поглавља у књигама реномираних светских издавача, као што су Kluwer Academic Publisher и Springer, који су га више пута ангажовали и као уредника. Књига за коју је професор Недовић добио награду „Веселин Лучић“ је *Fundamentals of Cell Immobilisation Biotechnology*, у издању чувене издавачке куће Спрингер. Поред значајности теме имобилизације ћелија, ово дело се издвојило обухватношћу приступа тој теми, у оквру које је на зналачки начин представљен широк спектар информација намењених како експертској јавности, а тако и почетницима у овој области. У књизи се приказују прво фундаментални аспекти имобилизације ћелија, а затим и начини примене ове технологије. Светски и домаћи стручњаци ово дело наводе као обавезно штиво за сваку институцију која се бави биотехнологијама.

Међу бројним признањима које је добио за свој рад, награда „Веселин Лучић за најбоље научно дело“ се издваја по томе што ју је добио од Универзитета на којем се образовао и на којем данас преноси своје знање студентима. Менторисао је многе докторске, мастер и магистарске радове. Професор Недовић велику пажњу поклања стварању прилика за напредовање и усавршавање наших научника, пре свега младих. Непрекидно ради на организовању и учешћу наших студената на међународним конференцијама и такмичењима, од оних на којима се презентују научни и истраживачки домети, до оних на којима се вреднује студентска иновативност. У том смислу, покретач је и организатор националног студентског такмичења у креирању еко-иновативних

Др Виктор Недовић (1964. Крушевац) је дипломирао и докторирао на Пољопривредном факултету, а магистарске студије је завршио на Технолошко-металуршком факултету Универзитета у Београду. Данас је редовни професор на више предмета на Пољопривредном факултету и дописни члан Академије инжењерских наука Србије. Виктор Недовић је остварио бројне међународне сарадње које су од великог значаја за нашу научну заједницу. Будући да је његова експертиза прехранбено инжењерство, доприноси његовог рада су од директног значаја за наше друштво у целости. Његов плодни допринос у овом пољу обухвата велики број студијских посета и сарадњу са универзитетима и другим научним институцијама у иностранству, са свих континената, и учешће у реализацији низа међународних пројеката. Активан је у више националних и међународних научних и стручних асоцијација, чијем раду доприноси као члан, али и кроз учешћа у управним одборима и кроз оснивање организација, а неке од њих су *Bioencapsulation Research Group*, *International Society of Food Engineering*, *European Federation of Food Science and Technology*, *Удружење микробиолога Србије*; *Друштво за исхрану Србије*; *Удружење прехранбених технолога Србије*; *National Technology Platform "Food for Life"*; *European Academy of Food Engineering* и друге.

прехранбених производа, под покровитељством EсоTrophelia Европе. Такође, један је од покретача европског такмичења и стални члан жирија за одабир најбољег европског доктората у области прехранбеног инжењерства и технологије, на којима, са поносом истиче, докторанти из Србије на најбољи начин представљају нашу науку. Младим научницима поручује да буду радни и посвећени, али истовремено одважни и храбри. Млади научници могу и треба максимално да користе међународне програме сарадње, да одлазе на усавршавања, али да се враћају, да унапређују наш систем и науку у Србији, јер наука њима припада и њен даљи развој од њих зависи.

Каја Дамјановић

Проф. др. ЖИКА БУЈУКЛИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2006. годину

Дело енциклопедијског карактера *FORUM ROMANUM - Rimska država, pravo, religija i mitovi* награђено је из фонда Задужбине „Веселин Лучић“ 2006. године. Недавно је објављено и седмо, допуњено и измењено издање. Због тога што су на овим просторима веома ретка дела која се на свеобухватни начин баве државноправном историјом античког Рима, студија проф. др Жике Бујуклића представља продор у научном истраживању, како по својој методолошкој иновативности, тако и по начину излагања сложене материје везане за правну и културну историју римске цивилизације. Аутор је поред нормативне области обухватио и друге сегменте духовног живота Римљана и спојио их на најприроднији начин, онако како су оне заиста у стварности постојале и упоредо егзистирале. На то указује и поднаслов књиге, који уз државу и право, помиње религију и митове, али се у бројним одредницама ти појмови повезују са одговарајућим историјским залеђем, архитектуром, археолошким и топографским подацима, уз веома честа лингвистичка објашњења корена појединих стручних термина. Таквим еклектичким приступом аутор је одсликао сву комплексност свакодневног живота Римљана, везаног у највећој мери управо за централни градски трг – *Forum Romanum*. У овом волуминозном делу сложена научна питања обрађена су јасним и језгровитим језиком, текст се лако чита и очигледна је жеља аутора да се та материја приближи „обичном читаоцу“, али не на штету научне акрибичности.

Професор Бујуклић наглашава да му је универзитетска награда Задужбине „Веселин Лучић“ много значила, јер је *Forum Romanum* проглашен за „најбоље научно остварење професора и сарадника Универзитета у Београду“. Посебну част лауреату ове награде представљала је околност да је њено уручење оба-

Др Жика Бујуклић је редовни професор на Катедри за правну историју на предмету Римско право. Неколико година је био ангажован и на Националној историји државе и права. На Правном факултету Универзитета у Београду запослен је од 1978. године. Специјализацију у Италији је завршио 1987. (*Corso di perfezionamento in Diritto romano*) на Правном факултету у Риму (*La Sapienza*) где му је на основу постигнутог успеха додељена „Награда града Рима“ (*Il premio dal Comune di Roma*). Резултате својих истраживања излагао је на бројним романистичким конгресима у земљи и иностранству. Радове је публиковао у најеминентнијим светским научним часописима. Докторску дисертацију *Закон као извор праванком риму (настанак и најранији почеци)*, штампао је Издавачки центар Правног факултета у Београду 2014. године.

вљено у свечаној сали Ректората, у Капетан Мишиној задужбини, једној од бројних дарованих Београдском универзитету. Професор Бујуклић је, као правник, истакао да се осетио донеке постиђеним што постојеће законодавство допушта да се имовина ове високошколске установе приватизује и отима, противно жељи оставиоца - попут оставштине Луке Ђеловића. Као вишегодишњи члан Одбора ове задужбине, професор је учинио све да се те појаве спрече, а у оквиру своје струке то ће чинити и убудуће.

Проф. др. ВЛАДАН ДЕВЕЦИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2007. годину

Владан Девичић је објавио велики број радова у водећим међународним часописима, одржао низ предавања на међународним и домаћим конференцијама и публиковао монографије за најзначајније светске издавачке куће.

Управо на позив једне од таквих кућа (*Springer*) написао је и монографију *Semantic Web and Education* за коју је 2007. Године добио награду "Веселин Лучић". У књизи аналитички расправља о идеји, техничким аспектима и архитектури Семантичког Web-а, као и о представљању знања и интелигентном коришћењу знања на Семантичком Web-у. Поред ових техничких аспеката, књига се бави и проблемима који се односе на учење - моделовање учења, колаборативно учење, организација учења, онтолошко инжењерство процеса учења путем Семантичког Web-а и сличним темама. Као резултат тога настао је крајње користан и темељан приступ техничким аспектима Семантичког Web-а, као и образовању уз коришћење предности Семантичког Web-а.

С обзиром да његова књига *Semantic Web and Education* за свој циљ има управо идеју унапређења и ширења знања, награда која се додељује из средстава Задужбине Веселина Лучића за најбоље научно дело била му је од великог значаја. "Јако сам се радовао што ме је једна чувена светска издавачка кућа позвала да напишем ту књигу, а након тога Универзитет у Београду за њу доделио награду." Посебно му је драго због младих сарадника, његових бивших студената, који у награди препознају потврду њихових заједничких стручних и истраживачких циљева и потврду да треба наставити заједничке напоре у образовању.

За себе каже да је страствени љубитељ рокенрола, а нарочито Џона Ленона, те да му је музика покретачка снага за све што ради у животу.

Владан Девичић (1959. Београд) је професор рачунарства на Катедри за софтверско инжењерство Факултета организационих наука у Београду. Држао је неколико курсева из рачунарских наука и на Електротехничком факултету, као и на Војној академији Србије. Његов професионални циљ одувек је био да повеже идеје из широких области интелигентних система и софтверског инжењерства. У његова стручна и истраживачка интересовања спадају рачунарски подржано учење, моделирање знања, интелигентне технике закључивања, софтверско инжењерство, савремене технике учења програмирања, као и примена вештачке интелигенције у образовању и здравству. Оснивач је и вођа истраживачке мреже *GOOD OLD AI*.

Магистрирао је и докторирао на Електротехничком факултету Универзитета у Београду, на темама из вештачке интелигенције. За Семантички Web се заинтересовао вођен идејом да би Web могао да се понаша интелигентно, у смислу да понуди информације које би биле структуриране тако да буду ближе корисницима и њиховим специфичним потребама. Кроз сарадњу са еминентним светским стручњацима из области *Artificial Intelligence in Education* учествовао је у овом значајном подухвату.

Као неко чија је младост била снажно обележена хипи покретом и идеалима које је читав тај свет са собом носио, Владан Девичић каже да снажно верује у идеју образовања. "Сматрам да је то јако битно. Без те вере, посвећености и искрености се сама институција образовања, као суштинска карика појединачног и друштвеног развоја, напосто урушава".

Ивана Јанковић

Проф. др. ТАЊА ПОПОВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2008. годину

Речник књижевних термина убрзо је постао једна од најпродаванијих и најцитиранијих књига на простору читаве бивше Југославије. *Речник* је, као обавезна литература, уврштен у многе студијске програмиме на универзитетима у Љубљани, Загребу, Сарајеву, у Бања Луци, Никшићу, Скопљу, и наравно на домаћим универзитетима. Осим тога он се често користи и у програмима и настави средњег образовања.

О конкурсу за награду „Веселин Лучић“ сазнала је из огласа објављеном у *Политици*. Професорки Поповић сама награда пре свега значи нову везу са дугом и светлом традицијом Универзитета у Београду. У том погледу посебно истиче обновљени рад на институцији Задужбина. „Људи попут Веселина Лучића, или његовог пријатеља, такође задужбинара Луке Теловића, били су скромни и радни људи, који су до свог иметка дошли великим, посвећеничким трудом, а онда га завештали будућим нараштајима. Занимљиво је поменути да њихово образовање није било велико, али да су упркос томе ваљано разумели значај знања, његову огромну улогу у формирању духа нације и у уређењу друштва.“

Када јој је награда била додељена, посебно је дирнула брига Задужбине о студентима са посебним потребама, као и о оним студентима који су социјално угрожени. Као неко ко дубоко верује у нашу обавезу да бринемо о ближњем, а у том смислу нарочито о онима који тек долазе и који би требало да чувају баштину и дух свог народа, свога језика и културног памћења – професорка Поповић рад Задужбине сматра једним од најважнијих мисионарских и просветитељских подухвата. Институцију Задужбинарства види као посебну духовну и националну творевину засновану на хришћанској етици милосрђа.

Тања Поповић (1963. Београд) је редовни професор опште књижевности на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности, на Филолошком факултету, Универзитета у Београду. Дипломирала је 1987. на Филолошком факултету у Београду. Магистарски рад *Трагедија српског господара и војда Карађорђа Симе Милутиновића Сарајлије* одбранила је 1990. на Филолошком факултету у Београду, где је одбранила и докторат *Српска романтичарска поема*, 1997. године. Од 1989. до 1999. године је радила као научни сарадник Института за књижевност и уметност у Београду, а од 1999. ради као професор на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности. Објавила је велики број научних радова у часописима и тематским зборницима. Као гостујући професор предавала је и на неколико страних универзитета.

Проф. др Тања Поповић је 2008. године добила награду „Веселин Лучић“ за дело *Речник књижевних термина*. Рад на овој обимној прегледној монографији практично је дошао сасвим случајно. „Било ми је понуђено да се ухватим у коштац са тако обимним радом, будући да се мало ко усуђивао да на себе преузме такву одговорност.“ А њена одговорност била је вишеструка – и као научника и као професора. Само истраживање и писање захтевало је потпуну посвећеност. Тиме је на изванредан начин направила синтезу својих ранијих дугогодишњих истраживања, али истовремено и дошла до многих нових сазнања. „Научни рад је рад посвећеника, људи који живе за свој посао, који рад у настави и науци схватају као неку врсту мисије.“

Проф. др. ВЛАДИМИР МАКО

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2008. годину

Аутор је бројних књига, публикација и студија. Награду „Веселин Лучић“ је добио 2008. године за књигу *The Art of Harmony: Principles of Measuring and Proportioning in Byzantine Painting*.

У раду на књизи се великим делом ослањао на свој докторат. Истражвачка интересовања за Византију је развио веома рано у каријери, када се запошљава као асистент на Архитектонском факултету. Спајајући архитектуру и историју уметности, за докторат одлучује да приступи теми за коју су његов ментор академик Гордана Бабић Ђорђевић и професор Војислав Ј. Ђурић „били изненађени да може да постоји“, наводи професор Мако. „У питању је истраживање техничких елемената постављања композиције и пропорционисања, што јесте, у принципу, техничко, али како се на крају показало, то је и естетичко питање“. Себи је поставио „инжењерско“ питање, а то је како сликар који осликава зидове великих површина византијских цркава поставља композицију. У време када је почињао да трага за одговором, у свету су постојала само двојица историчара уметности који су се тиме бавили, који и наговештавају да би пропорционисање у читавој Византији могло да представља једну велику целину, тачније да, како професор Мако доказује у свом раду „од димензија цркве може да се дође до димензија лика на слици“. Такво откриће је захтевало, поред знања, велику посвећеност, па тако професор Мако каже да „у Србији није било манастира којег нисам снимом и детаљно анализирао“, а у оквиру тог подухвата, изучавао је и цркве у Бугарској и у Грчкој. Доказивање и темељна анализа пропорцијског система коришћеног у Византији је велики допринос како за византологију, тако и за естетику, те се данас име професора Макоа наводи у истој равни са великанима историје уметности Византије, Дејвида Винфилда и Хјалмара

Др Владимир Мако (1958, Београд) је основне и магистарске студије завршио на Архитектонском факултету Универзитета у Београду, на ком је данас редовни професор. Докторирао је на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета. Своја знања је усавршавао и у току петогодишњег боравка на Факултету за архитектуру и дизајн Универзитета у Велингтону на Новом Зеланду, где је био ангажован на више предмета и био један од оснивача Института дизајна Новог Зеланда. Члан је Међународне асоцијације естетичара и Сиднејског друштва за естетику и литературу. Његова широка професионална и научна интересовања обухватају историју, теорију и естетику архитектуре и визуелних уметности антике и средњег века, обнову градитељског наслеђа, преко класичних језика па све до савремене архитектуре.

Торпа. Премда су налази његовог рада одговорили на једно од темељних питања византијске уметности, сматра да је анализа коју је пружио једноставна и лако применљива.

Награда „Веселин Лучић“ за професора Макоа представља велику част, пре свега имајући у виду да је конкуренција за најбоље научно дело на Универзитету у Београду велика: „добити награду између више хиљада научника није мала ствар“ додаје. У осврту на сопствени плодан рад, развојни пут од јединог докторанта професорке Бабић Ђорђевић до професора раскошне ерудиције, наводи да је увек неопходно спознати темеље онога што изучавамо. Од Византије, до концепата савремених архитектуре и естетике, којима се данас бави, дела Владимира Макоа чине импресивно обухватан опус. Студентима којима предаје поклања своје књиге и увек им поручује оно што су и њега учили, а то је да своје знање стичу „на изворима“.

Каја Дамјановић

Проф. др. ЖАРКО ТРЕБЈЕШАНИН

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2009. годину

Проф. Требјешанин се за наградни конкурс Задужбине „Веселин Лучић“ обавестио преко медија, а пријавио се понајвише да би упоредио оно што је лично урадио са радом других колега на Универзитету у Београду. Награда му много значи зато што је реч о стручном признању стручног жирија – до сада није добио ни једну државну награду.

Награђени „Речник Јунгових појмова и симбола“ је јединствен по томе што се уз појмове наводе и симболи који се јављају у Јунговом делу. Симболи (крст, камен, звезда, дрво, мандала) су вишезначни и упућују на оно што се само слутити, што је непознато и несазнајиво – може се рећи да играју чак значајнију улогу од појмова, који су рационални и једнозначни.

Овај речник представља важно штиво не само за стручњаке, већ и за ширу образовану читалачку публику, с обзиром да не можемо разумети како ваља савремену књижевност, филозофију, религију, митологију, ликовну уметност, позориште и друго без познавања појмова као што су: колективно несвесно, архетип, индивидуација, персонa, сенка, анима.

Задужбинарство у Србији има лепу традицију још од 12. века и много изузетно вредних ствари је постигнуто захваљујући њему, подсећа проф. Требјешанин. Чин задужбинарства није само подићи велике цркве и манастире, већ и чесму, мост (макар и мали), нахранити гладног, оденути неодеженог, оставити (барем) скромну стипендију за сиромашне студенте... Суштина задужбинарства је сасвим супротна духу либералног капитализма који данас влада (превага егоизма, безобзирности и неограничене похлепе) и подразумева алтруизам, саосећање према другоме, емпатију, добротинство, човечност, наглашава проф. Требјешанин.

Проф. др. Жарко Требјешанин (1950, Београд) је редовни професор психологије на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, на Филозофском и на Учитељском факултету Универзитета у Београду. Бави се највише психологијом личности, психоанализом и невербалном комуникацијом.

Објавио је петнаестак књига и добитник је награде „Бора Стевановић“ за научни допринос психологији, награде „Стојан Новаковић“ за најбољи средњошколски уџбеник, награде Задужбине „Веселин Лучић“ за научни рад.

После Другог светског рата задужбинарство у Србији се најжалост изгубило. Да би се повратио институт задужбинарства, који има светлу и дугу традицију (од Стефана Немање, преко краља Милутина, па до Капетана Мише Анастасијевића и Луке Теловића), неходна су не само примерена законска решења него и промена свести одашњих људи, каже проф. Требјешанин. Требало би да људи данас разумеју и прихвате племенитост таквог чина и да буду сигурни да ће њихова задужбина заувек остати ономе коме су је наменили.

Проф. Требјешанин изузетно цени награду „Веселин Лучић“ превасходно зато што је даје угледни Универзитет у Београду, што вуче корен из једне од најзначајнијих универзитетских задужбина и носи име великог задужбинара. Она представља добар подстицај члановима академске заједнице на Универзитету да се својим радом и постигнућима такмиче како би заслужили и добили овакву награду.

Весна Босанац

Проф. др. СИМА АВРАМОВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2009. годину

Пријављујући се на конкурс, проф. Аврамовић се руководио „пре свега жељом да се кроз моје учешће додатно афирмишу реторика и беседништво, поготово као академска дисциплина. Наравно да сам био изузетно срећан и почастиван када сам ту награду и добио. Много ми је значило то што је уручењу награде, поред бројних угледних академика, професора и колега, присуствовало и много мојих студената. Нарочито сам се радовао што је стицајем околности церемонију уручења награде водио један од њих, касније мој асистент и блиски сарадник, а сада министар правде у Влади Републике Србије Никола Селаковић, исказујући и као конферансије свој раскошни беседнички таленат. Као добитник награде 'Веселин Лучић' осећам се додатно обавезним да ширим тај пламен лепоречја међу младима.“

Награђено дело имало је одјека у стручној и широј јавности. „Данас ми, поред награде 'Веселин Лучић', највећу радост представља чињеница што се велики број изузетних студената-беседника, који су касније направили сјајне каријере, нападао и на тој мојој књизи. Најважније је то што стотине студената који су завршили курс *Реторике* на Правном факултету и данас, много година по завршетку студија, читају ову књигу не као уџбеник, већ као практични путоказ кроз живот и каријеру.“ Племенита идеја задужбинарства, каже проф. Аврамовић, „рођена је у Србији у време када су људи били мање себични, а више водили рачуна о свом народу и држави, када су мало више били хришћани са осећањем потребе да са другима деле оно што су стекли. То су пре свега људи који су били одговорни према друштву и захвални својој држави која им је у крајњој линији створила услове да њихове способности могу да дођу до изражаја.“ Награда „Веселин Лучић“ је посебна из више разлога, сматра проф. Аврамовић. „Пре свега јер долази са најстарије и најпрестижније установе у овом делу света – Универзитета у Београду, а потом јер су ми је доделиле моје колеге које су биле у жирију и одабрали ме међу

бројним другим великим именима наше академске заједнице. Ипак, ова награда је за мене посебна понајвише због тога што видим да није представљала само куртоазно признање, већ препознавање дела које ће оставити извесног трага на образовање младих нараштаја.“

Проф. др СИМА АВРАМОВИЋ (**добитник награде Веселин Лучић 2009, за дело *Rhetorike techne- veština беседништва и јавни наступ***) Проф. др Сима Аврамовић (1950. Београд) је редовни професор на Правном факултету Универзитета у Београду. У каријери „сам мање био оријентисан на позитивно-правне дисциплине, а више на правну историју, Римско право, реторику и уопште оне области које би се могле назвати хуманиором“, каже проф. Аврамовић. „Пошто сам завршио Класичну гимназију, у којој смо још као деца учили латински осам година (од петог основне до четвртог гимназије), а старогрчки кроз пет разреда, увек сам имао посебан афинитет и према лингвистици, етимологији, стилистици, лепом и правилном изражавању. Све је то довело до иницијативе коју сам пре скоро четврт века покренуо са мојим професором пок. Обрадом Станојевићем да се на Правном факултету уведе предмет *Реторика*, наравно као изборни предмет.“ „Имали смо у виду колико је, нарочито у правничкој професији, важно сугестивно изражавање и вештина беседништва“, објашњава проф. Аврамовић. Тај предмет је од самих почетака био изузетно лепо прихваћен од стране студената. „На наше часове су убрзо почели да долазе и студенти са других факултета, а тако је и данас. Срећом, било је и неколико асистената који су се здушно посветили часовима *Реторике*, без којих би индивидуални рад са студентима био немогућ, али и организовању Такмичења у беседништву студената права, које сада већ представља један од знакова распознавања Правног факултета и скоро култног догађаја у Београду.“ Ништа природније није било да се, после педагошког искуства стицањем током више година, напише и један приручник или, боље рећи, монографија о реторици. Тако је настала награђена књига, каже њен аутор.

Весна Босанац

Проф. др. МИЛА ПАВЛОВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2010. годину

Проф. М.Павловић је за конкурс сазнала преко званичног дописа који је стигао на Географски факултет. „Основни мотив да се пријавим био је велики рад уложен у израду монографије и тематика истраживаног простора. Посебан мотив била су и самостална теренска истраживања на простору који је веома мало географски познат и проучен. Научни резултати изнети у монографији су резултат сопственог дугогодишњег теренског рада на простору сјеничких села“, каже наша сговорница. „Награда 'Веселин Лучић', ми значи много, јер сам каријеру на Универзитету почела са четири Новембарске награде за најбољег студента генерације, а практично ћу каријеру завршити такође са наградом Универзитета у Београду за најбоље научно дело. Сматрам да за универзитетског радника нема већег научног признања“, напомиње проф. Павловић. О значају који њена награђена монографија има за академске кругове и ширу јавност говори и следеће:

1. Повеља за изванредне резултате у емпиријском истраживању пољопривреде и села Србије – Удружење социолога Србије и Удружење социолога Балкана (2012)
2. Награда „Веселин Лучић“ Универзитета у Београду за 2010. год. за најбоље научно дело, односно стручно остварење за научну монографију „Села сјеничког краја – антропогеографска проучавања“.
3. Захвалница општине Сјеница за посебан допринос антропогеографском проучавању и афирмацији сјеничког краја (2012. год.)

Проф. Мила Павловић изузетно уважава задужбине и задужбинарство: „Сматрам да задужбине овакве врсте, као и остале треба да постоје на Универзитету и да је то један од главних видова преко којих Универзитет може да укаже на научна достигнућа својих професора и студената.“ Заједничко за све награде које је до сада добила је „да су вредновале прво моје студентске резултате, а касније резултате као научног радника и универзитетског професора. Те награде представљају

не само моју личну афирмацију, већ и признање Географском факултету Универзитета у Београду.“

Др Мила А. Павловић, редовни професор Географског факултета Универзитета у Београду, рођена је 1955. у Трнави (општина Чачак). Дипломирала је на Одсеку за географске науке Природно-математичког факултета у Београду; редовни професор постала је 2000. године. Била је на студијском усавршавању на Универзитету Ломоносов (Москва) 1989. године. Проф. Павловић је била шеф Катедре за регионалну географију 1992–2012. године. До сада је била ментор 10 докторских и 15 магистарских теза и 10 дипломских радова. Изводи наставу из предмета *Географија Србије* студентима III године студијске групе Географија и II године студијске групе Туризмологија, *Географске регије Србије* студентима IV године студијске групе Географија и III године Просторног планирања, и *Природа Србије* студентима IV године студијске групе Геопросторне основе животне средине. До сада је објавила 80 оригиналних научних радова у домаћим и међународним часописима и учествовала је са 30 реферата на домаћим и међународним научним и стручним скуповима. Објавила је и 10 радова у међународним часописима из категорије M21, M22 и M23 (као аутор или коаутор). Такође је објавила четири универзитетска уџбеника: *Географија Југославије I и II, Географске регије Србије и Црне Горе и Глобални и регионални развој Европске Уније* (у коауторству са Д. Шабићем). Уз то је аутор и коаутор поглавља у шест научних монографија: *Проблеми и перспективе привредног развоја Старе Раике (1997), Становништво Прибоја (1998), Нововарошки крај – антропогеографска проучавања (2001) и Сјенички крај, антропогеографска проучавања (2004), Села сјеничког краја – антропогеографска проучавања (2009) и Развојни програми и ограничења ревитализације руралног простора Централне Србије (2015)*, чији је издавач Географски факултет Универзитета у Београду. Од почетка рада на Географском факултету укључена је у реализацију научних пројеката које финансира Министарство за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије и Републике Црне Горе.

Весна Босанац

Проф. др. БРАНИСЛАВ ТОДИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење Задужбине Веселина Лучића за 2011. годину

У одговору на питање како би описао значај свог награђеног дела, проф. Тодић објашњава да „То што сте хтели да кажете - рекли сте, и накнадна објашњења ништа не могу да поправе и допуне. Објавили сте је, дакле предали јавности, и она ће изрећи свој суд о њој. Додељивање признања, попут награде о којој говоримо, није ништа друго до само један вид одзива стручне јавности.“ Књига би исто тако „могла бити занимљива и ширем кругу читалаца, јер припада историји уметности, научној дисциплини традиционално отвореној према широкој публици. Посвећена је људима и појавама углавном добро познатим боље образованим читаоцима. То је оквир и позадина; у првом плану су нови подаци о њима, непозната архивска документа и уметничка дела другачије атрибуирана, тачније датована и можда боље протумачена.“

Аутор сматра да „ако се читаоцу, стручњаку или аматеру, буде отворио један нови свет српских сликара, иконописаца и дрворезбара XVIII века, као што се неслућено ширио у мојим очима, ако сам им помогао да боље виде и разумеју њихову уметност, ако успеју да схвате размере онога што смо у том далеком времену имали - мисија моје књиге ће бити испуњена.“

Појам задужбинарства је за проф. Тодића веома инспиративан:

„Задужбина - и од ње изведени појмови задужбинар и задужбинарство - прелепа је српска реч, и морфолошки и семантички. Занимљиво је да је нема ниједан други словенски језик. Није задужбина само храм и стамбена зграда, само материјано добро или нека скупа ствар - она је све то и много више од тога. Задужбина је и свако добро и племенито дело које сте својом вољом и бесплатно оставили другима; задужбина је и најмањи дар учињен чиста срца и душе, намењен своме роду и потомству. Дародавац, задужбинар, приноси га људима и Богу за своју душу, очекујући од првих да им буде од користи, а од Бога милост и спасење.“

Бранислав Тодић (1952, Лапље Село, Приштина), историчар уметности. Професор на Филозофском факултету у Београду. Објавио петнаест књига и стотинак чланака, расправа и студија. Бави се претежно изучавањем српске уметности у средњем веку. Године 2011. из фонда «Веселин Лучић» добио је награду за књигу *Радови о српској уметности и уметницима XVIII века*, коју је 2010. објавила Галерија Матице српске у Новом Саду.

Проф. Тодић подсећа да се награда додељивала неколико година пре него што ју је он добио, рано је стекла углед и о њој се већ знало у универзитетским круговима. „Намера дародавца, чије име носи, и оних који се старају о испуњењу његове воље, била је да се издвоје књиге које су у једној години представљале значајнији допринос науци.“

Ипак, сваки добитник ове награде треба да буде свестан да част која му је указана заправо дели са другим колегама који су нехотице или из других разлога били заобиђени.“

Задужбинарство је, откад историјски постојимо, била и остала једна од најплеменитијих врлина овога народа, од велелепних грађевина, преко «давања на порту», помоћи ништима и маломоћнима, до безбројних, наоко ситних поклона и завештања. Има и данас много задужбинарства, само га се треба сетити и знати препознати.“

Наш саговорник сматра да нема разлике између награде «Веселин Лучић» и других које је добијао, „јер свака награда увек подразумева обострану радост давања и примања, а издвајањем једне, друга се неминовно омаловажава и њен дародавац повређује. Веселина Лучића одавно нема међу живима - ко се, пролазећи Теразијама, још сећа да је и Лучић много учинио да оне овако изгледају - али неко у његово име и даље дарује људе са Универзитета на које је он мислио, које је поштовао и помагао. Узвраћам му овим малим сећањем на његов велики дар.“

Весна Босанац

Проф. др. РАНКО КОЗИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење Задужбине Веселина Лучића за 2012. годину

„Оно што ме је импресионирао и подстакло да конкуришем била је чињеница да је награда универзалног карактера утолико што покрива цео спектар наука које се изучавају на универзитету, што је овај својерсном ауром престижа коју не могу имати чисто струковна признања“, каже проф. Козић и додаје: „Овом наградом се на савршен начин затвара круг којим се описује цео један период мог деловања на универзитету, укључујући и онај студентски, током којег сам имао привилегију да будем уживалац универзитетске стипендије.“

Описујући утицај и значај свог награђеног дела, проф. Козић указује да ће „посвећени читалац моћи да види такорећи изблиза какав је по себи истински филолошки посао чије сам најлепше стране, као што су егзактност, прецизност и херменеутичко читање извора на класичним језицима, покушао да прикажем.“

Проф. Козић објашњава да је реч о класичној филологији као фундаменталној дисциплини која у добро уређеним друштвима има исти значај у подручју друштвено-хуманистичких наука као математика у сфери оних техничко-егзактних. „Тај значај огледа се у чињеници што све базичне дисциплине као што су филозофија, историја књижевности, историја, теологија и модерна филологија у пресудној мери зависе од класичне филологије и од филолошких компетенција професора и истраживача, о чему се у овој средини готово ништа не зна. Одвећ су чести случајеви да наставници на нашем универзитету студијску материју реципирају искључиво из превода и секундарне литературе будући да немају никакво функционално знање класичних језика, а у многим случајевима чак ни рудиментарно. Тако ни сами студенти не знају како изгледа предмет студија и на крају изведу погубан закључак, по себи и по друштво, да се истинско филолошко образовање и стицање базичних знања из класичних језика може занемарити и прескочити.“

Што се тиче овдашње издавачке делатности која има циљ

Проф. др. Ранко Козић (рођен 1959.) је ванредни професор на Катедри за италијанистику (предмет: Латински језик) на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Награду „Веселин Лучић“ добио је 2012. године за дело „Рођење романа из духа парафраза“.

да, преко превода, упозна јавност с великим књижевним и научним остварењима светске баштине - резултати су веома поражавајући. „И на крају, у једној врсти парадоксалне формулације, могао бих да кажем да се највећи значај најпрестижније награде коју сам добио огледа управо у томе што ми је омогућила да све ово јавно предочим“, закључује проф. Р. Козић. О задужбинарству добитник награде каже: „Сматрам га пре свега фундаментом сваке озбиљне државе будући да у њему свој сублимни одраз налазе најплеменитије тежње најумнијих и најродољубивијих представника једне нације.“

Мене је нарочито обрадовала чињеница да је континуитет деловања старих фондова везаних за Београдски универзитет поново обновљен после полувековног прекида и да се универзитет враћа својој традицији, без чијег је уважавања и неговања осуђен, као уосталом и свака институција од посебног значаја за државу, на неминовне периоде декаденције и опадања.“

„Али с друге стране, бојим се да ће ово најзначајније признање за научни рад на нашем универзитету изгубити сваки смисао, бар кад су хуманистичке науке у питању, уколико се нешто ургентно не предузме, при чему би кључну улогу у овој иницијативи требало да одигра сам Ректорат Универзитета у Београду. Као суштински аргумент навео бих податак да српски као сасвим безначајан језик за научне студије има неупоредиво виши статус у школском систему од класичних језика без којих се не може замислити никакво истинско образовање, а камоли више научне студије.“

Весна Босанац

Проф. др. МИОДРАГ СПАЛЕВИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2013. годину

Проф. Спалевић је за конкурс сазнао на седници Наставно-научног већа Машинског факултета и на сајту факултета. „Конкурс за награду ‘Веселин Лучић’ посвећен је радовима појединаца. Зато сам се пријавио. Награда је признање мом дугогодишњем бављењу науком“, напомиње добитник награде.

О значају свог награђеног дела каже: „Објављен је у водећем часопису ‘Mathematics of Computation – AMS’ Америчког математичког друштва. Један је од резултата дугогодишњег рада (од 2000. године) на ригорозној анализи остатка у квадратурама Гаусовог типа са простим и вишеструким чворовима, до којих сам дошао са сарадницима и самостално. Схватам награду не само као признање овом раду, већ целој серији радова на поменуту тематику. Круна је постигнута објављивањем генералне методе за Гаус-Туранове квадратуре у раду из 2014. године у ‘SIAM Journal on Numerical Analysis’. Ти радови дају значајан допринос теорији квадратурних формула Гаусовог типа са простим и вишеструким чворовима, која се развија од 1949. године. Неколико млађих истраживача се већ занима за ову проблематику.“

Што се задужбинарства тиче, проф. Спалевић истиче да је то „племенита идеја људи који су схватили да давањем својих материјалних добара за живота или постхумно доприносе да се помогну и награде идеје и дела талентованих и вредних људи.“

„Награда ‘Веселин Лучић’ истиче самосталност у размишљању и научном раду, тако да смо се она и мој начин размишљања и рада сусрели у једном тренутку“, каже проф. Спалевић. „Ово је најзначајније признање мом научном раду до сада, јер је додељено на конкурс за све научнике најугледнијег универзитета у Србији.“

Рођен 1. јуна 1961. године у Пећи на Косову. Студије математике завршио је као најбољи у генерацији на Природно-математичком факултету (ПМФ) у Крагујевцу, где је у звању асистента, доцента и ванредног професора радио до 2008, када се преселио у Београд. Изабран је за редовног професора на Катедри за математику Машинског факултета Универзитета у Београду. Од 2010. године је шеф катедре за математику.

Ангажован је као стални сарадник за изборе наставника у звања на Департману за математику универзитета у Атини (Грчка), затим на докторским студијама катедре за математику ПМФ Универзитета у Крагујевцу; такође држи наставу ученицима Математичке гимназије у Београду.

Учесник је шест научних пројеката – четири домаћа и два инострана (Швајцарска, Шпанија), од којих је на два која финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у последњих 10 година био руководилац пројекта.

Бави се нумеричком математиком у коју га је увео проф. Градимир Миловановић, сада редовни члан САНУ, руководећи израдом његовог магистарског рада и докторске дисертације. Ужга специјалност проф. Спалевића је нумеричка интеграција у оквиру које се бави квадратурним формулама Гаусовог типа. Објавио је више од 50 радова, највећим делом у познатим светским часописима за нумеричку математику, од тога десетак у најпрестижнијим часописима. Дobar део радова објавио је самостално.

Овај угледни стручњак је члан редакција неколико научних часописа; био је рецензент у двадесетак часописа за нумеричку математику, међу којима су и они најпознатији у свету.

Објавио је неколико књига, прегледних чланака. У последње време интензивно сарађује са познатим нумеричаром проф. Лотаром Реикелом из Кента (Охајо, САД). Боравио је као гостујући професор на универзитетима у Аустрији, Италији и Шпанији.

Весна Босанац

Др. ДАНИЈЕЛА ВАСИЋ

Добитник награде за најбоље научно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2014. годину

Др Данијела Васић је за награду „Веселин Лучић“ сазнала преко сајта Филолошког факултета. „Сматрам је изузетно значајном јер жири чине уважени професори Универзитета у Београду, а награда добијена од стране колега, по мени, представља највеће признање. Доживљавам је и као подстрек српским јапанолозима и доказ да је наш рад цењен и у овдашњим научним круговима“, каже добитница награде.

Месечева принцеза (Танеси, Београд, 2013; рецензенти: проф. др Кајоко Јамасаки и проф. др Снежана Самарџија) је компаративна студија која се бави проучавањем најстарије фантастичне приче у Јапану – *Приче о секачу бамбуса* (*Такетори моногатари*) с краја 9. века. „Дело је изузетно значајно, не само за јапанску, већ и за светску књижевност, будући да је реч о зачетнику и изразитом представнику јапанског приповедног жанра *моногатари*, који живи и данас“, напомиње др Васић.

Прича о секачу бамбуса се темељи на елементима преузетим из јапанске народне књижевности, који откривају важне сродности и паралеле и са српском усменом традицијом. „Мотиви из усменог фонда уграђени су у темеље сижеа, понегде су измењени готово до непрепознатљивости и потпуно прилагођени новом окружењу“, каже др Васић. „Тим основама непознати аутор је придодео елементе из кинеске митологије и религије, и што је још важније, ликове и реалије из свога времена, како би провоцирао савременог читаоца и чак га навео на размишљања о извесним политичким темама.“

Добитница сматра да се „у награди „Веселин Лучић“ на најлепши начин спајају две традиционалне стране задужбинарства, материјална и духовна. Материјалну чине објекти које је приложник даровао Универзитету у Београду, а духовна је остварена

Данијела Васић (рођена 1966. у Београду) доцент је на Групи за јапански језик и књижевност на Филолошком факултету у Београду, где је завршила основне, постдипломске и докторске студије. На основним, мастер и докторским студијама држи курсеве из јапанског језика и јапанске књижевности, превасходно древне, класичне и усмене. Пише научне и стручне радове и преводи са класичног и савременог јапанског језика. Секретар је Управног одбора Друштва јапанолога Србије. За научну монографију *Месечева принцеза*: усмено и писано у јапанској древној књижевности добила је награду „Веселин Лучић“ за 2014. годину. Друга објављена монографија *Сунце и мач: јапански митови у делу Кођики* (2008) бави се најстаријим јапанским делом, *Кођики* (Записи о древним догађајима, 8. век) које је с колегама са Групе превела са старојапанског језика.

коришћењем прихода од тих објеката у циљу подстицаја науке и охрабрења научницима да истрају у свом мукотрпном раду у времена, увек текобна за науку и културу.“

Поредећи награду „Веселин Лучић“ и друге које је добила, др Д. Васић објашњава: „Превод најстаријег дела јапанске књижевности *Кођики: записи о древним догађајима* које су са старојапанског превели Хироши Јамасаки-Вукелић, Данијела Васић, Далибор Кличковић и Дивна Глумац, добио је 2009. специјалну награду Удружења књижевних преводилаца Јапана - вреднован је примарно научни превод, као резултат исцрпног седмогодишњег рада. С друге стране, награда „Веселин Лучић“ признање је не само за превод са старојапанског језика, већ и за научно-истраживачки рад који је резултирао налажењем паралела, али и особености у јапанској, кинеској и корејској класици и усменој књижевности с једне, и у европским и српским народним приповеткама с друге стране. „

Весна Босанац

Проф. др ДУШИЦА ТОДОРОВИЋ ЛАКАВА

Добитник награде за најбоље научно остварење Задужбине Веселина Лучића за 2014. годину

Обавештење о конкурс за награду „Веселин Лучић“ проф. Тодоровић Лакава је прочитала на сајту Филолошког факултета. О добијеној награди каже: „Награда ми веома много значи. Она представља одјек *моје* заједнице, која ме је у извесној мери формирала и у којој је књига настала, на мој рад, који је, пак, углавном усмерен на представљање исте те заједнице (универзитетске и шире) у иностранству – на конгресима, предавањима или страницама међународних публикација. То је лепа сатисфакција и знак да озбиљан, а то увек значи креативан рад на крају ипак није невидљив и непризнат у непосредном окружењу. Наравно, већ и сама жеља да се пријавим је нека врста потребе за комуникацијом са заједницом у којој радим.“

Награђена научна монографија „Pirandello in fabula“ је резултат четворогодишњег рада на текстуалним и књижевноисторијским истраживањима о великом италијанском и светском писцу.

Награђено дело је одмах привукао пажњу академских кругова и ван њих. „Рецензенти су значај моје књиге (и) за ширу јавност препознали када су рекли да је то прва целовита студија о Пиранделу у српској науци о књижевности. У њој су вредновани и досадашњи доприноси наше, домаће критике, који су важни и за међународни контекст“, каже проф. Тодоровић Лакава. Са друге стране, књига својим најоригиналнијим језгром нуди ново критичко читање Пиранделових важних текстова, у првом реду *Шест лица траже писца*, засновано на теоријски утемељеним, проверљивим процедурама, те се у првом реду нуди пажњи међународне заједнице пиранделиста. Неки од њених увида су већ објављени на италијанском језику, у међународним публикацијама, а ове године ауторка припрема и студију за објављивање на енглеском језику.

Проф. Душица Тодоровић Лакава (1970. Крагујевац) је ванредни професор италијанске књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Основну школу и (Пету београдску) гимназију завршила је у Београду, а дипломирала је, магистрала и докторирала на факултету на ком ради. Током основних студија била је стипендиста Републичке фондације за развој научног и уметничког подмлатка, што је такође било драгоцено признање и подршка која јој је много значила у то време, као знак да постоји заједница која вреднује и подржава иновативан рад, креативно мишљење.

Што се тиче задужбинарства, „мислим да је то дивна, племенита идеја, која допушта да се кроз време пренесе и одржи нека врста драгоцене комуникације између појединаца, предака и потомака. У италијанској књижевности постоји важан топоним разговора са мртвима. Задужбинарство је један од начина на који се разговор са мртвима одржава у животу.“

Поредећи ову и друге награде које је добијала, проф. Тодоровић Лакава каже да је „Веселин Лучић“ њена прва награда за научни допринос. „Ако их више не буде, али и ако их буде, ништа неће моћи да промени чињеницу да је прва. Опет, постоји и један интимни елемент моје везе са овом наградом. Мој отац је, као и Веселин Лучић, био машински инжењер, веома цењен и успешан стручњак, али интелектуално пре свега поштен и инокосан, дакле увек у мањини, што је судбина аутентичних људи од интегритета, и добро ми је познат огроман капацитет иновативности и безинтересне преданости који је ова струка кадра да развије.“

Весна Босанац

Др РАДОМИР Д. СИМИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење Задужбине Веселина Лучића за 2004. годину

Др Радомир Д. Симић је као гимназијалац објављивао песме и приче у дневним листовима и часописима. Награђени роман: «Ход по води Јоланде Козловске» је његов први роман. Главни јунак је просечан југословенски интелектуалац, који се у време Милошевићеве владавине тешко сналази. У овом роману описана је страствена љубав између Душана и Јоланде. Причу аутор почиње 1968. године студентским бунтом на београдском универзитету. Радњу премешта 1981 у Пољску у време солидарности и ванредног стања генерала Јарузелског. Падом Милошевићевог режима октобра 2000. године завршава своју причу.»

Први је добитник награде Задужбине Веселина Лучића за 2004. годину. Поводом награде је цитирао Душка Ређепа: «Живот је привилегија и баш зато га морамо испунити делом оним замислима које смо имали на самом почетку». У разговору о роману аутор је рекао: «Чини ми се да сам се са својим романом и наградом вратио у младост. Можда и зато што сам у дугој универзитетској каријери добио бројна иностранства и домаћа признања, али углавном за наставни, научни и стручни рад. Зато могу рећи да ми је веома пријатно што сам, у позним годинама добитник једне књижевне награде, која има посебну топлину, уосталом као и све награде из фондова, због специфичне субјективне снаге, која из фондова зрачи. Посебно и због тога, што је прва награда, коју сам добио још као гимназијалац, била за литературни рад. Овим је затворен један важан круг, који на неки начин баца посебну светлост и на мој укупан наставни, научни и друштвени рад.

Др Радомир Д. Симић (1939, Прокупље), дипломирао је 1963. године на Рударском одсеку Рударско-геолошког факултета у Београду, где је 1972. године одбранио магистарски рад. Докторску дисертацију је одбранио 1974. године на Политехници у Вроцлаву, у Пољској. Члан је три иностране академије и то: Руске академије рударских наука, Московске геолошко истраживачке академије и Украјинске академије рударских наука. Члан је Научног друштва Србије од 1983. Од 1998. године је редовни члан АИНС (Академија инжењерских наука Србије) и један је од њених оснивача.

Радио је у Топличким рудницама у Прокупљу и Комбинату Косово, а од 1969. године је на Рударско геолошком факултету у Београду, на коме је 1984. године изабран за редовног професора. Проф. др Симић је био проректор Универзитета, декан Рударско геолошког факултета у Београду. Обављао је значајне дужности у струковним организацијама: био је председник Савеза инжењера рударства и геологије Југославије и потпредседник Савеза инжењера и техничара Југославије. Самостално или са другим ауторима, проф. др Симић је објавио 20 универзитетских уџбеника, научних и стручних монографија. Има укупно 200 штампаних стручних и научних радова, од чега значајан број у иностранству. Рударско геолошки факултет у Београду доделио му је повељу „Проф. Б. Миловановић“ за објављене научне радове изузетно високог квалитета из области геолошких и рударских наука. Добитник је и међународних признања за допринос рударској науци: медаље Крупињског, коју додељује Светски рударски конгрес, златне значке Проф. Златаров, коју додељује Федерација научних организација Бугарске и медаље „Заслужан за рударство Пољске“.

Мр Вера Петровић

Проф. др РАДИША ЈАНЧИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2006. годину

Др Радиша Јанчић је аутор награђеног романа „Моја маслина“ за који је жири истакао да је на литерални и научно-популаран начин остварио једну изузетну студију о маслини и њеном месту у европској историји и култури. У овом роману је аутор реализовао своју жељу да покаже како су биљке жива бића, исто као и ми, исто као и било који други припадник живог света. Живимо у свету у коме је сарадња и међусобно уважавање свих, па и биљака, услов опстанка. „Маслина је у природи део медитеранске вегетације, зимзелено дрво из фамилије Oleaceae; у митовима симбол мира, победе и славе; у религијама је дар Божији... За лекаре, лековита биљка, за дијететичаре, првокласна намирница. За трговце, профитабилна роба. За сликаре је мотив, за вајаре материјал, за песнике надахнуће... За сељаке, тврдо обележје домовине, «сребрнолисна хранитељка». За агрономе је то пољопривредна култура. Кувари без маслиновог уља неће ни да започну припрему рибе или неке салате. За аутора, маслина је краљица земље ведрине, животне радости и сунца. Био бих срећан да сте и ви, читајући ову књигу на тренутке осетили топлину сунца, мирис мора, спокој и радост живота под светлим небом Медитерана.

„На свету не постоје два иста уља. Као што не постоје ни две сасвим исте маслине. То је природа живота - нема понављања истог.“

„Главни недостатак гајења маслина јесте у томе што се принос мења од године до године, јер не само да дрво појединачно добро рађа у одређеним временским размацима већ је то, изгледа, правилна појава на целом једном подручју. С друге стране, плод се може лако ускладиштити, а нацеђено уље добро се одржава.“

Др Радиша Јанчићу је добијена награда, од људи којима књи-

Др Радиша Јанчић (1951, Бела Црква) је гимназију завршио у Новом Саду, а дипломирао, на ПМФ-у Универзитета у Београду, на одсеку за биологију. На истом факултету је магистрирао и докторирао одбранивши тезу из таксономије скривеносеменица.

Др Јанчић је редовни професор на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду где је запослен од 1975. године. Бави се првенствено, таксономијом, морфологијом и анатомијом ароматичних и лековитих биљака Балкана. Поред великог броја научних радова, професор Јанчић је објавио и неколико уџбеника и монографија од којих су најзначајније „Ароматичне биљке Србије“, „Лековите биљке са кључем за одређивање“, „Самоникле зачинске биљке“, „Економска ботаника“, „Ботаника фармацеутика“ и роман „Гинко - златно дрво живота“. Према првом роману професора Јанчића, „Свети храст - романсирана историја ботанике“, снимљена је ТВ серија на националној телевизијској мрежи.

жевност сама по себи није једина професија, причинила велику радост и испунила очекивања. Награда је признање и добра провера вредности уложеног труда од стране збиља меродавних колега, рекао је.

Мр Вера Петровић

Проф. др ДРАГАН С. СТОЈАНОВИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2008. годину

Др Драган Стојановић награђен је 2008.г. за збирку приповедака Месеци. По мишљењу жирија показао је две стране света, једну гротескну и другу вредну идеалне љубави. Збирка представља надахнуто поетско-философско поимање времена и света у коме живимо. Кроз своје приче аутор љубав претвара у слободу. У предговору аутор наводи:

„Приче су паметније и богатије од устаљених навика и опрезне рачунице, освешћују човека за несигурност ствари. У њима он учи како да живи у несигурности и да на њу гледа с одобравањем. Приче ослобађају. Несрећа је досадна, и због превеликог искуства које људски род има с њим, а и иначе, из многих других разлога. Приче ослобађају за срећу. То може да буде срећа у љубави или у нечем другом. Најбоље у љубави. Оне ослобађају и од стега времена. Живимо у времену, свакако. Али зашто у њему и њиме морамо бити стегнути? Било је важно наћи име за тај месец. Кад се то постигло, све је било лакше. Бар што се прича и причања тиче. Поуздање да ће се и сам живот променити и постати велик, широк, светао талас такође је ту и сваким даном је све већи. Више не треба тражити. То је довољно“.

Аутор Збирку завршава речима: «Срећа поклоњена телу уздиже дух, који може да се обнавља и креће неспутан било чим што је дотакао».

Др Драган Стојановић каже поводом добијања награде Задужбине Веселина Лучића да књижевних награда има доста, можда и превише. «У ситуацији каква је сада, када је држава практично сасвим дигла руке од културе, не само у погледу финансирања, задужбинарство добија велики значај, и утолико ми је држе што сам добио награду Задужбине Веселина Лучића, која је специфична, јер је усмерена на људе са Универзитета у Београду. Можда бих

Др Драган Стојановић (1945, Београд) је дипломирао на Правном факултету 1968. године, и на Филолошком факултету (група за Општу књижевност и теорију књижевности) 1972. године. Био је стипендиста немачке фондације Alexander von Humboldt-Stiftung на универзитетима у Бохуму, Хамбургу и Берлину 1976-1978 и 2003. године. Био је уредник часописа Видици, Гледишта, Годишњак за поетичка и херменеутичка истраживања и Источник. Од 1980. године је асистент на катедри за Општу књижевност и теорију књижевности, редовни је професор од 1992. године, а пензионисан је 2013. године. Од јуна 2014. године је професор емеритус. Прву збирку песама објавио је 1972.г. и од тада је објавио пет књига поезије, пет романа и две збирке прича, као и низ стручних књига. Од превода најважнији је «Доктор Фаустус» Томаса Мана. Члан је Удружења књижевника Србије, односно Српског књижевног друштва и Удружења књижевних преводилаца Србије.

поново конкурисао за њу уколико бих објавио нешто чиме бих заиста био потпуно задовољан. Разлика ове награде у односу на остале је, што се даје људима са Универзитета, чиме се, барем донекле, разбија широко распрострањена предрасуда да људи који предају на универзитету не могу и сами бити уметници».

Мр Вера Петровић

Проф. др ГОРДАН МАРИЧИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2010. годину

Др Гордан Маричић каже да му је велику радост причинила награда Задужбине Веселина Лучића за књигу «Литерарије», збирку есеја, сећања, цртица и превода. Књига «Литерарије» садржи објављене и необјављене радове који су настали у периоду од последњих десет година. У односу на верзије штампане у часописима текстови су мењани: увек стилски, никад суштински. Ово дело аутор заокружује завршним интервјуом, али и финим иронијом и хумором, релативизује лик уметника и научника са великим «у», односно «н». Питко и читко кроз и наскроз. Ауторово појављивање пред еминентним стручњацима, одличним студентима и надахнут говор проф. др Војислава Јелића му је била велика част и подстрек, а за награду каже да их не треба очекивати, па је лепо када стигну тихо и неприметно. Награде су награде, лепо их је само добити у право време. Оне, свакако, морају имати и свој интегритет, а награда Задужбине Веселина Лучића је свакако поседује. Жири за доделу ове престижне награде Задужбине Веселина Лучића је истакао да књига «Литерарије» на есејистички начин представља сложен и занимљив свет античке Грчке и Рима који стоји у основи модерне европске цивилизације.

Др Гордан Маричић (1964, Београд) је професор, књижевник, преводилац, добитник многобројних награда и признања. Дипломирао је 1989. године на Филозофском факултету у Београду, на Одељењу за класичне науке, а на Факултету драмских уметности у Београду, на Одсеку за драматургију 1994. године. Магистарски рад „Типологија сатирске драме – антички развој и нововековна рецепција“ одбранио је 1994. године, а докторат „Антички мотиви у драмама Јована Христића и Велимира Лукића“ 1999. године на Филозофском факултету у Београду. Прво као асистент, а данас као ванредни професор за предмет Преглед античке књижевности ради на Одељењу за класичне науке Филозофског факултета у Београду. Предавао је латински језик у Филолошкој гимназији у Београду (1993–1997). Сарадник је на многобројним научним пројектима у земљи и иностранству, уредник књижевних рубрика, председавао и био члан бројних књижевних жирија. Запажене резултате је постигао у драмској уметности као аутор, преводилац и режисер. Објавио је четири збирке песама (Ното Patheticus, Реста и вено, Несмир, Кроз чежње непроходне) и две књиге прозе (Девојка која недостаје, Amor i tremor). Преводио је Аристофана, Софокла, Еурипида, Теофраста, Марцијала, Салустија, Проперцију, као и Расина, Ануја, Јонеска и Коктоа. Приредио је две антологије римских (Carmina Romana, Versus Romani) и једну антологију хеленских песама (Поезија старе Грчке). Теоретске радове објављује у Зборнику Матице српске, Истраживањима, Театрону, Свескама...

Мр Вера Петровић

Проф. др СНЕЖАНА ВЕЉКОВИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2011. годину

Др Снежана Вељковић је добитница награде Задужбине Веселина Лучића за 2011. годину за дело «Хроника Медицинског факултета у Београду (1920–2010)». Жири за доделу награде је истакао да је аутор на врло прегледан, детаљан, добро систематизован и на историјским подацима заснован начин, представила и сачувала од заборава целокупан историјат академске српске медицине у последњих 90 година. Оригинале су фотографије оснивача, професора и сарадника Медицинског факултета у Београду, као и илустрације зграде и институција, које дају овој изванредној монографији пуну аутентичност, људску топлину и верну хронологију догађаја.

Др Снежана Вељковић истиче да јој је награда Задужбине Веселина Лучића најзначајније признање у каријери. Откривши у архиви и библиотеци Института за судску медицину аутентичну и оригиналну документацију из прошлости Медицинског факултета изнедрила је две монографије: «Хроника судске медицине у Београду», Београд, 2009. године и «Хроника Медицинског факултета у Београду (1920–2010)», Београд, 2010. године.

Желела је да њена награђена књига о развоју Медицинског факултета подстакне институције да мотивишу појединце како би се више писало о прошлости Универзитета, појединачних факултета, посебно истакнутих и изузетних професора које је имао Универзитет, али се нажалост њена очекивања нису остварила.

Др Снежана Вељковић (1946, Ниш), дипломирала је на Медицинском факултету у Београду и одмах по дипломирању почела да ради на Институту за судску медицину Медицинског факултета. Специјализирала је судску медицину и убрзо узела учешћа у настави. Наставну годину 1979/80. провела је на стручном усавршавању у «Office of Chief Medical Examiner», New York, USA. Докторску дисертацију одбранила је 1980. године. За редовног професора Медицинског факултета у Београду изабрана је 1994. године. Пензионисана је 2011. године. Цео радни век посветила је високошколској настави и научноистраживачком раду из области судске медицине на Медицинском факултету. Објављивала је стручне радове у домаћим и страним часописима; аутор је монографије «Насилне асфиктичне смрти», као коаутор учествовала је у писању уџбеника «Forensic medicine – textbook for medical students» и «Судска медицина, уџбеник за студенте медицине». Оба уџбеника имају и поновљено издање. Развојем наставе на Медицинском факултету почела је да се бави случајно, а касније јој је то постала озбиљна преокупација. Као члан Секције за историју медицине Српског лекарског друштва бави се истраживањима у области санитетског законодавства у 19. веку, биографијама знаменитих и заборављених лекара и темама из области српског војног санитета. Редовно учествује на научним скуповима 800 година српске медицине, који се већ традиционално одржавају у српским манастирима; радови с тих скупова објављени су у зборницима (до сада њих шест) и у електронској библиотеци www.Rastko.net/медицина. Године 2014. учествовала је на научном скупу «Др Аћим Медовић (1815–1893, живот и дело», који је организовало Одељење медицинских наука САНУ и објавила два представљена рада у истоименом зборнику.

Мр Вера Петровић

Проф. др МИХАЈЛО ПАНТИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2012. годину

2012. године је награђена Ауторова збирка приповедака «Too Much Time for Unimportant Things», (Превише времена за неважне ствари), коју је објавила «Геопоетика» на енглеском језику у едицији «Српска проза у преводу». Жири је ову збирку приповедака издвојио од других: „по психолошкој изнијансираности својих јунака, стилској и језичкој отворености и комуникативности, композиционој кохерентности и постмодернистичкој поетичности, као и из угла пласмана српске културе, по изузетности изворног објављивања, на енглеском као широко заступљеном страном језику“. Награђени аутор др Михајло Пантић каже за награду Задужбине Веселина Лучића да је посебна, и нема неке сличне. Медијски није довољно испраћена сем неколико интервјуа са аутором, свакако не онолико колико сама награда заслужује. Добио је за свој књижевни и критички рад прегршт награда, много више него што их је очекивао, али је посебност ове награде у томе што је додељује институција у којој ради целог живота, Универзитет у Београду је његова друга кућа. Познато је да се потврде најтеже добијају у непосредном радном окружењу, а када вас домаћи терен почастује неким признањем, то је онда непорецив знак да оно што сте радили, и чему сте дали готово све будно и сневно време, има вредност. Једна Пантићева књига носи наслов «Неизгубљено време». За награду Задужбине Веселина Лучића, Пантић каже да му шаље поруку да није узалуд проживео своје земаљске дане. Награђена књига је преведена на неколико језика. Др Михајло Пантић је један од водећих савремених српских приповедача. Приповеда живо, духовито, уме да исприча нешто занимљиво, типично или атипично, ведро или трагично из свакидашњег живота. Не пише да би добијао награде, пише зато што има потребу

Михајло Пантић (1957, Београд), приповедач, критичар, универзитетски професор. На Филолошком факултету Универзитета у Београду предаје «Јужнословенску компаратистику», «Приповедачке поетике» и «Креативно писање». Објавио је педесетак књига студија, есеја, књижевних критика и антологија, те једанаест књига прича (прва издања): «Хроника собе» (1984), «Вондер у Берлину» (1987), «Песници, писци & остала менаџерија» (1992), «Не могу да се сетим једне реченице» (1993), «Новобеоградске приче» (1994), «Седми дан кошаве» (1999), «Ако је то љубав» (2003), «Овога пута о болу» (2007), «Приче на путу» (2010), «Ходање по облацима» (2013), «Приче од воде» (2014; са Миланом Туцовићем). Приче Михајла Пантића преведене су на двадесетак језика (самостална издања на француском, руском, немачком, енглеском, украјинском, бугарском, словачком, мађарском, словеначком и македонском) и уврштене у многе антологије и прегледе у Србији и у свету. За приповедачки и есејистички рад Михајло Пантић добио је најзначајније књижевне награде, укључујући и Андрићеву награду за књигу «Ако је то љубав» (2003). Награду Веселин Лучић добио је 2012. године. Живи на Новом Београду и почасни је грађанин тог дела Београда.

да то чини, постоји у писању, помоћу писања, кроз писање, та га потреба осмишљава, даје му разлог и објашњење зашто је ту где јесте, и зашто је такав какав јесте. «Задужбинарство је свакако један од најлепших видова испољавања светлије и боље стране човекове природе. То нам говоре многи племенити гестови из наше традиције, сећање на те људе живи захваљујући њиховом добротинству и њиховим делима. Штета што се наше доба не управља према тој племенитости, напротив, чини све супротно, данашњи свет углавном је заборавио важност и лепоту безинтересног даривања»

Мр Вера Петровић

Проф. др БОШКО СУВАЈЦИЋ

Добитник награде за најбоље књижевно остварење
Задужбине Веселина Лучића за 2014. годину

Др Бошко Сувајцић је добитник више престижних награда, међу последњима јенаграда Задужбине Веселина Лучића за збирку песама «Сонети. Ватре». Ова збирка је најбоље остварење наставника и сарадника Универзитета у Београду за књижевност у 2014. години. Аутор у својим песмама успешно пева истанчаност и лирску емотивност модерног човека у широком регистру у којем се преламају породичне и националне судбине, истакао је жири за доделу награде. Књигу «Сонети. Ватре» уз уводну песму «Ватре» чини још шест песничких руковети: егзистенцијално-општесудбинске (циклус «Узрастање ватре»); породичне (циклус «На вест о мајчиној смрти»); историјско-националне (циклус «Слово о кнезу»); опевање женског принципа (циклус «Сонети за Јованку»); завичајне (циклус «Рукопис места») и претежно поетичке (циклус «Речи у огледалу»). Др Бошко Сувајцић изражава своје задовољство поводом добијања награде: «Реч је о веома угледној награди. Драго ми је што је управо на Универзитету у Београду респектибилан жири састављен од угледних књижевних критичара и историчара књижевности тако ласкаво оценио моју књигу песама «Сонети. Ватре». Ова награда ми је посебна јер су њоме тесно повезане области књижевности и уметности с једне, и науке с друге стране, што сматрам лепом и природном везом. Поново бих аплицирао за ову награду».

Др Бошко Сувајцић (1965, Драгиње). Гимназију је завршио у Шапцу. Основне, магистарске и докторске студије завршио је на Филолошком факултету у Београду. Ради као редовни професор на предмету Народна књижевност, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду. Председник је Управног одбора Вукове задужбине, члан Управног одбора Музеја позоришне уметности, Атељеа 212, као и Управног одбора Задужбине «Десанка Максимовић». Вишегодишњи је члан Председништва Удружења драмских писаца Србије. Главни је уредник «Годишњака» Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима и заменик управника Међународног славистичког центра (Филолошки факултет, Београд). Од 2010. до 2014. године вршио је дужност председника Друштва за српски језик и књижевност Србије. Руководилац је научноистраживачког пројекта «Српско усмено стваралаштво у интеркултурном коду» Института за књижевност и уметност у Београду (2011–2015). На XV Међународном конгресу слависта који је 2013. године одржан у Минску, у Белорусији, изабран је за председника «Међународног комитета слависта», светске организације слависта. Објавио је књиге: «Епске песме у старијим записима» (1998), «Епске песме о хајдучима и ускоцима» (2003), «Јунаци и маске» (2005), «Иларион Руварац и народна књижевност» (2007), «Певач и традиција» (2010), «Дновиде воде» (2012), «Орао се вијаше» (2014), као и више студија, расправа и приказа у домаћој и иностраној стручној периодици. Приредио је књиге: Вук Стефановић Караџић, Србско устно народно наслеђе, Белград: Вукова задужбина, Чигоя штампa (2015) и Србска народна поезија, Белград: Филолошки факултет Београдског универзитета (2015).

Мр Вера Петровић

Задужбине
којима управља
Универзитет

Управљање задужбинама и фондацијама Универзитета у 2014. години

После Другог светског рата Универзитет је имао срећу да су добротвори и даље препознавали снагу интелектуалне елите и своју имовину завештали са циљем да се стипендирају студенти Универзитета у Београду, тако да данас у 2014. години Универзитет управља са 12 задужбина и 5 фондација.

Напомињемо да је између два светска рата Универзитет у Београду приходовао средства од 77 задужбина и 11 фондова и био један од три најбогатија у Европи јер се његов капитал процењивао на више од милијарду долара. Тадашњи добротвори најчешће имућни грађани, знали су да је писменост једног народа најјаче његово оружје и услов опстанка, даривали су своју имовину са жељом да дају свој допринос развоју науке и образовања својих сународника. Од те имовине Универзитет у Београду управља са 11 Задужбина и 2 Фондације које је успео да поврати решењима Министарства културе Републике Србије 1995. године. Нажалост Универзитету нису дате на коришћење све Задужбинске зграде, одлуку Министарства испоштовале су само општине Стари град и Врачар, и то тек 2000. године када је право коришћења и управљања пренето на Универзитет. Од тада се приходују средства 7 задужбина и једне фондације. Општине Савски Венац, Звездара, Земун и Палилула на чијој територији се налазе 4 задужбине и 1 фондација нису поступиле по одлукама Министарства културе РС.

Универзитет својим задужбинама управља преко одбора задужбина чије чланове именује Савет Универзитета. Задужбине и

фондације приходују средства преко уговора који су склопљени са закупцима пословног и стамбеног простора по економским ценама. Затечени закупци су и даље у својству корисника станова и плаћају закупе по ценама Инфостана. Ова закупнина се у складу са Уговором преноси задужбинама. Проверавају се дуговања купаца, опомињу дужници, а по потреби и утужују.

Укупан приход задужбина и фондација у 2014. години износи 38.417.738,40 динара (од закупнина издатих простора и од прихода преко уговора са Инфостаном). Процент наплате за све задужбине и фондације је 100,82%.

У току 2014. године одржане су 43 седнице одбора задужбина и фондација, усвојени су финансијски извештаји за 2013. годину и финансијски планови за 2014. годину за 7 задужбина и 2 фондације, што је достављено на сагласност Савету Универзитета.

На седницама одбора донете су одлуке о додели: 142 стипендије од 10.000,00 динара x 10 месеци и 69 помоћи студентима у износу од 34.000,00 динара.

За 20 награда студентима (по 30.000,00 динара) уплаћено је 600.000,00 динара. Плаћена је једна партиципација у трошко-

вима школарине докторских студија (30.000,00 динара), као и две награде за најбоље научно дело у износу од по 125.000,00 динара и једна награда за најбоље књижевно дело у износу од 250.000,00 динара.

Укупно је у 2014. години исплаћено за циљеве задужбина и фондација 17.540.987,00 динара.

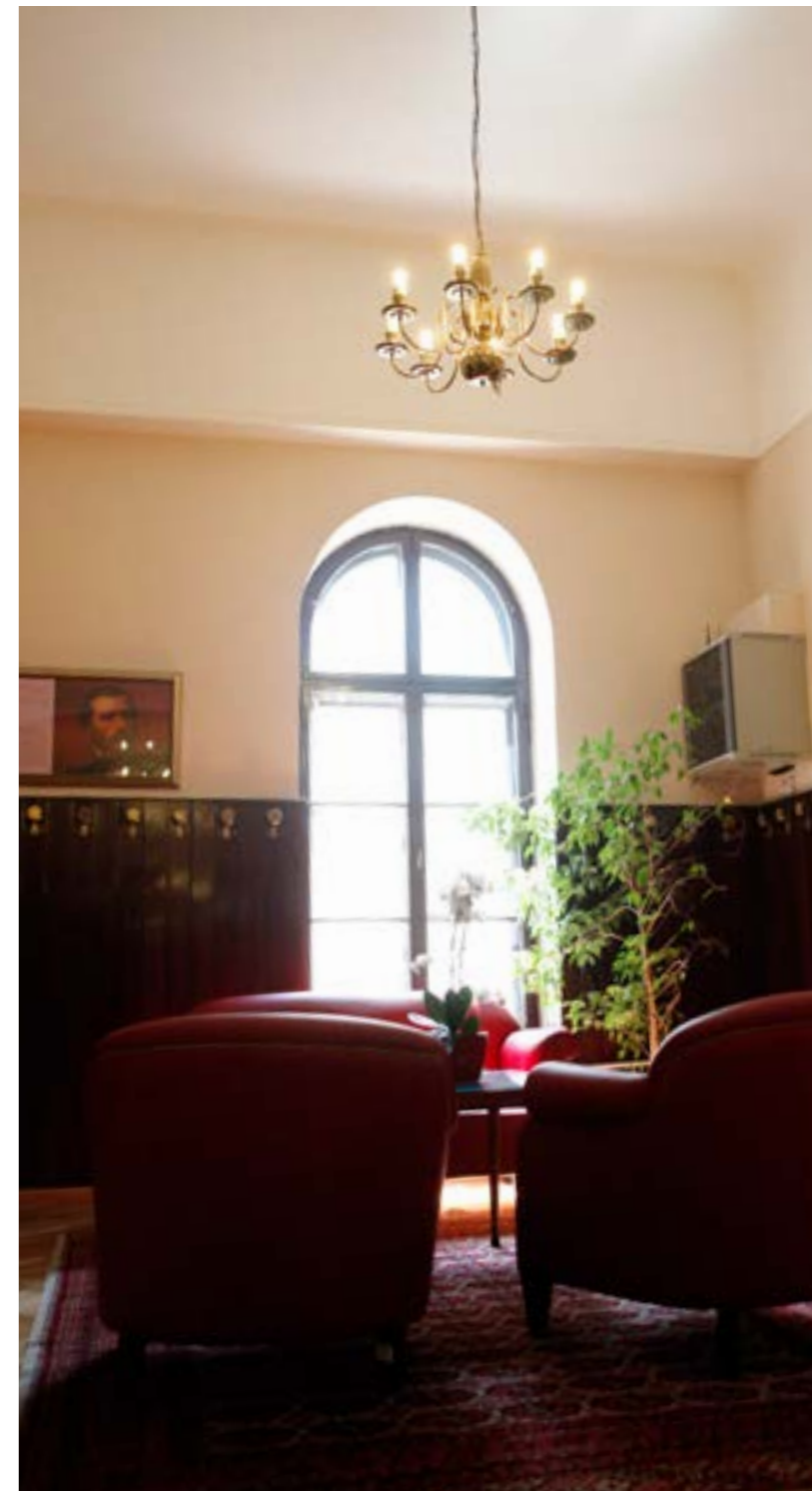
Од наведених прихода Универзитету су пренета средства у износу од 10.942.211,97 динара (у складу са статутима задужбина 20% прихода). Трошкови ПДВ-а у овој години износили су 4.032.148,83 динара.

Усвојен је годишњи попис имовине и обавеза задужбина и фондација за 2013. годину.

Агенцији за привредне регистре и Републичкој пореској управи послати су извештаји о финансијском пословању за 2013.г. за све задужбине и фондације.

Управи за јавне набавке послати су за све задужбине и фондације планови набавки за 2014.г. и квартални извештаји.

Ове године није одржана планирана свечана додела диплома стипендистима задужбина и фондација, због

великих поплава које су задесиле РС и где су студенти организовано волонтирали и помагали становништву.

УПРАВИТЕЉ ЗАДУЖБИНА И ФОНДАЦИЈА

Проф. др. Миодраг Поповић

ЗАДУЖБИНА ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА

Веселин Лучић се као визионар и добротвор придружио великанима Србије, остављајући своју имовину - актом слободне воље, Универзитету у Београду да подстиче и награђује наставно-научно особље. Тестаментом од 5. априла 1941. године, део имовине у Београду оставио је Универзитету, са циљем да се оснује Задужбина Веселина Лучића. Задужбинску имовину коју је оставио на управљање Универзитету у Београду чине: зграда у Ђорђа Јовановића бр. 5, изграђена 1931. године, бруто површине 737м², која се састоји од једног локала и 13 станова и зграде на углу Гундулићевог венца бр. 39 и Венизелосове бр. 30, изграђене 1932. године, бруто површине 1.827,59м², подељене физичком деобом са општином Стари град при чему су Задужбини припала два локала нето површине 103м², и девет станова, нето површине 337м².

Зграде Задужбине се обнављају средствима Задужбине, и до сада су обновљене уличне и дворишне фасаде зграде у Ђорђа Јовановића бр. 5, а у све три зграде окречена су степеништа, уређени улази и изведено уземљење електричних инсталација.

1. Рукопис у архиви Библиотеке Матице српске, инв. бр. 27.844
2. Рукопис у архиви Библиотеке Матице српске, инв. бр. 10.745
3. Рукопис у архиви Библиотеке Матице српске, инв. бр. 11.9019

Београдски инжењер Веселин Лучић рођен 1877 у Опатовцу код Вуковара. Техничке науке је студирао у Бечу (1895-1902), као стипендиста Матице српске из Задужбине Павла Јовановића. У архиви Матице Српске се чува поштанска карта, упућена адвокату и краљевском бележнику у Сремским Карловцима где Веселин Лучић прихвата иницијативу о враћању стипендије у висини 10.000 динара. 1 Ставити фотографију дописницеКао питомац закладе Павла Јовановића написао је расправу: „Корист комасације тј. састављања растрешених ораница у овеће комплексе“. У овом рукопису је истакао значај спајања мањих парцела у велике комплексе. Анализирао је примере америчких фармера, као и европских ратара, истичући да је у Европи Пруска прва схватила важност комасације. На територији Аустрије, изузев Угарске „до године 1892. је само 7 комасираних општина.“ На шеснаестој страни овог рукописа је Лучић закључио: „Господари ће ретко када бити у стању, да што корисније и уносније изведу од комасације!“ 2Рукопис из 1897. године је Веселин Лучић потписао као „техничар у Бечу и питомац закладе Павла Јовановића из Опатовца, подноси своју питомачку расправу с натписом: „Некоје особите кривуље на извитланим површинама“ 3 у којој теоријски и практично доказује математичке законитост кривуља, са посебним освртом на геодетску кривуљу. „На једној извитланој по вољи површини даде се нацртати небројано много кривуља, од којих су некоје специјалне особито важне, за поједине знаности и практичан живот.“ Као грађевински инжењер патентирао је систем олучњака, који је заштитио у Трговинском суду. Његов патент олучњака је прихваћен у европским земљама. У Београду је добио прву награду за идејно решење Теразијског платоа, чијом је изградњом центар престонице добио европски изглед. За живота је стекао велику имовину. Умро је 12.02.1946. године у Београду. Сахрањен је у породичној гробници на Новом гробљу.

Имовина Задужбине Веселина Лучића је национализована 1961. године и укњижена као друштвена својина. Решењем Министарства културе РС бр. 022-337 /95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина је обновила рад. Од краја септембра 2000. године, када је општина Стари град пренела Универзитету Задужбину на коришћење и управљање, приход се остварује издавањем стамбеног и пословног простора Задужбине. Циљ Задужбине је награђивање научних радника на Универзитету у Београду за најбоље научно и књижевно остварење појединаца. „Награда Веселина Лучића“ је установљена 2004. године,

а чини је диплома и новчани износ. Почетком године се расписује конкурс чији су критеријуми: да је оригинално научно или књижно дело једног аутора, објављено први пут у претходној години. За 2014. годину за најбоље научно дело награђени су са по 125.000,00 динара: – др Данијела Васић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за научну монографију МЕСЕЧЕВА ПРИНЦЕЗА и – др Душица Тодоровић Лакаве, ванредни професор на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за научну монографију PIRANDELLO IN FABULA.

ВАЖНО
за канализацију
(Олучњак система В. Лучића)

По прописима за везивање олука са кишним каналима захтева се:
Да сва вода из олука предходно прође кроз гвоздене таложнице — **олучњаке**, где се отпади (црпа, малтера, маховине итд.) задржавају да не улазе у канал.

Од свих постојећих система олучњака, најновији је проналазак инжењера београдске општине г. В. Лучића, који је патентован код већине културних држава, а у Србији је заштићен решењем Тргов. Суда.

Пренумерација овога олучњака састоји се у томе:
Што вода лакше протиче,
ређе је загушивање,
правилније функционисање,
лакши је и спретнији од постојећих система, и
мање је и потребно чишћење.

Како је овај олучњак лакши, то је и јефтинији од осталих. Олучњак се израђује у Србији у признатој ливници „Балкан“ Перишића, Поповића и Комп.
Може се добити (купити) у свима бољим инсталатерским радњама у престоници као: у предузећу фирме инж. М. Слуцког и Комп., „Наимар“ инж. Тасе Милојевића и Комп., и др.

СОПСТВЕНИЦИ:
Захтевајте у вашем интересу српски олучњак систем Лучић.

ЗАДУЖБИНА ЂОКЕ ВЛАЈКОВИЋА

Пешадијски пуковник српске и руске војске Ђока Влајковић, рођен је 1831. године. У његовој војној карактеристици остаје забележено да је “врло способан командант, који је имао великог утицаја на своје потчињене, врло речит, а на служби ревностан и тачан”. Умро је 17. августа 1883. године у Београду, где је и сахрањен уз све војне почести.

У његовој заоставштини налазио се и 21 орден, а међу њима била су два ордена Црвеног крста, споменице Црногорске и Севастопољске, три ордена Таковског крста различитог степена, руски орден Свете Ане, медаља за храброст, руски Крст светог Ђорђа...

Изузетан и храбар, у војску је отишао са 17 година, а током дуге војничке каријере борио се у Аустрији, у Кримском рату на страни Русије, и свим српско-турским ратовима, пензионисан као пуковник био је умерен, мудар и економичан домаћин.

Примањима од двеју пензија, руске и српске, стекао је за оно време лепо имање. Цео свој иметак, односно плацеве на данашњем Тргу Николе Пашића и на Врачару, процењен између два светска рата на 5 милиона оставио је својеручним тестаментом, сачињеним 8. новембра 1878. године у Београду сину, ћерки и жени и на „просветне сврхе“ Низом тужних околности син, ћерка и жена су у беш средстава за живот умрли до 1911. године па је једини наследник била држава Србија, која је имала обавезу да оснује задужбине за просветне сврхе Пуковник Ђока Влајковић био је један од највећих српских добротвора.. Једна

од улица у центру Београда, где се налази његова Задужбина, данас носи име овог добротвора.

Задужбина Ђоке Влајковића почела је да ради 1911. године. Од закупнине коју је Универзитет у Београду сакупио издајући станове, подигнуто је неколико студентских домова и штампан је велики број књига. Задужбина је помагала и рад младих научника који су се бавили истраживањем социологије и антропогеографије. Тридесетих година 20. века Министарство просвете је одлучило да прода имање на Врачару и да плацеве у данашњој Влајковићевој улици замени са Аграрном банком. Од тог је новца саграђена велика зграда у Влајковићевој улици бр. 5. На нову зграду постављена је биста Ђоке Влајковића, урађена од природног камена, рад вајара Марка Брежанина, и венац за медаљон од вештачког камена, рад вајара Бранка Филиповића. После Другог светског рата, у просторије Задужбине бесправно је усељен батаљон народне милиције, а затим и управа Београдског циркуса. Задужбини је одузет сав простор и претворен у стамбени. Управа Задужбине Ђоке Влајковића, уз новчану помоћ Задужбине Милене и Душана

Јанковића, доградила је још три спрата на постојећу зграду, али им је и та имовина одузета. Донета је одлука да Задужбина прима само пет одсто од прихода, али тај новац никада није добила. Целокупна имовина Задужбине је национализована 1958. године. Објашњење за национализацију било је да та најамна зграда служи за богаћење појединаца. Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-3376/95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина Ђоке Влајковића обновила је рад. Општина Стари град је, пет година касније, пренела право управљања и коришћења стана и пословних просторија на Универзитет у Београду – универзитетску Задужбину Ђоке Влајковића. Данашњу имовину Задужбине чине две зграде које се налазе у Влајковићевој улици бр. 5. Зграде се састоје од два пословна простора, 32 стана и једне гарсоњере. Издавањем пословног простора и закупом станова, остварује се циљ Задужбине – помагање општих потреба Универзитета у Београду у области високог образовања и науке.

У складу са циљем Задужбине Ђоке Влајковића На предлог ректора, Одбор Задужбине Ђоке Влајковића сваке године у складу са циљевима Задужбине одобрава средства за опште потребе Универзитета у Београду у области високог образовања и науке. У 2014. години по предлогу ректора Универзитета, одобрена су и пренета средства Универзитету у Београду у износу од 1.200.000,00 динара за потребе Универзитета у Београду. За опремање новог учионог простора у новоизграђеном поткровљу зграде Капетан Мишино здање.

У складу са финансијским планом и планом набавки за 2014. годину, извршена је поправка-замена дела дотрајалих прозора на дворишној фасади уличне зграде Задужбине Ђоке Влајковића. Извођач „Аду-тим“ из Београда је изабран у поступку набавке по систему најниже цене. Вредност уговорених и изведених радова је 394.700,00 + ПДВ. Уговорен је и стручни надзор у износу од 20.000,00 дин.

ЗАДУЖБИНА МИЛИВОЈА ЈОВАНОВИЋА И ЛУКЕ ЂЕЛОВИЋА

Успомен на свог брата Миливоја А. Јовановића, Даница Јовановић је, тестаментом сачињеним 22. маја 1933. године, своју имовину – коју су чинили новац, хартије од вредности и кућа у Крунској бр. 4 (сада Андрићев венац бр. 12), оставила Универзитету у Београду, да се образује Задужбина која ће носити његово име.

Миливоје (Арсенија) Јовановић, виши чиновник у Министарству саобраћаја, рођен је 1865. а умро 1932. године. Сахрањен је у породичној гробници на Новом гробљу у Београду. Скроман и радан, још за живота се истакао као добротвор просвете и културе. По Даничиној изричитој жељи и тестаменту: „Главница се не сме трошити а од прихода издаваће се награда за прописане

темате о св. Сави из области правних и финансијско-економске групе или ће се давати помоћ сиромашним студентима да би могли свршити факултет на нашем Универзитету или помоћ ради продужења студија на страни, руководиће се при избору не само вредноћом и спремом који студенти имају, већ и нарочито помагати оне који по своме раду и животу обећавају бити добри људи, јака чврста карактера”. Тестамент је проглашен 2. јуна 1939. године. Заоставштину пок. Данице А. Јовановић из Београда имање у Крунској улици бр. 4 Универзитетски сенат је 28. октобра 1939. године примио. Од новца добијеног продајом овог имања по исплати легата које је навела пок. Даница А. Јовановић у тестаменту, образована је Задужбина под именом њеног брата Миливоја А. Јовановића, вишег чиновника Министарства саобраћаја. Део новца који је остао од Задужбине Луке Ђеловића–Требињца, уложен је у Задужбину Миливоја Јовановића, и

на имању, које се налази на углу садашње улице Кнеза Милоша и Андрићевог венца, Универзитет је саградио 1939-1940. године, по пројекту архитекте Глигорија Самојлова, зграду на којој је написано да је заједничка Задужбина Луке Ђеловића–Требињца и Миливоја А. Јовановића.

Приход Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића остварује се издавањем стамбеног и пословног простора Задужбине, који чини шест локала и 28 станова, укупне површине 2.115 метара квадратних, чијим се издавањем остварује циљ Задужбине – награђивање студентских радова из области правних и економских наука, помагање студентима на студијама у земљи и иностранству, додељивање стипендија, набавка уџбеника, литературе и других средстава потребних за студирање

Највећи добротвор Универзитета у Београду Лука Ђеловић (1854-1929), трговац, био је један од најбогатијих и најугледнијих људи у Србији свога времена. Био је оснивач и председник Београдске Задруге, члан Управног одбора Народне банке Краљевине Србије, човек који је стару Савамалу, део Београда око железничке станице, претворио у отмен и модеран део града... Уверен да наука и привреда највише значе за напредак сваког народа, још за живота је додељивао награде најбољим студентима, а тестаментом је целокупну своју имовину, процењену на више од педесет милиона ондашњих динара, оставио Универзитету. После Другог светског рата, његова оставштина је национализована, и већ 60 година студенти и професори немају корист од ње. Њен мали део је уложен у заједничку задужбину под називом „Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића“.

и усавршавање, као и други облици помоћи које утврди Одбор Задужбине. Имовина Задужбине је после Другог светског рата национализована. Решењем Министарства културе Републике Србије бр.022-3374/95-03 од 24. јула 1995. године, обновљен је рад Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића. У 2014. години средства су утрошена у складу са планом набавки и финансијским планом и финансирано је и издавање часописа Задужбинар бр. 3. Набављено је и 500 USB меморија са logom задужбине за доделу студентима на прослави. У складу са одлу-

кама Одбора везаним за одржавање зграде Задужбине у свему по условима Завода за Заштиту споменика културе града Београда финансиран је пројекат надстрешнице, замењени су фасадни прозори на фасади у улици Андрићев венац бр. 12 и изведена је замена електроинсталација у степеништу зграде. Радови су пријављени Општини Стари град и добијена су решење о одобрењу извођења радова. Сви радови су и изведени уз стручни надзор над наведеним радовима.

Како је на рачуну Задужбине у тренутку покретања стечајног поступка Универзал банке било преко 50.000,00 евра, то

Универзитет у Београду • Задужбинар • број 4

је пријављено потраживање Привредном суду у Београду, дана 07.03.2014. године, за износ који је прелазило наведену суму и то 559.214,04 динара. Пријава је прихваћена и чека се деоба стечајне масе.

Стипендије Задужбине

ЗАДУЖБИНА МИЛИВОЈА ЈОВАНОВИЋА И ЛУКЕ БЕЛОВИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељена је **једна** партиципација у трошковима школарине постдипломцима за школску 2013/2014. годину, у износу од 30.000,00 динара.

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Роберту Јовићу

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, награђено је 16 стручних радова студената за 2013/2014. годину у износу од по 30.000 динара, студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. **Биљани Мутавчић**, за стручни рад под називом: Специфичности управљања ланцем снабдевања воћа и поврћа,
2. **Јовани Раковић**, за семинарски рад под називом: Кретање структуре активног становништва у Србији (2008-2012),
3. **Јелени Пећанац**, за рад: Политика запошљавања у Србији,,
4. **Лазару Миливојевићу**, за стручни рад под називом: Рационални спекулативни мехурови -економетријски приступ-,
5. **Јакши Марковићу**, за стручни рад под називом: Наступ осигуравајућих друштава на финансијском тржишту,
6. **Јовани Лалић**, за стручни рад под називом: Инвестиционо банкарство: улога инвестиционих банака у процесу примарне емисије власничких ХОВ.

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

1. **Ањи Јукић**, за стручни под називом: Ликвидација заједничке хартије,
2. **Андреј Николић**, за рад под називом: Проблем моралног хазарда у раду агенција за кредитни рејтинг,
3. **Јелени Тодић**, за рад под називом: Комисија за међународно право и њен рад на кодификовању области дипломатских односа,
4. **Душану Радовановићу**, за стручни рад под називом: Радноправни аспекти стечајног поступка,
5. **Александри Рајић**, за рад под називом: Државна помоћ: појам и утицај на слободну конкуренцију,
6. **Марији Вићић**, за рад под називом: Укључење опитних услова пословања у уговоре о међународној продају робе,
7. **Владимиру Лепосавићу**, за рад под називом: Плагирање и научни рад као ауторско дело.

ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА:

1. **Стефану Недељковићу**, за рад под називом: Правно-политички аспекти односа Косова и Европске уније у контексту европских интеграције..

ФАКУЛТЕТА ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

1. **Ивани Гошић**, за стручни рад под називом: Примена ЛЕАН принципа и праксе у високом образовању,
2. **Јовани Жарковић**, за завршни рад: Значај јавно-приватних партнерстава за успешно управљање пројектима.

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељено је 40 стипендија у износу од 10.000,00 динара месечно за школску 2013/2014.годину - 10 месеци, следећим студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Маријани Малинић	просечна оцена 10,00
2. Милици Сеизовић	просечна оцена 9,93
3. Немањи Росићу	просечна оцена 9,45
4. Јелени Анђелковић	просечна оцена 9,40
5. Александари Грашић	просечна оцена 9,33
6. Стефану Живковићу	просечна оцена 9,27
7. Сари Крунић	просечна оцена 9,13
8. Јовану Шљивићу	просечна оцена 8,95
9. Бојани Гајић	просечна оцена 8,93
10. Јасни Бркић	просечна оцена 8,91
11. Ненаду Мирковићу	просечна оцена 8,90
12. Филипу Пауновићу	просечна оцена 8,87
13. Драгани Деспотовић	просечна оцена 8,87
14. Милици Јанићијевић	просечна оцена 8,86
15. Теи Томовић	просечна оцена 8,86
16. Луки Остојићу	просечна оцена 8,83
17. Ани Младеновић	просечна оцена 8,80
18. Анити Стоилковић	просечна оцена 8,75
19. Јелени Бранковић	просечна оцена 8,75
20. Јелени Живковић	просечна оцена 8,73

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Јасни Поповић	просечна оцена 10,00
2. Нини Маринац	просечна оцена 9,50
3. Марку Мрђа	просечна оцена 9,38
4. Дајани Дакић	просечна оцена 9,29
5. Милки Танасковић	просечна оцена 9,19
6. Стефанији Московљевић	просечна оцена 9,14
7. Милани Радовановић	просечна оцена 9,14
8. Ани Малешевић	просечна оцена 9,13
9. Марини Бијељић	просечна оцена 9,05
10. Јелени Каличанин	просечна оцена 9,00
11. Јелени Бајовић	просечна оцена 8,92
12. Јелени Тешић	просечна оцена 8,92
13. Јелени Тодић	просечна оцена 8,92
14. Немањи Шикману	просечна оцена 8,91
15. Жарку Кујунџићу	просечна оцена 8,90
16. Јовани Веселиновић	просечна оцена 8,82
17. Марку Ђурђићу	просечна оцена 8,68
18. Маји Дикић	просечна оцена 8,67
19. Младену Јаковљевићу	просечна оцена 8,62
20. Тијани Теофиловић	просечна оцена 8,59

ЗАДУЖБИНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА

Драгољуб Маринковић је 3. јула 1944. године сачинио тестамент, којим је оставио имање на углу Булевар краља Александра бр. 26 и Ресавске улице – плац површине 350,90м², са четворспратном зградом и мансардом, да се после његове смрти оснује задужбина, као неизбрисива успомена на његову мајку Јелисавету. Било је то при крају Другог светског рата, када су задужбине и фондови почели полако да пропадају и губе своју имовину.

Познати адвокат Драгољуб Маринковић рођен је 1883. године у Београду. За живота је стекао велику имовину – непокретности по Београду, имања у Банату и Бачкој и искључиво право истраживања руда и копова по целој земљи. Умро је 8. октобра 1944. године, а 1959. године је национализована његова целокупна заоставштина. Решењем Министарства културе Републике

Србије бр. 022-927/96-03, од 28. маја 1996. године, обновљен је рад Задужбине, ради унапређивања здравства на Универзитету у Београду: побољшање рада Завода за здравствену заштиту студената, партиципација у трошковима лечења и опоравка студената, здравствено посвећивање студената и запослених на Универзитету, учешће у финансирању пројеката чији је предмет истраживање здравља младих, посебно студентске популације, унапређивање здравства запослених на Универзитету и други облици помоћи које утврди Одбор задужбине. Приход се остварује издавањем стамбеног и пословног простора у Булевару краља Александра бр. 26, који чини 15 станова, од којих су четири незаконито откупљена, и седам локала, бруто површине 1.126 метара квадратних. Средствима Задужбине окречено је степениште, уређено двориште, замењени олуци, санирана електроинсталација и изведено уземљење зграде.

Стипендије Задужбине ЗАДУЖБИНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА

Одуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељено је 55 стипендија од по 10.200 динара месечно за школску 2013/2014. годину – 10 месеци, следећим студентима:

МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

1. Марији Јеремић	просечна оцена 9,88
2. Даници Станић	просечна оцена 9,77
3. Дарку Радаковићу	просечна оцена 9,77
4. Владимиру Зобеници	просечна оцена 9,76
5. Младену Маринковићу	просечна оцена 9,65
6. Владимиру Тмушићу	просечна оцена 9,65
7. Стефану Бошковићу	просечна оцена 9,63
8. Ивани Кнежевић	просечна оцена 9,62
9. Марији Спасић	просечна оцена 9,62
10. Јовици Васиљевић	просечна оцена 9,62
11. Милкици Јовић	просечна оцена 9,59
12. Ради Јеремић	просечна оцена 9,59
13. Милану Лацковићу	просечна оцена 9,58
14. Ненаду Релићу	просечна оцена 9,57
15. Ивани Симеуновић	просечна оцена 9,52
16. Маји Поповић	просечна оцена 9,52
17. Марији Кнежевић	просечна оцена 9,50
18. Нинославу Дејановићу	просечна оцена 9,50
19. Ивани Церовић	просечна оцена 9,50
20. Смиљани Спасић	просечна оцена 9,48
21. Александру Нхеилију	просечна оцена 9,48
22. Петру Ивковићу	просечна оцена 9,48
23. Сањи Кекић	просечна оцена 9,46
24. Душану Зарићу	просечна оцена 9,43
25. Селени Црнобарић	просечна оцена 9,42
26. Бојани Тасић	просечна оцена 9,40
27. Рајку Рушанову	просечна оцена 9,38
28. Растку Ракочевићу	просечна оцена 9,38
29. Катарини Сувајац	просечна оцена 9,38

30. Марку Динчићу	просечна оцена 9,37
31. Ненаду Кокошару	просечна оцена 9,36
32. Небојши Шушићу	просечна оцена 9,33
33. Срђану Шиповцу	просечна оцена 9,33
34. Кристијану Бошковићу	просечна оцена 9,32
35. Луки Петровићу	просечна оцена 9,30

СТОМАТОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

1. Стефану Срдојевићу	просечна оцена 10,00
2. Љиљани Јелић	просечна оцена 9,77
3. Марији Ђурђевић	просечна оцена 9,35

ФАРМАЦЕУТСКОГ ФАКУЛТЕТА

1. Немањи Ђоковићу	просечна оцена 9,90
2. Ивани Драганов	просечна оцена 9,83
3. Предрагу Стојаковићу	просечна оцена 9,78
4. Душану Ружићу	просечна оцена 9,77
5. Александри Видојевић	просечна оцена 9,69
6. Марији Видосављевић	просечна оцена 9,68
7. Тамари Антонић	просечна оцена 9,64
8. Невени Арсенивић	просечна оцена 9,63
9. Драгани Јаворац	просечна оцена 9,62
10. Марку Вучковићу	просечна оцена 9,61
11. Анети Дридаревић	просечна оцена 9,45
12. Нини Љубојевић	просечна оцена 9,43
13. Марку Ђеху	просечна оцена 9,34
14. Александри Лишанин	просечна оцена 9,32

ФАКУЛТЕТА ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ

1. Дајани Слијепчевић	просечна оцена 9,67
2. Сањи Сладић	просечна оцена 9,56
3. Зорани Зуровац	просечна оцена 9,50

Стипендије Задужбине
ЗАДУЖБИНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном Јавном позиву за школску 2013/2014. годину, 69 студента је добило новчану помоћ у износу од 34.000,00 динара и то:

АРХИТЕКТОНСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Николи Арсићу
2. Емилији Пијевчевић

БИОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА:

3. Тањи Мијаиловић

ГЕОГРАФСКОГ ФАКУЛТЕТА:

4. Марији Ристић
5. Николи Цветковићу

ГРАЂЕВИНСКОГ ФАКУЛТЕТА:

6. Милице Ђировић

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

7. Срђану Миловановићу
8. Ивану Ђурићу
9. Теодори Станковић
10. Марти Мачар
11. Слободанки Добријевић

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА:

12. Марку Цветиновићу

МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА:

13. Николи Сарићу

МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА:

14. Мони Маличевић
15. Милану Јовановићу

ПОЉОПРИВРЕДНОГ ФАКУЛТЕТА:

16. Павлу Штрбцу
17. Николи Ђурђевићу
18. Александру Вујанићу

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

19. Жељку Ковачевићу
20. Јелени Нешковић Поцрњић
21. Драгани Просингер
22. Милораду Миросавићу
23. Радомиру Муминовићу
24. Ивани Пејчић
25. Ненаду Спасојевићу
26. Луки Булатовићу
27. Андријани Аврамовић
28. Марији Дабетих
29. Слађану Чупићу
30. Илији Богдановићу

РУДАРСКО-ГЕОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА:

31. Бранкици Вуловић

САОБРАЋАЈНОГ ФАКУЛТЕТА:

32. Александру Поповићу

ФАКУЛТЕТА ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

33. Драгани Савић
34. Браниславу Делићу
35. Милице Милојков
36. Милошу Јанкуићу

ФАКУЛТЕТУ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА:

37. Андријани Николић
38. Десанки Цвијовић

39. Филипу Јовановићу
40. Марији Петковић
41. Љубици Владушић
42. Милану Кузмановићу
43. Јовани Булатовић

**ФАКУЛТЕТА ЗА СПЕЦИЈАЛНУ
ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ:**

44. Сузани Цветићанин
45. Сузани Јојић
46. Јелени Костић
47. Мари Ожеговић
48. Ненаду Драмићанину

ФАКУЛТЕТА ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ:

49. Милошу Милосављевићу

ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА:

50. Наташи Кељачки
51. Јасни Марјановић
52. Слађану Сташевићу
53. Александри Петковић
54. Младену Радисављевићу

55. Дејани Ракић
56. Марији Манојловић
57. Милошу Мишићу

ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА:

58. Татјани Лисици
59. Јелени Лазаревић
60. Бојану Тарабићу
61. Жељку Гордићу
62. Сузани Били
63. Миланки Николић
64. Александри Стојановић
65. Светлани Николић
66. Николи Ковачевић

ФИЗИЧКОГ ФАКУЛТЕТА:

67. Јовици Станојловићу

ШУМАРСКОГ ФАКУЛТЕТА:

68. Немањи Мисаиловићу
69. Његошу Раичковићу

ЗАДУЖБИНА ВЛАЈКА КАЛЕНИЋА

Влајко Каленић познат је и као „српски Нобел“ Био је добар привредник, током живота се истакао као велики добротвор и показивао је велику љубав према своме народу, а нарочито према ширењу културе и просвете, што се види из његовог тестаментa од 30. јуна 1907. године којим је сву своју имовину оставио у добротворне сврхе за просветне циљеве.

Влајко Каленић, надалеко чувени занатлија, иначе обућар и економ, рођен је 6. августа 1851. године у Малом Мокром Лугу, а умро је у Београду, 6. октобра 1907. године. Велико богатство стекао је захваљујући свом занату, који је био веома цењен у Србији. Новцем који је стекао, куповао је плацеве по београдским предграђима, који су, ширењем престонице, добијали на вредности. У тестаменту је одредио да се његова имовина распрода и новац правично уложи, тако да би Задужбина могла да живи само од камата а да се главница никада не дира. Из њеног прихода би се помагали сиромашни ученици „који су се одали изучавању народне економије“, и унапређивао би се рад Трговачке академије. Министарство просвете је 1931. године основало Задужбину Влајка Каленића. Од његове заоставштине 1935. године подигнута је велелепна палата у Светогорској улици бр. 12, на чијој је фасади постављена његова биста. Целокупна имовина Задужбине Влајка Каленића национализована је после Другог светског рата.

Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-924/96-03, од 3. јуна 1996. године, Универзитет у Београду об-

новио је њен рад. Задужбину чини зграда у Светогорској улици бр. 12, површине 2.597м², у којој се налазе 32 стана и две собе. Средства добијена њиховим издавањем користе се за помоћ одличним студентима Економског факултета слабијег материјалног стања. Помоћ је у виду стипендија за усавршавања у земљи и иностранству, а издваја се и за установе и организације у области студентског стандарда.

По добијању на коришћење и управљање од Градске општине Стари град, септембра 2000. године, значајна средства Задужбине уложена су у инвестиционо одржавање зграде: извршена је ревитализација комплетне уличне фасаде, санирана је статички и архитектонски пасарела у којој су обновљени витражи, делимично су саниране дворишне фасаде, замењени су олуци.

Стипендије Задужбине ЗАДУЖБИНА ВЛАЈКА КАЛЕНИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељено је 12 стипендија у износу од по 10.000,00 динара месечно, за школску 2013/2014. годину – 10 месеци, следећим студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ:

1. Жани Јанковски	просечна оцена 9,36
2. Гордани Галамб	просечна оцена 9,15
3. Јовани Стојановић	просечна оцена 9,07
4. Филипу Грујичићу	просечна оцена 9,00
5. Марини Поповић	просечна оцена 8,88
6. Војкану Крстићу	просечна оцена 8,86
7. Ненаду Лукићу	просечна оцена 8,76
8. Кристини Тонковић	просечна оцена 8,71
9. Сунчици Јауковић	просечна оцена 8,71
10. Стефану Брдарићу	просечна оцена 8,71
11. Зорани Милошевић	просечна оцена 8,52
12. Марији Дилпарић	просечна оцена 8,50

ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКИЋЕВИЋА

Милан С. Вукићевић, Један од највећих добротвора Универзитета у Београду, рођен је у Београду 1869. године. После завршетка Правног факултета запослио се у суду.

Био је помоћник управника вароши Београда, члан Државног савета, радио је и у Главној контроли Краљевине СХС. Годинама је био члан и председник управних одбора банкарских и индустријских предузећа, а 1935. биран је и за народног посланика. Као осведочени родољуб, учествовао је у Првом светском рату, из кога је изашао као капетан друге класе.

Тестаментом који је написао 04. јула 1941. године, целокупну имовину – кућу у Ресавској бр. 9 и две куће у Рузвелтовој бр. 20 (раније Гробљанска и Гетеова), имање у Винчи и виноград на Бањици – наменио је да, после смрти супруге, припадне Пољопривредном и Медицинском факултету Универзитета у Београду. Поштујући његову последњу вољу, те године су основане две задужбине: Задужбина Јевросиме, Симе и Милана Вукићевића, у помен његовим родитељима, и Задужбина Раде и Милана Вукићевића, у помен супруге Радмиле. Умро је октобра 1941. године а Радмила априла 1945. године. Сахрањени су у Београду, у крипти цркве Светог архангела Гаврила, коју је подигао у спомен на српске ратнике погинуле у Првом светском рату. После Другог светског рата имовина Задужбине је национализована. Решењем Министарства културе Републике Србије број 022-3370/95-03, од 24. јула 1995. године, Универзитет је обновио рад Задужбине Раде и Милана Вукићевића. Њену имовину чине кућа и седам зграда у Ресавској улици бр. 9 у Београду, укупне површине 1.719м² и кућа и

дворишна зграда у Рузвелтовој улици (раније Гетеовој) бр. 20, укупне површине 1.016м². Упркос великим напорима, Универзитету је враћен само део станова и локала у тим зградама. Приход од њиховог издавања намењен је унапређивању здравства на Универзитету у Београду. Са Градском општином Врачар је 2010. године склопљен уговор о ревитализацији уличне фасаде зграде, по пројекту који је финансирала Задужбина. По уговору је, током 2010/2011. године, за наведене радове уплаћено 1.000.000 динара. Циљ Задужбине је унапређивање здравства на Универзитету. Средства од издавања у закуп стамбеног простора користе се за унапређивање рада Завода за здравствену заштиту студената, партиципацију у трошковима лечења и опоравка студената, здравствено просвећивање студената и запослених на Универзитету, учешће у финансирању пројеката чији је предмет истраживања здравље младих, посебно студентске популације, унапређење здравства запослених на Универзитету, као и друге облике помоћи које утврди Одбор Задужбине.

Стипендије Задужбине ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКИЋЕВИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс за школску 2013/2014. годину додељено је 10 стипендија у износу од по од 10.000,00 динара месечно, студентима :

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ:

1. ““Милошу Бранковићу	просечна оцена 10,00
2. Ђорђу Милићевићу	просечна оцена 10,00
3. Александри Цветковић	просечна оцена 9,92
4. Душану Бркићу	просечна оцена 9,90
5. Селмини Нурковић	просечна оцена 9,81
6. Илми Куртагић	просечна оцена 9,75
7. Петру Тојићу	просечна оцена 9,75
8. Кемалу Алихоџићу	просечна оцена 9,75
9. Вањи Вукша	просечна оцена 9,70
10. Ивани Шулубурић	просечна оцена 9,67

ЗАДУЖБИНА ЉУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ

Тестаментом из 1939. године, Љубица М. Здравковић именовала је државу за универзалног наследника своје целокупне имовине, коју је, осим новца и хартија од вредности, чинила и зграда у Синђелићевој улици бр. 26. Последња жеља јој је била да се, након њене смрти, од те имовине оснује Задужбина, са називом „Љубица Хитрово, преудате М. Здравковић Вучковић“, којом ће руководити Задужбински одсек Министарства просвете.

Велика добротворка рођена је 1858. године у Неготину, а умрла у Београду 1941. године. Задужбина Љубице М. Здравковић основана је одлуком Министарства просвете 1948. године, али је њена имовина накнадно национализована. Приход Задужбине био је намењен школовању тројице студената филозофских, правних и техничких наука Универзитета у Београду, који су сиромашног стања, а добро уче, и школовању по једне сиромашне ученице Женске учитељске школе у Неготину.

Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-3369/95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина је обновила рад. Међутим, враћен јој је само део имовине у дворишним зградама у Синђелићевој бр. 26. Улични део Задужбине је Градска општина Врачар делом дала у откуп, а део је и даље општински. Зграду, у рушевном стању, чини седам станова, укупне површине од 216м². Зграда је у веома лошем стању, а Задужбина не може да улаже у њу средства јер има врло мале приходе довољно, а тренутно је закупањена и решавањем имовинско-правних односа.

Средства Задужбине користе се за материјално помагање студената факултета Универзитета у Београду. Издавањем стамбеног простора у 2014.г. се стипендира један студент. Кандидата бира Одбор Задужбине на основу расписаног конкурса, по тачно утврђеним критеријумима: општи успех у претходном школовању, редовно уписивање године студија, просечна оцена у претходним годинама студија и други показани резултати.

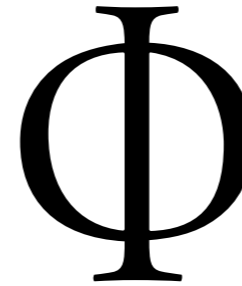
Стипендије Задужбине ЉУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељене су двестипендије у износу од по 10.000,00 динара месечно за школску 2013/2014. годину – 10 месеци, Стипендије су добили:

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ:

1. Ђоровић Ђорђе просечна оцена 9,80

ФОНДАЦИЈА КОСТЕ МИГРИЋА

Фондација је основана по жељи покојног Косте Мигрића из Београда исказањом у тестаменту од 18. октобра 1995. године и потврђеној решењем Првог општинског суда након спроведене оставинске расправе бр.О.бр.2011/97.

Коста Мигрић оставља у наслеђе Универзитету у Београду четворособни стан бр. 10 површине 141 м² у ул. Обилићев венац бр.26 на четвртном спрату зграде, са обавезом да стан издаје у закуп и од остварених средстава стипендирају одлични, сиромашнији студенти Универзитета у Београду

Одлуком Фондације Косте Мигрића, а по расписаном конкурс, додељено је 5 стипендија у износу од по 10.000,00 динара месечно за школску 2013/2014. годину – 10 месеци, Стипендије су добили студенти:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Марији Николић просечна оцена 9,70

ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА:

2. Јовани Урошевић просечна оцена 9,67

ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА:

3. Катарин студенту Филозофског факултета Универзитета у Београду просечна оцена 9,56

ФАРМАЦЕУТСКОГ ФАКУЛТЕТА

4. Ђорђу Стевановићу просечна оцена 9,54,

ФАКУЛТЕТА ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

5. Ксенији Марковић просечна оцена 9,27

ФОНДАЦИЈА МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА– СМЕДЕРЕВЦА И СУПРУГЕ ДАРИНКЕ

Милан Стевановић–Смедеревец, угледни трговац и банкар, рођен у Смедереву 1868. године, потиче из угледне трговачке породице. Само његова непокретна имовина у Београду вредела је више од шест милиона динара, а имао је и неколико кућа, имања, магацина и дућана по Смедереву и околини.

У Београду је 1912. године, у улици Престолонаследников трг (данас Теразије) бр. 39, подигао једну од најлепших зграда оног времена, тзв. Смедеревску банку, коју је 1935. године, тестаментом на име легата, оставио Удружењу београдске трговачке омладине, с тим што ће се од половине главнице и прихода основати фонд са називом Фонд Милана Стевановића–Смедеревца и супруге Даринке. Из његовог дохотка школовало би се од два до пет ђака, зависно од прихода Фонда. Велики добротвор је део своје имовине оставио и Колу српских сестара, Дому слепих „Краљ Александар И“, Привреднику, Смедеревској трговачкој омладини и Смедеревском трговачком удружењу. Умро је 26. априла 1947. године. Исте године је основан Фонд, али је његова имовина убрзо национализована.

Решењем Министарства културе Србије бр. 022-925/96-03, од 28. маја 1996. године, рад Фонда је обновљен, ради подстицања развоја менаџмента и других научних дисциплина чији је предмет унапређење трговине, које се изучавају на Универзитету у Београду. Имовину Фон-

дације чини четвороспратна стамбено-пословна зграда у Београду, Теразије бр. 39, са девет станова и два пословна простора, укупне површине 1.315м². Пре преноса на Универзитет у Београду –Универзитетски фонд, општина Стари град је део станова дала у откуп и надзидано је поткровље. Средства од издавања у закуп два пословна простора и станова користе се за подстицање развоја менаџмента и других научних дисциплина чији је предмет унапређење трговине. Број корисника Фондације и начин коришћења средстава утврђују се годишњим планом који доноси Одбор Фондације, на основу расположивих средстава од закупнине остварене у току претходне године издавањем стамбеног и пословног простора.

Стипендије Фондације МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА-СМЕДЕРЕВЦА И СУПРУГЕ ДАРИНКЕ

Одлуком Одбора Фондације, а по расписаном конкурс, додељено је 15 стипендије у износу од по 10.000,00 динара месечно за школску 2013/2014. годину – 10 месеци, студентима:

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ:

1. Борису Вуловићу	просечна оцена 8,88
2. Александри Алексић	просечна оцена 8,87
3. ЗИвани Симић	просечна оцена 8,79
4. Катарини Марковић	просечна оцена 8,74
5. Драгани Ђорђевић	просечна оцена 8,60

ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

6. Браниславу Видојевићу	просечна оцена 9,82
7. Стефану Кујунџићу	просечна оцена 9,73
8. Миленку Радонићу	просечна оцена 9,55
9. Јаворки Ђурић	просечна оцена 9,32
10. Катарини Тасић	просечна оцена 8,94
11. Тањи Ђокић	просечна оцена 8,86
12. Ташани Костић	просечна оцена 8,85
13. Драгани Милановић	просечна оцена 8,82
14. Марији Мандинић	просечна оцена 8,82

ТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА БОР:

15. Звездани Петруцонић	просечна оцена 8,85

ФОНДАЦИЈА „СЕСТРЕ БУЛАЈИЋ“

Након преране смрти сестара Булајић Ксеније - Сене и Љиљане Фондација „Сестре Булајић“ основана је 1989. године. Ксенија је дипломирала на Архитектонском факултету са 23. године а Љиљана је на ПМФ-у дипломирала Физичку хемију. Мајка Лепосава и отац Митар су од средстава добијених од осигурања због авионске несреће у којој су страдале, основали Фондацију са жељом да иза њихове деце остане добро дело по угледу на велике задужбинаре и да други студенти добијају награде и стипендије из ове Фондације сачувају успомену на њих. Фондација је приликом оснивања имала средства од 60.000 долара и 10.000.000 динара. Средства су била уплаћена на посебан рачун код Југобанке у Београду, те орочена на пет година. Од средстава добијених по основу камате, стипендирају се по два најбоља сиромашна студента Факултета физичке хемије, Архитектонског и Математичког факултета и додељују новчане награде за по два најбоље одбрањена дипломска рада из архитектуре и физичке хемије. По Закону о регулисању јавног дуга СРЈ, по основу девизне штедње грађана, новчана средства Фонда су претворена у обвезнице Републике Србије, са роком доспећа 31. 5. 2016. године, чиме је Фондацији отежано да испуњава циљеве због којих је основана. Ануитети обвезница за 2002, 2003. и 2004. годину исплаћени су и расподељени према циљевима Фондације. Средства која су доспела од 31. 5. 2004. године до 31. 5. 2014. године воде се на рачуну код Алфа банке у Београду, и пребачени доспели ануитети обвезница за 2012. и 2012. годину и девизна средстава у износу од 57.321,91 евра су орочена. На динарском рачуну је на крају 2014.г. било 77.414,97 динара.

Награду Фондације „Сестре Булајић“ за најбоље одбрањене дипломске радове у 2014.г, у износу од 30.000,00 динара нето, су добили:

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ:

- Настасија Митровић**, за рад Двоструки бескрај у оквиру задатог тематског подручја ПРАГ СНА-ФИЛХАРМОНИЈА- ПРИРОДНО ЈЕЗГРО БЕОГРАДА, ментор, др Владимир Миленковић, доцент.
- Милица Андрић**, за рад Грађење празнине у оквиру задатог тематског подручја ТРАСФОРМАЦИЈА ЖЕЛЕЗНИЧКОГ КОРИДОРА У НОВИ ГРАДСКИ ПЕЈЗАЖ, ментор, мр Небојша Фотирић, доцент.

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКУ ХЕМИЈУ:

- Ана Станојевић**, мастер физикохемичар, за рад „Моделирање утицаја појединих ступњева реакције Dushman-а на динамику реакције Bray-Liebhavsky“, ментор, проф. др Драгомир Станисављев.
- Ана Доброта**, дипл. физикохемичар, за рад „Теоријска студија Ni x Mo 1-x“, ментор, др Игор Пашти, доцент.

Одлуке о усвајању извештаја о финансијском пословању задужбина за период 01.01.2014 - 31.12.2014. године

ЗАДУЖБИНА ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА Београд, 26.03.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-13538-15

На основу члана 10. Статута Задужбине Веселина Лучића од 23.01.2012. године, Сабор Задужбине Веселина Лучића, на седници одржаној 26.03.2015. године донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ЗАДУЖБИНЕ ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА

Задужбина Веселина Лучића је у 2014. години остварила приход од 1.063.875,28 динара и то 1.433.760,00 динара од издатих доплати, 1.945.894,42 динара од стварица које промовиса „Ифејста“, 120.833,95 динара камате по већима, на депозит код пословне банке и 1.563.488,91 динара остали приходи које обухватају приходи од референцаја и по основу уредних резервисања.

Трошкове у 2014. години износи 4.661.852,82 динара и од тога је 747.618,00 динара за набавку стварица и материјале са издатима зарезима и депозитима, 49.958,88 динара за одржавање зграда БЗ Градског стањива, 1.953.423,20 динара (по распису на конкурсима износи 1.667.454,00 динара и 234.290,00 динара за расписе на конкурсима донација), 24.962,40 динара трошкове телефонске, 649.238,13 динара трошкове електроничке енергије, која се референцају од издатих, 360.000,00 динара за трошкове исплатива камата, за трошкове уговорног и доду 67.800,00 динара, за трошкове лабораторије 17.242,80 динара, за трошкове судских и административних такси 2.896,00 динара, за трошкове издатих пренета 12.811,32 динара, за трошкове издатих услуга 22.442,52 динара (трошкове издатих стварица које „Ифејста“ финансира од 2014. године) и за остале материјале трошкове 111.656,26 динара.

Универзитету у Београду је у складу са Статутом Задужбине пренето 649.803,73 динара.

Остварена добит износи 402.122,46 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013/2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Славољуб Стефановић

ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКОВИЋИЋА Београд, 12.01.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-10594-15
МРОС

На основу члана 9. Статута Задужбине Раде и Милана Вуковићева од 17.06.2012. од 23.12.2012. године, Сабор Задужбине Раде и Милана Вуковићева, на седници одржаној 12. марта 2015. године донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ЗАДУЖБИНЕ РАДЕ И МИЛАНА ВУКОВИЋИЋА

Задужбина Раде и Милана Вуковићева је у 2014. години остварила приход од 1.878.613, 73 динара и то 1.487.652,50 динара од стварица које промовиса „Ифејста“, 93.190,00 динара од закупних доплати и става, 89.849,20 динара камате по већима на депозит код пословне банке, и 7.822,00 динара остали приходи што у ствари представља референцаја трошкова телефона. Приходи остварени у 2014. години износи су за 8,57% у односу на приход остварени 2013. године.

Трошкове у 2014. години износи 3.642.342,78 динара и већи су за 3,37% на трошкове остварене у 2013. године. Од укупних трошкова, трошкови су 1.000.000,00 динара на стварица, 493.573,40 динара за трошкове одржавања (и то 397.373,40 динара за уредбе стварица, 38.000,00 динара за пренети и 38.000,00 динара за надзор), 79.113,92 динара за трошкове уговорног о доду, 6.739,67 динара за трошкове судских и административних такси, 8.135,39 динара за трошкове издатих пренета и 54.816,00 динара за трошкове издатих стварица које „Ифејста“ финансира од ове године.

Обавезе Задужбине према Универзитету у Београду, у складу са Статутом Задужбине износи 273.642,00 динара.

Задужбина је пословала са добитком у износу од 16.278,91 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Мило Прушковић

ЗАДУЖБИНА ДРАГОСЛАВА МАРКОВИЋИЋА Београд, 11.03.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-10593-15
МРОС

На основу члана 9. Статута Задужбине Драгослава Марковићева бр: 06-1789013-12 од 23.12.2012. године, Сабор Задужбине Драгослава Марковићева, на седници одржаној 11. марта 2015. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ЗАДУЖБИНЕ ДРАГОСЛАВА МАРКОВИЋИЋА

Задужбина Драгослава Марковићева је у 2014. години остварила приход од 13.121.853,25 динара и то 12.213.713,00 динара од издатих доплати, 809.342,00 динара од стварица које промовиса „Ифејста“, 181.602,49 динара камате по већима на депозит код пословне банке, и 96.874,86 динара остали приходи што у стварица од референцаја трошкова телефона, студија и телефона. Укупни приходи остварени у 2014. години износи су за 13,02% у односу на приход остварени 2013. године и 1. Мила је отплата запуст.

Трошкове у 2014. години износи 12.773.257,03 динара и од тога је 8.548.810,00 динара исплатива на стварица, на набавку материјала и лабораторију судских такси, 41.993,92 динара за одржавање зграда БЗ Градског стањива, и 17.307,65 динара за одржавање доплати 6.702,32 динара трошкове телефонске, 30.346,11 динара за трошкове електроничке енергије, 63.953,29 динара за трошкове телефона, 186.747,94 динара за трошкове уговорног о доду, 1.005.843,78 за трошкове исплатива на доду и осталих трошкова Универзал банке, 2.800,00 динара за трошкове судских и административних такси, 13.149,49 динара за трошкове издатих пренета, 100.000,00 динара за трошкове издатих доплатива (Ифејста), 478.029,00 динара за трошкове енергетичке, и 13.942,35 динара за остале материјале трошкова набавку трошкова издатих стварица које „Ифејста“ финансира од ове године). Универзитету у Београду је пренето 2.264.336,40 динара у складу са Статутом Задужбине. Трошкови пословања су мањи за 17,82% у односу на трошкове из 2013. године.

Остварена добит износи 348.296,20 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013/2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Драго Милошевић

ФОНДАЦИЈА КОСТЕ МИТРИЋА Београд, 19.02.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-2433-15

На основу члана 9. Статута Фондације Косте Митрића бр: 06-30575-12 од 24.01.2012. године, Сабор Фондације Косте Митрића, на седници одржаној 19.02.2015. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ФОНДАЦИЈЕ КОСТЕ МИТРИЋА

Фондација Косте Митрића је у 2014. години остварила приход од 676.800,00 динара и то од издатих пренета Центру Јанковић-Српског пријатељства.

Трошкове у 2014. години износи 651.870,43 динара.

Укупни трошкови обухватају стварица за 3 студија у износу од 500.000,00 динара, 22.599,31 динара за уредбу електроничке енергије, 10.319,23 динара за трошкове издатих пренета и 3.668,00 динара за трошкове административних такси.

Универзитету у Београду је, у складу са Статутом Фондације пренето 113.083,69 динара.

Остварена је добитка у износу 24.929,57 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ФОНДАЦИЈЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Мило Митрић

ЗАДУЖБИНА МИЛАНИЈА ЈАНКОВИЋА И ЛУКА ВАСИЉЕВИЋА Београд, 19.02.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-7143-15

На основу члана 13. Статута Задужбине Миланија Јанковића и Луке Васиљевича бр: 06-17568-14 од 23.12.2012. године, Сабор Задужбине Миланија Јанковића и Луке Васиљевича, на седници одржаној 19.02.2015. године донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ЗАДУЖБИНЕ МИЛАНИЈА ЈАНКОВИЋА И
ЛУКА ВАСИЉЕВИЋА

Задужбина Миланија Јанковића и Луке Васиљевича је у 2014. години остварила приход од 10.764.835,81 динара и то 5.082.286,92 динара од издатих доплати, 2.216.553,90 динара од издатих става, 188.206,68 динара камате по већима, на депозит код пословне банке и 3.277.794,31 динара остали приходи пренети од стварица обавеза у износу од 3.072.011,90 динара и приходи на камату изоста и референцаја у износу од 205.883,31 динара.

Приходи остварени у 2014. години већи су у односу на приход остварени претходне године за 11,31%.

Трошкове у 2014. години износи 10.738.621,60 динара и од тога је 4.000.000,00 динара исплатива студентима за стварица, 660.000,00 динара за набавку и лабораторију, 160.238,32 динара за одржавање зграда 153.530,32 БЗ Градског стањива и 4.680,00 динара за набавку запустера, 3.426.390,00 динара за доплате, остали издатих обавеза су трошкови у износу од 2.409.180,00 динара за „Српског“ на доду функције пренета, 394.410,00 динара за расписе на конкурс исплатива, 103.000,00 динара за трошкове за набавку лабораторија и 113.000,00 динара за трошкове надзора, 89.203,42 динара за трошкове електроничке енергије, 62.209,60 динара за трошкове телефона, 406.614,26 динара за трошкове уговорног о доду, 89.000,00 динара за набавку студија, 30.873,67 динара за трошкове одржавања пословне софтвера, 34.646,13 динара за трошкове издатих услуга, 158.406,00 динара за трошкове репрезентације (трошкове исплатива на стварица доду „Задужбине“), 4.834,79 динара за трошкове судских и административних такси, 12.196,63 динара за трошкове издатих пренета, 298.420,00 динара за трошкове исплатива и преносивих (уф. меморија), 329.558,63 динара за трошкове осталих исплативих услуга (који износи обухвата 49.908,00 динара за трошкове издатих стварица право афејста, 279.607,62 динара за остале исплативе исплатива које су остали код Универзал банке када је протекло стажа) и 53,59 динара закупних камата), 1.325.112,94 динара је пренето на рачун Универзитета у Београду, у складу са Статутом Задужбине.

Укупни остварени трошкови у 2014. години већи су за 13,37% на трошкове остварене претходне године.

Остварена добит износи 26.214,21 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Славољуб Стефановић

ФОНДАЦИЈА КОСТЕ МИТРИЋА Београд, 19.02.2015. године
Студентски трг 1
Београд
Бр број: 06-2433-15

На основу члана 9. Статута Фондације Косте Митрића бр: 06-30575-12 од 24.01.2012. године, Сабор Фондације Косте Митрића, на седници одржаној 19.02.2015. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ФОНДАЦИЈЕ КОСТЕ МИТРИЋА

Фондација Косте Митрића је у 2014. години остварила приход од 676.800,00 динара и то од издатих пренета Центру Јанковић-Српског пријатељства.

Трошкове у 2014. години износи 651.870,43 динара.

Укупни трошкови обухватају стварица за 3 студија у износу од 500.000,00 динара, 22.599,31 динара за уредбу електроничке енергије, 10.319,23 динара за трошкове издатих пренета и 3.668,00 динара за трошкове административних такси.

Универзитету у Београду је, у складу са Статутом Фондације пренето 113.083,69 динара.

Остварена је добитка у износу 24.929,57 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ФОНДАЦИЈЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Мило Митрић

ЗАДУЖБИНА СВЕТОСАРА ВАСИЉЕВИЋА И ЖЕНЕ МАГДАЛИНЕ Београд, 27.05.2015. године
Београд
Студентски трг 1
Бр број: 06-25312-15

На основу члана 10. Статута Задужбине Светосара Васиљевича и Жене Магдалине, бр: 06-2995-12 од 24.01.2012. године, Сабор Задужбине Светосара Васиљевича и Жене Магдалине, дана 27.05.2015. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ЗАДУЖБИНЕ СВЕТОСАРА ВАСИЉЕВИЋА И ЖЕНЕ МАГДАЛИНЕ

Задужбина Светосара Васиљевича и Жене Магдалине на остварила приход од издатих доплати од очекују друге приходе, јер је износили које промовиса, сви док се не добије решених Агенције за реконструкцију и набавку износима. У 2014. години Задужбина је остварила приход од 5,51 динара од камате по већима на депозит код пословне банке.

Трошкове у 2014. години износи 2.496,23 динара и од тога се на трошкове издатих пренета.

Задужбина је пословала са губитком у износу од 2.490,72 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Мило Митрић

ФОНДАЦИЈА ОЛЕГ И МИРАНА Л. ПАВЉИЋА Београд, 27.05.2015. године
Студентски трг број 1
11000 Београд
Бр број: 06-25312-15

На основу члана 10. Статута Фондације „Олег и Мирана Л. Пављича“ бр: 06-2964-12, од 24.01.2012. године, Сабор Фондације Олег и Мирана Л. Пављича, на седници одржаној 27.05.2015. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном сабору) следећу:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014-31.12.2014. ГОДИНЕ
ФОНДАЦИЈЕ ОЛЕГ И МИРАНА Л. ПАВЉИЋА

Фондација Олег и Мирана Л. Пављича је остварила приход од 90304 у 2014. години.

Трошкове у 2014. години износи 6.58148 динара и од тога се на трошкове одржавања БЗ Градског стањива.

Фондација је пословала са губитком у износу од 6.58048 динара.

Саставни део извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2013. години и 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ФОНДАЦИЈЕ
[Својеручни потпис]
Проф. др Мило Митрић

- 01** Задужбина Светозара Видаковића и супруге Магдалене
/зграда у Господар Јевремовој бр. 55./
Основана 1928. године. Приход је намењен за усавршавање професора, издавање приручника и других материјала.

- 02** Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Теловића Требињца
/зграда на Андрићевом венцу бр. 12./
Основана је 1933. године. Приход је намењен за награђивање студентских радова из области правних и економских наука и помагање студентима на студијама у земљи и иностранству. Годишње се стипендирају 24 студента и додељује 12 награда и четири партиципације у трошковима студирања.

- 03** Задужбина Веселина Лучића
/зграда у Улици Ђорђа Јовановића бр. 5 и зграда на Гундулићевом венцу бр. 39./
Основана је 1941. године. Приход је намењен за награђивање научних радова на Универзитету.

- 04** Задужбина Ђоке Влајковића
/зграда у Влајковићевој улици бр. 5./
Основана је 1878. године. Приход је намењен помагању општих потреба Универзитета у области образовања и науке. Годишње се стипендира 17 студената.

- 05** Задужбина Влајка Каленића
/зграда у Свештојорској улици бр. 12./
Приход је намењен за помагање одличних студената Економског факултета слабијег економског стања.

- 06** Задужбина Луке Теловића Требињца
/зграде у улицама Марка Краљевића бр. 1, Гаврила Принципа бр. 14 и 16, Карађорђева бр. 65 и Зајребачка бр. 1, две дворшне зграде у у Карађорђевој улици и зграде у Зајребачкој бр. 3-9./
Основана је 1925. године. Приход је намењен помагању остваривања научних циљева Универзитета у Београду и награђивање најбољих научних радова студената БУ. Задужбина није враћена Универзитету.

- 07** Задужбина др Живана Гашића
/зграда у Улици краља Милана 56./
Основана је 1929. године. Приход је намењен помагању студената Београдског универзитета. Задужбина није враћена Универзитету.

- 08** Задужбина Глише и Марије Ракић
/зграде у Бежанијској улици бр. 58 и Орачкој бр. 53 у Земуну./
Основана је 1933. године. Приход је намењен помагању студената техничких факултета. Задужбина није враћена Универзитету.

- 09** Задужбина Драгољуба Маринковића
/зграда у Булевару краља Александра бр. 26).
Основана је 1946. године. Приход је намењен унапређивању здравства на Универзитету у Београду: партиципација у трошковима лечења и опоравка студената, учешће у финансирању пројеката чији је предмет истраживање здравља младих, посебно студената, и други облици помоћи које утврди Задужбински савет. Годишње се стипендира 98, претежно болесних студената.

- 10** Задужбина Љубице М. Здравковић
/зграда у Синђелићевој улици бр. 26./
Приход је намењен помагању студената Универзитету у Београду. Годишње се стипендирају два студента.

- 11** Задужбина Раде и Милана Вукићевића
/зграде у улицама Ресавска бр. 9 и Рузвелтова бр. 20./
Основана је 1941. године. Приход је намењен унапређивању здравства на Универзитету у Београду. Годишње се стипендирају три студента.

- 12** Фондација Милана Стефановића Смедеревца и супруге Даринке
/зграда на Теразијама бр. 39./
Основан је 1947. године. Приход је намењен подстицају развоја менаџмента и других научних дисциплина чији је предмет унапређивање трговине, а који се изучавају на Универзитету у Београду. Годишње се стипендира 30 студената.

- 13** Фондација Олге и Миодрага Л. Панића
/зграда у Далмајинској улици бр. 95./
Основан је 1933. године. Приход је намењен помагању научних циљева Универзитету у Београду и награђивању најбољих радова студената. Задужбина није враћена Универзитету.

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

061.27(497.11)

ЗАДУЖБИНАР / главни и одговорни уредник

Миодраг Поповић. - 2011, бр. 1 (сеп.) - - Београд

: Универзитет у Београду, 2011 - (Београд :
Dexin). - 28 cm

Годишње.

ISSN 2217-6586 = Задужбинар

COBISS.SR-ID 185933580

